

แจกฟรี
เฉพาะครูผู้สอน

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ม.๒

คู่มือครู ออก.

ใช้ประกอบการสอนคู่กับหนังสือเรียน

เพิ่ม

วิธีการสอนเพื่อยกพลสัมฤทธิ์
ผ่านกระบวนการเรียนรู้ 5Es

เพิ่ม

ข้อสอบวัดความสามารถ
ด้านการเรียนตามแนวสอบ
O-NET ใหม่

เพิ่ม

ตัวอย่างข้อสอบ O-NET
เพื่อชี้แนะเนื้อหาที่เคย
ออกข้อสอบ

ใหม่

กิจกรรมบูรณาการทักษะชีวิต
และการทำงานตามแนวคิด
เศรษฐกิจพอเพียง

พร้อม

กิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์
การเรียนรู้สู่อาเซียน

• ฟองจันทร์ สุขยิ่ง • กัลยา สหชาติโกสีย์
• ศรีวรรณ ช้อยศรีรัญ • กาสกร เกิดอ่อน • ระวีวรรณ อินทรประพันธ์

▲ ภาพปกนี้มีขนาดเท่ากับหนังสือเรียนฉบับจริงของนักเรียน

ภาษาไทย

หลักภาษาและการใช้ภาษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ลักษณะเด่น

คู่มือครู Version ใหม่

ขยายพื้นที่รูปเล่มใหญ่ขึ้นกว่าเดิม จัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นโซน เพื่อค้นหาข้อมูลได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และดูเป็นระเบียบ

The screenshot shows a digital interface for a teacher's manual. At the top, there are five navigation tabs: Engage, Explore, Explain, Expand, and Evaluate. Below these, the interface is divided into three main zones:

- โซน 1 (Zone 1):** A large central area labeled 'หน้าหนังสือเรียน' (Textbook Page).
- โซน 2 (Zone 2):** A sidebar on the left containing a list of activities: 'เป้าหมายการเรียนรู้' (Learning Objectives), 'คุณลักษณะอันพึงประสงค์' (Desired Characteristics), 'กิจกรรมสร้างเสริม' (Enrichment Activities), and 'กิจกรรมที่ถ่ายทอด' (Transferable Activities).
- โซน 3 (Zone 3):** A sidebar on the right containing a list of resources: 'เกิดแนวคิด' (Concept Development), 'นักเรียนควรรู้' (What Students Should Know), 'บูรณาการเชื่อมโยงสาระ' (Cross-curricular Integration), 'แบบทดสอบ O-NET' (O-NET Test), 'แบบทดสอบ NT-O-NET' (NT-O-NET Test), 'แบบทดสอบ การคิด' (Thinking Test), 'แบบทดสอบ การคิด แนว O-NET' (O-NET Thinking Test), 'แบบทดสอบ การคิด แนว NT-O-NET' (NT-O-NET Thinking Test), 'แบบทดสอบ การคิด O-NET' (O-NET Thinking Test), 'แบบทดสอบ การคิด NT-O-NET' (NT-O-NET Thinking Test), 'แบบทดสอบ การคิด O-NET แนว' (O-NET Thinking Test Variant), and 'แบบทดสอบ การคิด NT-O-NET แนว' (NT-O-NET Thinking Test Variant).

โซน 1 ขั้นตอนการสอนแบบ 5Es

เพื่อให้ครูเตรียมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยแนะนำขั้นตอนการสอนและการจัดกิจกรรมแบบ 5Es อย่างละเอียด เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุตามตัวชี้วัด

โซน 2 ช่วยครูเตรียมสอน

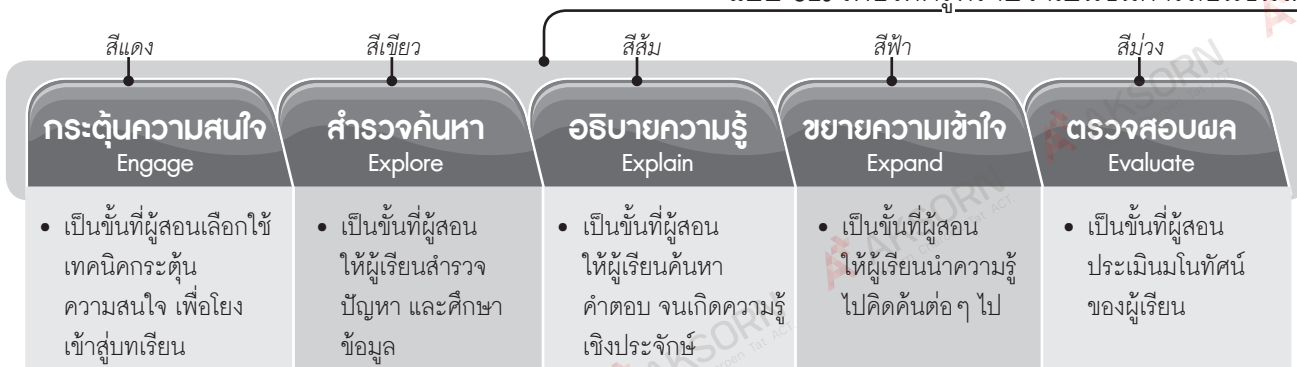
เพื่อช่วยลดภาระครูผู้สอน โดยแนะนำ เกิดความรู้สำหรับครู ความรู้เสริมสำหรับนักเรียน รวมทั้งบูรณาการความรู้สู่อาชีพ กิจกรรมบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง และ มุม IT

โซน 3 ช่วยครูเตรียมนักเรียน

เพื่อให้ครูสะดวกต่อการจัดกิจกรรม โดยแนะนำกิจกรรมบูรณาการเชื่อมโยงระหว่างสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชา กิจกรรมสร้างเสริม กิจกรรมทำทาย รวมถึงเนื้อหาที่เคยออกข้อสอบ O-NET แนวข้อสอบ NT/O-NET ที่เน้นการคิด พร้อมเฉลยและคำอธิบายอย่างละเอียด

1. แบบสื่ 5Es

แบบสื่แสดงขั้นตอนการสอนและการจัดกิจกรรมแบบ 5Es เพื่อให้ครูทราบว่าป็นขั้นตอนการสอนขั้นใด

2. สัญลักษณ์

สัญลักษณ์	วัตถุประสงค์
เป้าหมายการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> แสดงเป้าหมายการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องบรรลุตามตัวชี้วัด ตลอดจนสมรรถนะที่จะต้องมี และคุณลักษณะที่พึงเกิดขึ้นกับนักเรียน
หลักฐานแสดงผลการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none"> แสดงร่องรอยหลักฐานตามภาระงานที่ครูมอบหมาย เพื่อแสดงผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด
เกียรติแนะครู	<ul style="list-style-type: none"> แทรกความรู้เสริมสำหรับครู ข้อเสนอแนะ ข้อควรระวัง ข้อสังเกต แนวทางการจัดกิจกรรมและอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน
นักเรียนควรรู้	<ul style="list-style-type: none"> ขยายความรู้เพิ่มเติมจากเนื้อหา เพื่อให้ครูนำไปใช้อธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนได้มีความรู้มากขึ้น
บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมเสริมสร้างพฤติกรรมและปลูกฝังค่านิยมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
บูรณาการอาเซียน	<ul style="list-style-type: none"> ความรู้หรือกิจกรรมเสริม ให้ครูนำไปใช้เตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558 โดยบูรณาการกับวิชาที่กำลังเรียน
มุม IT	<ul style="list-style-type: none"> แนะนำแหล่งค้นคว้าจากเว็บไซต์ เพื่อให้ครูและนักเรียนได้เข้าถึงข้อมูลความรู้ที่หลากหลาย ทั้งไทยและต่างประเทศ

สัญลักษณ์	วัตถุประสงค์
ข้อสอบ O-NET (เฉพาะวิชา ชั้น ที่สอบ O-NET)	<ul style="list-style-type: none"> ชี้แนะเนื้อหาที่เคยออกข้อสอบ O-NET โดยยกตัวอย่างข้อสอบพร้อมวิเคราะห์คำตอบอย่างละเอียด
ข้อสอบเน้น การคิด แนว NT O-NET (เฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น)	<ul style="list-style-type: none"> เป็นตัวอย่างข้อสอบที่มุ่งเน้นการคิดและเป็นแนวข้อสอบ NT/O-NET ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีทั้งปรนัย-อัตนัย พร้อมเฉลยอย่างละเอียด
ข้อสอบเน้น การคิด แนว O-NET (เฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย)	<ul style="list-style-type: none"> เป็นตัวอย่างข้อสอบที่มุ่งเน้นการคิดและเป็นแนวข้อสอบ O-NET ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทั้งปรนัย-อัตนัย พร้อมเฉลยอย่างละเอียด
บูรณาการเชื่อมสาระ	<ul style="list-style-type: none"> แนะนำแนวทางการจัดกิจกรรมเชื่อมกับสาระหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น หรือวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง
กิจกรรมสร้างเสริม	<ul style="list-style-type: none"> แนะนำแนวทางการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาการเรียนรู้
กิจกรรมท้าทาย	<ul style="list-style-type: none"> แนะนำแนวทางการจัดกิจกรรมต่อยอดสำหรับนักเรียนที่เรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และต้องการท้าทายความสามารถในระดับที่สูงขึ้น

ขั้นตอนการสอนที่สัมพันธ์กับขั้นตอนการคิดและการทำงานทางสมองของผู้เรียนที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย คือ วัฏจักรการเรียนรู้ 5Es ซึ่งผู้จัดทำคู่มือครูได้นำมาใช้เป็นแนวทางออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละหน่วย ตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนด้วยเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจโดยใช้เทคนิควิธีการ และคำถามทบทวนความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เพื่อเชื่อมโยงผู้เรียนเข้าสู่ความรู้ของบทเรียนใหม่ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสรุปความสำคัญหัวข้อและสาระการเรียนรู้ของบทเรียนได้ จึงเป็นขั้นตอนการสอนที่สำคัญ เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมและสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้แก่ผู้เรียน

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

เป็นขั้นที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือศึกษา สังเกต หรือร่วมมือกันสำรวจ เพื่อให้เห็นขอบข่ายของประเด็นหรือปัญหา รวมถึงวิธีการศึกษาค้นคว้า การรวบรวมข้อมูลความรู้ที่จะนำไปสู่การสร้างความเข้าใจประเด็นหรือปัญหานั้นๆ เมื่อผู้เรียนทำความเข้าใจในประเด็นหรือปัญหาที่จะศึกษาค้นคว้าอย่างถ่องแท้แล้ว ก็ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ ตรวจสอบ โดยวิธีการต่างๆ เช่น สัมภาษณ์ ทดลอง อ่านค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร แหล่งข้อมูลต่างๆ จนได้ข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นหรือปัญหาที่ศึกษา

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

เป็นขั้นที่ผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เช่น ให้การแนะนำ ตั้งคำถามกระตุ้นให้คิด เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบ และนำข้อมูลความรู้จากการศึกษาค้นคว้าในขั้นที่ 2 มาวิเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาในรูปแบบสารสนเทศต่างๆ เช่น เขียนแผนภูมิ ผังมโนทัศน์ เขียนความเรียง เขียนรายงาน เป็นต้น ในขั้นตอนนี้ฝึกให้ผู้เรียนใช้สมองคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

เป็นขั้นที่ผู้สอนเลือกใช้เทคนิควิธีสอนต่างๆ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปคิดค้นสืบค้นต่อๆ ไป เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ระดมสมองเพื่อคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่สร้างขึ้นใหม่ไปเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมโดยนำข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบายเหตุการณ์ต่างๆ หรือนำไปปฏิบัติในสถานการณ์ใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเอง เพื่อขยายความรู้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น ในขั้นตอนนี้ฝึกสมองของผู้เรียนให้สามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีคุณภาพ เสริมสร้างวิสัยทัศน์ให้กว้างไกลออกไป

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

เป็นขั้นที่ผู้สอนประเมินมโนทัศน์ของผู้เรียน โดยตรวจสอบจากความคิดที่เปลี่ยนแปลงไปและความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นใหม่ ตรวจสอบทักษะ กระบวนการปฏิบัติ การแก้ปัญหา การตอบคำถามรวบยอด หรือการเคารพความคิดหรือยอมรับเหตุผลของคนอื่น เพื่อการสร้างสรรค์ความรู้ร่วมกัน ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อสรุปผลว่ามีความรู้อะไรเพิ่มขึ้นมาบ้าง เกิดความเข้าใจมากน้อยเพียงใด และจะนำความรู้เหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ หรือในชีวิตประจำวันได้อย่างไร ผู้เรียนจะเกิดเจตคติ และเห็นคุณค่าของตนเองจากผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความสุขอย่างแท้จริง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนวัฏจักรการเรียนรู้ 5Es จึงเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง เพราะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามขั้นตอนของกระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และฝึกฝนให้ใช้กระบวนการคิดและกระบวนการกลุ่มอย่างชำนาญ ก่อให้เกิดทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน และทักษะการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) ทุกประการ

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
รหัสวิชา ท.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย
ภาคเรียนที่ 1-2
เวลา 60 ชั่วโมง/ปี

เสริม
4

ฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด การวิเคราะห์ และประเมินค่าวรรณคดี วรรณกรรม โดยศึกษาเกี่ยวกับการอ่านออกเสียง การอ่านในชีวิตประจำวัน ฝึกทักษะการคัดลายมือ การเขียน บรรยายและพรรณนา การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ การเขียนจดหมายกิจธุระ การเขียนแสดง ความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์ หรือโต้แย้งจากสื่อต่างๆ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า การเขียนรายงาน โครงการ ฝึกทักษะการพูดสรุปใจความสำคัญ การพูดวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นเรื่องที่ฟังและดู อย่างมีเหตุผล เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต การพูดในโอกาสต่างๆ การพูดรายงานการศึกษา ค้นคว้า โดยคำนึงถึงมารยาทที่เหมาะสม และศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการสร้างคำในภาษาไทย การวิเคราะห์ โครงสร้างของประโยค การใช้คำราชาศัพท์ การจำแนกคำที่ยืมมาจากภาษาต่างประเทศ การแต่งบทร้อยกรอง ประเภทกลอนสุภาพ

วิเคราะห์ วิถีไทย ประเมินค่า ความรู้และข้อคิดจากวรรณคดี วรรณกรรม โคลงภาพพระราชพงศาวดาร บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิศวกรรมาและสามัคคีเสวก ศิลาวีกรักหลักที่ 1 บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก ภาพยนตร์โคลงประพาสธารทองแดง โคลงสุภาพิตพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า นิราศเมืองแกลง ท่องจำบทอาขยานที่กำหนดและ บทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

โดยใช้กระบวนการอ่านเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต กระบวนการเขียนเขียนสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการฟัง การดู และการพูด สามารถเลือกฟัง และดู และพูดแสดงความรู้ ความคิด อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติภาษาและ หลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา พลังภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและ วรรณกรรมอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง รักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ และมีนิสัย รักการอ่าน การเขียน มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด

ตัวชี้วัด								
ท 1.1	ม.2/1	ม.2/2	ม.2/3	ม.2/4	ม.2/5	ม.2/6	ม.2/7	ม.2/8
ท 2.1	ม.2/1	ม.2/2	ม.2/3	ม.2/4	ม.2/5	ม.2/6	ม.2/7	ม.2/8
ท 3.1	ม.2/1	ม.2/2	ม.2/3	ม.2/4	ม.2/5	ม.2/6		
ท 4.1	ม.2/1	ม.2/2	ม.2/3	ม.2/4	ม.2/5			

รวม 27 ตัวชี้วัด

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย

หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

นางพองจันทร์ สุขยิ่ง
นางกัลยา สหชาติโกสัย
นางสาวศรีวรรณ ช้อยหิรัญ
นายภาสกร เกิดอ่อน
นางสาวระวีวรรณ อินทรประพันธ์

ผู้ตรวจ

นางประนอม พงษ์เผือก
นางจินตนา วีระเกียรติสุนทร
นางวรวรรณ คงมานุสรณ์

บรรณาธิการ

นายเอกรินทร์ สีมหาศาล

รหัสสินค้า ๒๒๑๑๐๐๗

อักษร
www.aksorn.com

จัดพิมพ์และจำหน่ายทั่วประเทศโดย
บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจก. จำกัด
142 ถนนตะนาว เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
โทร./แฟกซ์: 0 2622 2999 (อัตโนมัติ 20 คู่สาย)
พิมพ์ที่: บริษัท ไทยรับเกล้า จำกัด โทร. 0 2903 9101-6

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

ภาษาไทย

หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

คำเตือน

หนังสือเล่มนี้ได้รับการคุ้มครองตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ ห้ามมิให้ผู้ใด ทำซ้ำ คัดลอก เลียนแบบ ทำสำเนา จำลองงานจากต้นฉบับหรือแปลงเป็นรูปแบบอื่น ในวิธีต่างๆ ทุกวิธี ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน โดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ถือเป็นการละเมิด ผู้กระทำจะต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่งและทางอาญา

คำแนะนำในการใช้หนังสือเรียน

หนังสือเรียนภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาเล่มนี้ เป็นสื่อสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เนื้อหาตรงตามสาระการเรียนรู้แกนกลางขั้นพื้นฐาน อ่านทำความเข้าใจง่าย ให้ทั้งความรู้และช่วยพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรและตัวชี้วัด เนื้อหาสาระแบ่งออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ตามโครงสร้างรายวิชา สะดวกแก่การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล พร้อมเสริมองค์ประกอบอื่นๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

จัดกลุ่มเนื้อหาเป็นหน่วยการเรียนรู้ สะดวกแก่การจัดการเรียนการสอน

หน้าທີ ๒๓

การแต่งบทร้อยกรองประเภทโคลง

จุดประสงค์

- อธิบายลักษณะของบทโคลง เป็นร้อยกรองสั้นๆ มีจำนวนพยางค์และสัมผัสที่แน่นอน
- วิเคราะห์และแต่งบทโคลงตามแบบแผน
- อธิบายความหมายและคุณค่าของโคลง

เกริ่นนำเพื่อให้เข้าใจถึงสาระสำคัญในหน่วยที่จะเรียน

๓.๓) หมวดสัตว์บก เช่น

คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก

๓.๔) หมวดสัตว์น้ำ เช่น

คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก

๓.๕) หมวดพืชพรรณ เช่น

คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์	คำคุณศัพท์
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก
หนัสน้ำหนัก	หนัก	หนัสน้ำหนัก	หนัก

บอกเล่าเก้าสิบ เป็นเรื่องน่ารู้เพิ่มเติมจากเนื้อหาที่เรากำลังเรียน

หน้าທີ ๒๖

บทกวี (นิพนธ์) ของนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียง

คุณธรรม (นิพนธ์) ของนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียง

คุณธรรม (นิพนธ์) ของนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียง... (text continues)

ตัวอย่างแบบฝึกเพื่อให้นักเรียนฝึกทักษะในการพูด อ่าน และเขียน ร่วมกันจนเกิดความชำนาญในทักษะ

หน้าທີ ๒๘

การแต่งบทร้อยกรองประเภทโคลง

ตัวอย่างการแต่งโคลง... (text continues)

นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบตารางเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและเกิดความกระชับ

หน้าທີ ๓๐

การพัฒนาทักษะการอ่าน

การพัฒนาทักษะการอ่าน... (text continues)

คำถามประจำหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรมสร้างสรรค์พัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามตัวชี้วัด

หน้าທີ ๓๒

คำถาม ประจำหน่วยการเรียนรู้

๑. การเขียนโคลง... (text continues)

กิจกรรม สร้างสรรค์พัฒนาการเรียนรู้

๑. ให้นักเรียนแต่งโคลง... (text continues)

Design หน้าแบบใหม่ สวยงาม ทิมพ์ ๔ สี ตลอดเล่ม ช่วยให้ด้านทำความเข้าใจได้ง่าย

สารบัญ

ตอนที่ ๑ การพัฒนาทักษะการอ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การอ่านออกเสียง

- ความรู้พื้นฐานในการอ่าน
- การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว
- การอ่านออกเสียงร้อยกรอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การอ่านในชีวิตประจำวัน

- การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
- การอ่านเพื่อวิเคราะห์
- การอ่านเพื่อประเมินค่า

ตอนที่ ๒ การพัฒนาทักษะการเขียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การคัดลายมือ

- ความสำคัญของลายมือ
- ประโยชน์ของการคัดลายมือ
- หลักการคัดลายมือ
- รูปแบบตัวอักษร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การเขียนเพื่อการสื่อสาร

- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเขียน
- การใช้คำในการเขียน
- การเขียนบรรยาย
- การเขียนพรรณนา
- การเขียนเรียงความ
- การเขียนย่อความ
- การเขียนจดหมายกิจธุระ
- การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า
- การเขียนรายงานโครงงาน
- การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์
- การเขียนแสดงความรู้
- การเขียนแสดงความคิดเห็น
- การเขียนโต้แย้ง

๑

๒

๓

๖

๑๒

๒๒

๒๓

๒๘

๓๑

๓๕

๓๖

๓๗

๓๗

๓๗

๓๘

๔๓

๔๔

๔๖

๔๙

๕๑

๕๔

๕๙

๖๑

๖๔

๖๗

๖๘

๗๐

๗๓

๗๔

ตอนที่ ๓ การพัฒนาทักษะการฟัง การดู และการพูด ๗๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ หลักการฟังและการดูสื่อ ๗๘

- ความรู้พื้นฐานในการฟังและดูสื่อ ๗๙
- สื่อในชีวิตประจำวัน ๘๑
- หลักการฟังและการดูสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ ๘๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การพูดสรุปความจากสื่อที่ฟังและดู ๘๘

- ความรู้พื้นฐานในการพูด ๘๙
- หลักการพูดสรุปความจากสื่อ ๙๐
- การพูดวิเคราะห์วิจารณ์จากสื่อที่ฟังและดู ๙๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การพูดในโอกาสต่างๆ และการพูดรายงาน ๙๕

- การพูดในโอกาสต่างๆ ๙๖
- การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้า ๑๐๑

ตอนที่ ๔ หลักการใช้ภาษา ๑๐๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ การสร้างคำและประโยค ๑๐๖

- การสร้างคำ ๑๐๗
- คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ๑๑๕
- ประโยคในภาษาไทย ๑๒๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ คำราชาศัพท์ ๑๒๙

- ที่มาของคำราชาศัพท์ ๑๓๐
- ประโยชน์ของการเรียนคำราชาศัพท์ ๑๓๐
- คำราชาศัพท์สำหรับบุคคลต่างๆ ๑๓๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การแต่งบทหรือกรองประเภทกลอน ๑๓๘

- ลักษณะของกลอน ๑๓๙
- การแต่งกลอนสุภาพ ๑๓๙

บรรณานุกรม ๑๔๖

ตอนที่

การพัฒนาทักษะการอ่าน

ภาษาไทยไทยรักสลักจิต
ภาษาไทยมรดกตกทอดมา
ภาษาไทยได้มาแต่บรรพบุรุษ
ภาษาไทยชาวไทยใฝ่จำนง

ภาษาไทยไทยบุชิตสมคุณค่า
ชนชาติไทยรักษาให้ยั่งยืน
ภาษาไทยพิสุทธ์และสูงส่ง
ใช้ถูกต้องย่อมมั่นคงคู่ชาติไทย

(แต่ภาษาไทย: ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

กระตุ้นความสนใจ

Engage

1. ครูนำเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนด้วยการอ่านพระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้นักเรียนฟัง ขอบอาสาสมัครออกมาอ่านออกเสียงหรืออ่านออกเสียงโดยพร้อมเพรียงกัน

การอ่านจะช่วยเสริมสร้างทั้งด้านการคิด การวิเคราะห์ การประมวลผล การใช้ทฤษฎีให้เกิดผลทางปฏิบัติและยังช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีในสังคมทุกระดับไปจนถึงสังคมโลก ส่งผลให้มนุษยชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข... (พระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กล่าวเปิดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 33 และสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ 3 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ วันที่ 25 มีนาคม 2548)

จากนั้นตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

- นักเรียนคิดว่าการอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันอย่างไร

(แนวตอบ การอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับการแสวงหาความรู้ และความบันเทิง ทำให้เป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ มีทักษะการคิดความสามารถในการแก้ไขปัญหา มีมุมมองต่อโลกและชีวิต การเปิดหน้าหนังสือจึงเปรียบเสมือนการเปิดหน้าต่างของชีวิตให้พบเห็นและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ผ่านตัวอักษร)

2. นักเรียนอ่านคำประพันธ์ที่ปรากฏในหน้าตอนที่ 1 ร่วมกันถอดความเป็นร้อยแก้ว และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าหรือข้อคิดที่ได้รับ (แนวตอบ ภาษาไทยเป็นสิ่งที่มีความค่า เป็นมรดกทางวัฒนธรรมไทยที่ตกทอดจากรุ่นสู่รุ่น จึงสมควรที่ลูกหลานชาวไทยจะรักษาให้คงอยู่ต่อไป ด้วยการใส่ใจถูกต้อง)

เกร็ดแค้นครู

การเรียนการสอนในตอนต้นที่ 1 การพัฒนาทักษะการอ่าน เป้าหมายสำคัญคือนักเรียนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการอ่านไปปรับใช้กับการอ่านในชีวิตประจำวันของตนเองให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้การอ่านในแต่ละครั้งเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

การจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ครูควรเห็นความสำคัญของการอ่านและสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านให้แก่ นักเรียน ชี้นำให้เห็นว่า การอ่านเป็นการแสวงหาความรู้ก้าวออกไปสู่โลกกว้างโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายที่สิ้นเปลือง เมื่อนักเรียนเกิดความรู้สึกในเชิงบวกกับการอ่าน จึงใช้วิธีให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนเป็นผู้สืบค้นองค์ความรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้แนวทางการปฏิบัติ ร่วมกันอธิบายความรู้ความเข้าใจผ่านข้อคำถามของครู จนสามารถนำแนวทางไปปฏิบัติได้จริง โดยอ่านงานเขียนจากสื่อที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของตนเอง

เป้าหมายการเรียนรู้

1. อธิบายความหมายของการอ่านออกเสียง และการอ่านในใจได้ถูกต้อง
2. อ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรองได้ถูกต้องตามอักขรวิธี มีความไพเราะเหมาะสมกับท่วงทำนอง
3. ระบุและปฏิบัติมารยาทในการอ่านได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์

สมรรถนะของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

หน่วยที่

การอ่านออกเสียง

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๒/๑, ๘

- อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
- มีมารยาทในการอ่าน

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การอ่านออกเสียง
 - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนา
 - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนเพลงยาว กลอนนิทาน และกาพย์ห่อโคลง
- มารยาทในการอ่าน

การอ่านออกเสียงเป็นการอ่านเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้ ความรู้สึก และจินตนาการร่วมกับผู้อ่าน การอ่านออกเสียงเป็นทักษะที่ต้องได้รับการฝึกฝนให้ออกเสียงอักขระได้ชัดเจนถูกต้อง ใช้น้ำเสียง จังหวะ และลีลาให้สอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน การฝึกอ่านร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย บทพรรณนา รวมทั้งการอ่านบทร้อยกรองประเภทต่างๆ จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านได้เป็นอย่างดี

กระตุ้นความสนใจ

Engage

ครูชวนนักเรียนสนทนาในประเด็นการอ่านออกเสียง จากนั้นตั้งคำถามกับนักเรียนว่า

- การอ่านออกเสียงให้อักขรวิธีมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร
(แนวตอบ ทำให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง อีกทั้งยังเป็นที่น่าเชื่อถือในสายตาของผู้อื่นที่มีโอกาสได้รับฟัง)
- หากนักเรียนต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านออกเสียง ควรปฏิบัติตนอย่างไร
(แนวตอบ ฝึกอ่านออกเสียงตามอักขรวิธีที่ถูกต้อง แสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งเลือกอ่านหนังสือที่ดี มีประโยชน์)

เกร็ดแฉะครู

การเรียนการสอนในหน่วยการเรียนรู้ การอ่านออกเสียง เป้าหมายสำคัญคือ นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรองได้ โดยคำนึงถึงอักขรวิธี การเว้นวรรคตอน การออกเสียงให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรอง ใช้น้ำเสียงได้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่อ่าน รวมถึงการวางท่าทางขณะอ่านได้เหมาะสม

การจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ครูควรจัดกระบวนการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการอ่านออกเสียง จนกระทั่งเกิดความชำนาญ เริ่มจากการฝึกเป็นกลุ่มแล้วขยายผลไปสู่การฝึกเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล บุคลิกภาพขณะอ่าน อัตราความเร็วขณะอ่าน การแบ่งวรรคตอน ท่วงทำนอง ลีลา และน้ำเสียง สังเกตพฤติกรรม แล้วชี้แนะให้ปรับปรุง แก้ไขเป็นรายบุคคล จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงร่วมกันกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ประเมินการอ่านออกเสียง

การเรียนการสอนในลักษณะนี้จะช่วยฝึกทักษะการอ่าน ทักษะการตั้งเกณฑ์ และทักษะการประเมินให้แก่ นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ต่อไปในอนาคต

๑ ความรู้พื้นฐานในการอ่าน

การอ่านออกเสียงเป็นวิธีการสื่อสารประเภทหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้อ่านและผู้ฟังได้รับความรู้ ประสบการณ์ และความเพลิดเพลิน เมื่อจะอ่านให้ผู้อื่นฟังผู้อ่านควรอ่านให้น่าฟัง หมายถึง ทำให้ผู้ฟัง ได้รับสารจากบทอ่านถูกต้องและครบถ้วน ผู้อ่านต้องออกเสียงให้ถูกอักขรวิธี แบ่งวรรคตอนถูกต้อง เหมาะสม และอ่านสอหดแทรกอารมณ์ได้สอดคล้องกับบทที่อ่าน ดังนั้น ก่อนอ่านออกเสียงผู้อ่านควรฝึก ทักษะการอ่านและทำความเข้าใจสารในบทอ่านให้ชัดเจน

๑.๑ ความหมาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ ให้ความหมายของคำว่า “อ่าน” หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เพราะทำให้ได้รับทราบข้อมูล ข่าวสาร และความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น การอ่านแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ การอ่านในใจและการอ่านออกเสียง

การอ่านในใจ เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจสัญลักษณ์ที่มีผู้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รูปภาพ และเครื่องหมายต่างๆ

การอ่านออกเสียง เป็นการเปล่งเสียงตามตัวอักษรและสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ ความหมาย ซึ่งอาจมีจุดมุ่งหมายต่างกัน เช่น อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านเพื่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกสะเทือนใจ อ่านเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ เช่น อ่านประกาศ อ่านแถลงการณ์ อ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร

๑.๒ องค์ประกอบพื้นฐานในการฝึกอ่านออกเสียง

ประสิทธิภาพในการอ่านออกเสียง ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญหลายประการ ดังนี้

๑) **ฝึกใช้สายตา** โดยใช้สายตากวาดตามข้อความแต่ละช่วง จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง จากคำต้นวรรคไปยังคำท้ายวรรคเพื่อรับทราบข้อมูลที่จะอ่านอย่างมีสมาธิ

๒) **ฝึกใช้เสียง** เสียงต้องชัดเจน แจ่มใส ไพเราะ มีน้ำหนัก ดังพอประมาณให้ได้ยินทั่วถึงกัน ใช้เสียงหนักเบาเพื่อเน้นความสำคัญของข้อความให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

๓) **ฝึกการใช้อารมณ์** ควรศึกษาบทอ่านล่วงหน้าให้เข้าใจ เพื่อฝึกอ่านสอหดแทรกอารมณ์ ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องและเจตนาของผู้เขียน

สำรวจค้นหา

Explore

แบ่งกลุ่มนักเรียนจำนวน 5-6 คน หรือตาม ความเหมาะสม ให้ได้จำนวน 8 กลุ่ม จากนั้น ร่วมกันลงมติเลือกประธานกลุ่มเพื่อกำหนดทิศทางการค้นหาความรู้และเลขานุการกลุ่ม ทำหน้าที่ จัดบันทึกความรู้ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะต้องร่วมกัน ค้นหาความรู้ในประเด็นต่อไปนี้

- ความหมายของการอ่าน
- ความสำคัญของการอ่าน
- องค์ประกอบพื้นฐานในการฝึกอ่านออกเสียง
- มารยาทในการอ่าน

สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการ สืบค้นความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เข้าถึงได้ และมีความน่าเชื่อถือ

อธิบายความรู้

Explain

จากการค้นคว้าร่วมกันของนักเรียน ให้แต่ละ กลุ่มจับคู่กลุ่มให้เหลือ 4 กลุ่มใหญ่ สรุปความรู้ ร่วมกันอีกครั้งเป็นเวลา 10 นาที ครูทำสลากจำนวน 4 ใบ โดยเขียนหมายเลข 1-4 พร้อมระบุข้อความ ในแต่ละหมายเลข แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา จับสลากประเด็นสำหรับการอธิบายความรู้ หน้าชั้นเรียน ดังนี้

- หมายเลข 1 ความหมายของการอ่าน
- หมายเลข 2 ความสำคัญของการอ่าน
- หมายเลข 3 องค์ประกอบพื้นฐานในการฝึก อ่านออกเสียง
- หมายเลข 4 มารยาทในการอ่าน

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว \Rightarrow NT \Rightarrow O-NET

“ข้อแตกต่างระหว่างการอ่านออกเสียงกับการอ่านในใจ คือ การอ่านออกเสียง ผู้อ่านจะเปล่งเสียงตามตัวอักษรและสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ ความหมาย แต่การอ่านในใจ คือ การที่ผู้อ่านแต่ละคนทำความเข้าใจสัญลักษณ์ ต่าง ๆ ที่มีผู้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร”

นักเรียนจะมีหลักปฏิบัติอย่างไรให้การอ่านในใจทุกครั้งเป็นการอ่านในใจ โดยสมบูรณ์

แนวตอบ การอ่านในใจโดยสมบูรณ์ ผู้อ่านจะต้องอ่านโดยไม่มีเสียงพิมพ์่า ในลำคอ ไม่มีการเคลื่อนไหวริมฝีปาก ลิ้น หลอดเสียง และลำคอ รวมถึงการ สายตาระยะไปมา การอ่านในใจจะใช้เพียงสายตา กล่าวคือ ในขณะที่อ่าน ผู้อ่านจะไม่ส่งเสียงออกมา แต่จะใช้สายตาในการกวาดข้อความจากตัวอักษร ทางด้านซ้ายมือไปยังตัวอักษรทางด้านขวามือ เมื่อจบบรรทัดแล้วจึงขึ้นต้น บรรทัดใหม่ ทำเช่นนี้เรื่อย ๆ ไปจนกระทั่งจบข้อความ

นักเรียนควรรู้

1) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน คือ หนังสืออ้างอิงที่รวบรวมความหมาย ของคำ โดยเรียงลำดับตามตัวอักษร พร้อมบอกชนิดของคำ และยกตัวอย่างการนำ ไปใช้ให้เข้าใจในรูปแบบประโยค ทั้งนี้คำศัพท์ที่ถูกต้องตามแบบแผนให้ยึดถือตามที่ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานระบุไว้

2) แถลงการณ์ คือ ข้อความที่ทางราชการแถลงเพื่อทำความเข้าใจกับประชาชน ในกิจกรรมของทางราชการ เหตุการณ์ หรือกรณีใดๆ ที่ทางราชการมีความประสงค์ จะให้ทราบโดยทั่วกัน ลักษณะถ้อยคำที่ใช้จึงเป็นภาษาระดับแบบแผน สุภาพ ถูกหลัก ไวยากรณ์ ชัดเจน และได้ใจความสมบูรณ์

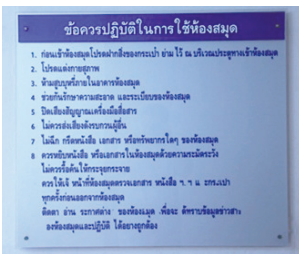
บุ๋ม IT

นักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการใช้ถ้อยคำในการเขียนแถลงการณ์ ได้จาก http://www.brh.thaigov.net/newsite/publish/show.php?id_news=2

อธิบายความรู้

Explain

1. ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาอธิบายความรู้ในประเด็นที่กลุ่มของตนเองได้รับมอบหมาย พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล
2. นักเรียนยืนในลักษณะวงกลมเพื่อร่วมกันอธิบายความรู้แบบโต้ตอบรบบวนเกี่ยวกับการอ่าน โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม
 - นักเรียนเคยพบเห็นป้ายนี้หรือไม่ และถ้าเคยได้พบเห็นในบริเวณใด

(แนวตอบ คำตอบของนักเรียนควรเป็นไปในเชิงเคยพบเห็น และพบบริเวณห้องสมุด)

- จากรูป นักเรียนคิดว่ากลุ่มบุคคลในภาพกำลังทำกิจกรรมใด และเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์อย่างไร

(แนวตอบ เลือกซื้อหนังสือ ประโยชน์ที่ได้รับคือ ได้ความรู้ ความบันเทิง และช่วยต่อยอดจินตนาการให้แก่ตนเอง)

- นักเรียนมีแนวทางเลือกอ่านหนังสืออย่างไร (แนวตอบ นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ)

นักเรียนควรรู้

1 ความสำคัญของการอ่าน การอ่านช่วยยกระดับสติปัญญาของมนุษย์ให้สูงขึ้น สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์จากการอ่านไปใช้แก้ไขปัญหาทั้งของตนเองและผู้อื่นได้ เพราะการรู้จักเลือกอ่านและอ่านอย่างถูกวิธี ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่สั่งสม เมื่อพบเจอสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ก็จะหาวิธีแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2 อนุทิน สมุดส่วนตัว หรือที่นิยมเรียกว่า diary เป็นบันทึกรายงานสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาหรือในแต่ละวัน โดยมีจุดประสงค์หลากหลายขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บันทึก เช่น เพื่อสื่อสารความคิด เพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึก เพื่อแสดงพัฒนาการ ความเจริญก้าวหน้า

๔) ฟิกอ่านให้คล่องและถูกต้องตามอักขรวิธี โดยเฉพาะ ร ล คำควบกล้ำต้องออกเสียงให้ชัดเจน เน้นเสียง และถ้อยคำตามน้ำหนักความสำคัญของใจความ ใช้เสียง จังหวะให้เป็นไปตามเนื้อเรื่อง

๕) ฟิกใช้อยู่ระหว่างการออกเสียง การฝึกฝนใช้อยู่ระหว่างการออกเสียงให้ทำงานได้ถูกต้องจะทำให้เสียงที่เปล่งออกมาชัดเจนและถูกต้องตามอักขระ

๖) ฟิกการวางบุคลิกภาพ ทั้งการยืนอ่านและการนั่งอ่าน ควรยึดตัวตรง วางสีหน้าปกติ จับหนังสือให้ถูกต้องโดยห่างจากสายตาประมาณ ๑ ฟุต ไม่ยกหนังสือขึ้นบังหน้า จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความมั่นใจ และสร้างความชื่นชมให้แก่ผู้ฟัง

๑.๓ ความสำคัญของการอ่าน

๑) ได้รับสาระความรู้ต่างๆ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ปรับตัวเข้ากับกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกได้

๒) ได้สร้างจินตนาการ การอ่านหนังสือทำให้ผู้อ่านมีอิสระทางความคิด ได้ฝึกฝนทักษะการตีความไปตามประสบการณ์ของตน

๓) ฝึกกระบวนการคิด ทำให้เกิดสมาธิ ดังนั้น หากมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะทำให้เกิดการพัฒนาและสัมฤทธิ์ผล

๑.๔ มารยาทในการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะการรับสารที่สำคัญและจำเป็นในชีวิตประจำวัน เป็นเครื่องมือที่ใช้แสวงหาความรู้เพื่อให้ทันโลก ทันเหตุการณ์ ผู้อ่านควรมีมารยาทในการอ่าน ดังนี้

๑) ไม่อ่านจดหมาย หนังสือ หรือสมุดบันทึกส่วนตัว (อนุทิน) ของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต เพราะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและเสียมารยาท

๒) ในร้านขายหนังสือ บางแห่งจัดสถานที่สำหรับให้บุคคลทั่วไปได้นั่งอ่าน ซึ่งผู้อ่านควรนั่งอ่านเงียบๆ ไม่ส่งเสียงดัง ไม่คัดลอกข้อความ หรือฉีกกระดาษหุ้มปกหนังสือใหม่ออกโดยพลการ และไม่แสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่จะสร้างความรำคาญให้แก่ผู้อื่น

๓) ไม่ควรชะงักงัน เข้าไปยังหนังสือขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่านอยู่

๔) การอ่านออกเสียง ต้องอ่านด้วยเสียงที่ดังเหมาะสม หากอ่านในใจไม่ควรให้มีเสียงหรือทำปากขมุบขมิบขณะอ่าน

๕) เมื่ออยู่ในวงสนทนา หรือที่ประชุมไม่ควรหยิบหนังสือขึ้นมาอ่าน เพราะเป็นการเสียมารยาทแสดงถึงความไม่ใส่ใจ

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว **NT** **O-NET**

การอ่านออกเสียงมีความแตกต่างจากการอ่านในใจอย่างไร และมีแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้อ่านในแต่ละครั้งเกิดประสิทธิภาพได้อย่างไร

แนวตอบ การอ่านออกเสียง คือ การที่ผู้อ่านเปล่งเสียงออกมามากๆ ในขณะที่อ่าน โดยมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป การอ่านในใจเป็นการทำความเข้าใจสัญลักษณ์ที่มีผู้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แนวทางสำหรับการฝึกปฏิบัติเพื่อให้อ่านออกเสียงและการอ่านในใจมีประสิทธิภาพแตกต่างกัน เป็นต้นว่า การอ่านออกเสียงผู้อ่านจะต้องอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธี การเว้นวรรค ออกเสียงคำควบกล้ำ รวมถึงใช้น้ำเสียงถ่ายทอดเนื้อหาสาระ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตาม ส่วนการอ่านในใจให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้อ่านต้องมีสมาธิจดจ่ออยู่กับเรื่องที่อ่าน เพื่อจับใจความหรือสาระสำคัญของเรื่อง ตั้งคำถามกับตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น เรื่องที่อ่านมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด เพื่อให้เกิดโลกทัศน์ที่กว้างไกล

๑.๕ มารยาทในการใช้ห้องสมุด ¹

ห้องสมุดเป็นสาธารณสมบัติที่ทุกคนสามารถเข้ามาใช้บริการได้ แต่ควรคำนึงถึงมารยาทในการเข้าใช้ ดังนี้

- ๑) ไม่อ่านเสียงดังสร้างความรำคาญให้แก่ผู้อื่น เพราะห้องสมุด เป็นสถานที่เพื่อการอ่านและการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ของส่วนรวม
- ๒) ไม่ฉีก พับมอมทำให้หนังสือยับ ขำรุค สกปรก ฉีกขาด หรือสูญหาย ถ้าต้องการข้อความหรือภาพในหนังสือ ควรใช้วิธีคัดลอก หรือถ่ายสำเนาด้วยความระมัดระวัง
- ๓) การใช้หนังสือพิมพ์ เมื่ออ่านจบแล้วต้องจัดเรียงหน้าตามเดิมและเก็บให้เรียบร้อย ทั้งนี้เพื่อความเป็นระเบียบและสะดวกสำหรับผู้อื่นที่จะหยิบมาอ่านต่อ
- ๔) หนังสือที่มีผู้อื่นอ่านอยู่ก่อนควรให้ผู้อื่นอ่านจนจบก่อน ไม่ควรยื่นหน้าไปอ่านด้วย เพราะเป็นการเสียมารยาท
- ๕) ไม่นำอาหาร ขนม น้ำ เข้าไปรับประทาน เพราะจะทำให้เกิดกลิ่นและสร้างความสกปรกเลอะเทอะให้แก่สถานที่และหนังสือที่ค้นคว้า
- ๖) เมื่ออ่านหนังสือเสร็จแล้วให้นำไปวางไว้ในจุดที่กำหนด เพื่อที่บรรณารักษ์จะได้สะดวกในการจัดหนังสือเข้าชั้นได้ถูกต้อง
- ๗) ไม่ใช้อุปกรณ์สื่อสารภายในห้องสมุด เพราะทำให้เกิดเสียงรบกวนสมาธิการอ่านของผู้อื่น

▲ นิสัยรักการอ่านและมารยาทในการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนควรจะต้องปลูกฝังให้แก่เด็กและเยาวชน

ขยายความเข้าใจ

Expand

1. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี “อาวุธสำคัญของชาติคือปัญญา ปัญญาเกิดจากการอ่าน” สรุปมติที่ได้จากการอภิปรายลงสมุด
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนทั้งระดับชั้นร่วมกันจัดกิจกรรมสัปดาห์รณรงค์ส่งเสริมการอ่านภายในโรงเรียน โดยจัดทำป้ายนิเทศ แผ่นพับหรือประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายให้เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ในโรงเรียน เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นในระดับปัจเจกเท่านั้น แต่ยังมีมีความสำคัญในระดับกลุ่มสังคมหรือประเทศชาติ เผยแพร่แนวทางที่ถูกต้องสำหรับการอ่านและรวมถึงข้อควรปฏิบัติเมื่อต้องอ่านหนังสือในที่สาธารณะร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ภายในโรงเรียนนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมสัปดาห์รณรงค์ส่งเสริมการอ่าน ไปปรับใช้กับการอ่านของตนเองในชีวิตประจำวัน

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว ⇒ NT ⇒ O-NET

เมื่อนักเรียนไปค้นคว้าข้อมูลที่ห้องสมุดของโรงเรียนเพื่อนำมาทำรายงาน แต่พบว่าหนังสือที่ต้องการมีผู้ยืมไปก่อนหน้านี้แล้ว จากสถานการณ์นี้นักเรียนจะมีวิธีการแก้ไขปัญหาลักษณะใด โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและมารยาทในการใช้ห้องสมุดร่วมกับผู้อื่น

แนวตอบ หากไม่สามารถยืมหนังสือเล่มที่ต้องการจากห้องสมุดของโรงเรียนได้ ผู้ค้นคว้าข้อมูลควรเข้าเว็บไซต์ของห้องสมุดอื่นๆ เช่น ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดระดับมหาวิทยาลัย หรือหอสมุดแห่งชาติ เพื่อตรวจสอบว่าหนังสือที่ต้องการนั้นมีอยู่หรือไม่ ถ้าหนังสือเล่มนั้นมีอยู่ในห้องสมุดของสถานที่อื่น ๆ ก็สามารถเข้าไปค้นคว้าได้ และถ้าไม่สามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้เนื่องจากไม่ใช่สมาชิก และหอสมุดแห่งชาติไม่อนุญาตให้ยืมหนังสือกลับบ้าน ผู้ค้นคว้าจึงต้องใช้วิธีการอ่านแล้วจดบันทึก หรือถ่ายสำเนาเนื้อหาส่วนที่ต้องการด้วยความระมัดระวัง โดยระบุหมายเลขหน้าที่ต้องการแก่ผู้ให้บริการถ่ายสำเนา เพื่อความสะดวกรวดเร็ว

นักเรียนควรรู้

1 ห้องสมุด เป็นสถานที่จัดเก็บ รวบรวมองค์ความรู้ที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไมตีพิมพ์ และวัสดุอิเล็กทรอนิกส์ โดยห้องสมุดสามารถแบ่งตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของการให้บริการ ดังนี้

1. ห้องสมุดโรงเรียน
2. ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
3. ห้องสมุดเฉพาะ
4. ห้องสมุดประชาชน
5. หอสมุดแห่งชาติ

กระตุ้นความสนใจ Engage

ครูยกตัวอย่างพระบรมราชาบาทในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงห่วงใยในการใช้ภาษาไทย และทรงเน้นย้ำให้ประชาชนชาวไทยตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย

...ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่า ได้มีการใช้คำออกจะฟุ่มเฟือย และไม่ตรงกับความหมายอันแท้จริงอยู่เนืองๆ ทั้งออกเสียงก็ไม่ถูกต้องตามอักขรวิธี ถ้าปล่อยไปเป็นไปตั้งนี้ภาษาของเราก็มีแต่จะทรุดโทรม ชาติไทยเรามีภาษาของเราใช้เองเป็นสิ่งอันประเสริฐอยู่แล้ว เป็นมรดกอันมีค่าตกทอดมาถึง เราทุกคนจึงมีหน้าที่จะต้องรักษาไว้...

จากนั้นตั้งคำถามกับนักเรียนว่า

- จากพระบรมราชาบาท นักเรียนมีความรู้สึกหรือความคิดเห็นอย่างไร
(แนวตอบ รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงห่วงใยในทุกๆ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย รวมถึงภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ จึงสมควรที่พลเมืองชาวไทยจะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ทั้งการพูดและการเขียนสื่อสาร เพื่อปลดเปลื้องพระราชกังวลและแสดงออกซึ่งความจงรักภักดี)
- จากปัญหาการอ่านออกเสียงที่ปรากฏ นักเรียนคิดว่าจ่าเป็นส่วนหนึ่งของกรอกแก้ไขปัญหได้อย่างไร
(แนวตอบ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องเริ่มต้นที่ตนเองก่อน ด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อสร้างความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านออกเสียง รวมถึงกลวิธีที่จะทำให้การอ่านมีความไพเราะ จากนั้นจึงเผยแพร่ความรู้ไปสู่คนรอบข้าง)

๒ การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

ร้อยแก้ว หมายถึง ถ้อยคำที่พูดและเขียนเพื่อสื่อสารกันอยู่เป็นปกติในชีวิตประจำวัน ถูกต้องตามแบบแผน หรือไวยากรณ์ ทำให้ผู้ฟัง ผู้อ่านเข้าใจได้

ข้อความในร้อยแก้วไม่จำกัดถ้อยคำและประโยค จะเขียนให้สั้นหรือยาวเท่าไรก็ได้ ไม่มีการบังคับฉันทลักษณ์ แต่ต้องเขียนให้มีความหมายตรงตามตัวอักษรโดยขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้สื่อสาร

การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว หมายถึง การอ่านออกเสียงงานเขียนประเภทความเรียง โดยการเปล่งเสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธี น้ำเสียง จังหวะเสียงให้เป็นปกติเหมือนการพูด เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ไปสู่ผู้ฟัง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ร่วมคล้ายคลึงไปกับเรื่อง การอ่านออกเสียงร้อยแก้วจะเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

๒.๑ หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

การอ่านออกเสียงร้อยแก้วจะต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์การอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธีหรือตามความนิยม ดังนี้

๑) อ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธี คือ การออกเสียงตามหลักเกณฑ์ของภาษาไทย เช่น

- อ่านออกเสียงควบกล้ำ

กรีดกราย	กลับกลอก	ขวกไขว่	ไตร่ตรอง	ขรุขระ
ครอบครัว	พรวน	ปลอก	ปรับ	คว่ำ

- อ่านออกเสียงอักษรนำ

สมัครสมาน	อ่านว่า	สะ - หมัก - สะ - หมาน
ขมิขมัน	"	ขะ - หมี่ - ขะ - หมั้น
สยมภู	"	สะ - หยม - พู

- อ่านแบบเรียงพยางค์

สมาคม	อ่านว่า	สะ - มา - คม
บุษยา	"	บุต - สะ - ยา

๖

เกร็ดแฉะครุ

ครูควรชี้แนะเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนว่า การอ่านออกเสียงคำควบกล้ำให้ชัดเจน ถูกต้อง มีส่วนทำให้การอ่านออกเสียงในแต่ละครั้งมีความไพเราะ สละสลวย และมีเสน่ห์ชวนฟัง ครูอาจช่วยเพิ่มพูนทักษะการอ่านคำควบกล้ำให้แก่ นักเรียนได้ด้วย การเขียนคำควบกล้ำแท้บนกระดาน “กรวดเกรียว” “กริ้วโกรธ” “กริ่งเกรง” “เกรียงไกร” เป็นต้น จากนั้นให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมๆ กัน และแต่งประโยคโดยใช้คำข้างต้น นำส่งเป็นรายบุคคล

นักเรียนควรรู้

๑) เสียงควบกล้ำ ในภาษาไทย คือ เสียงพยัญชนะต้นสองเสียงประสมกับสระเสียงเดียวกัน โดยมี ก ข ค ต ป ผ พ เป็นพยัญชนะเสียงที่หนึ่ง และ ร ล ว เป็นพยัญชนะเสียงที่สองโดยไม่มีสระต้น ซึ่งเรียกคำที่มีลักษณะนี้ว่า “คำควบกล้ำแท้”

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว ⇒ NT ⇒ O-NET

ข้อใดต่อไปนี้ปรากฏคำที่อ่านออกเสียงควบกล้ำแท้มากที่สุด

- เศรษฐกิจสมชายสร้างศาลาริมน้ำใต้ต้นไทร
- ทรวดทรงของทราชมเขยสวยงามจริงๆ
- ร่างกายของเธอดูทรุดโทรมลงกว่าแต่ก่อน
- คุณแม่ปรุงอาหารรสชาติกลมกล่อมไม่เปลี่ยนแปลง

วิเคราะห์คำตอบ การอ่านออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทย หากคำๆ นั้น มีพยัญชนะต้นเป็น ก ข ค ต ป ผ พ และพยัญชนะตัวที่สองเป็น ร ล ว ให้ออกเสียงพยัญชนะทั้ง 2 ตัวพร้อมกันโดยไม่มีเสียงสระต้น แต่ถ้าพยัญชนะต้นควบกับ ร แต่ออกเสียงเฉพาะตัวแรกไม่ออกเสียง ร เรียกคำควบกล้ำที่มีลักษณะเช่นนี้ว่าคำควบกล้ำไม่แท้ ข้อ 1. ไม่ปรากฏคำควบกล้ำแท้ ข้อ 2. ไม่ปรากฏคำควบกล้ำแท้ ข้อ 3. ปรากฏคำควบกล้ำแท้ 1 คำ คือ “กว่า” ดังนั้นจึงตอบข้อ 4.

1 อ่านออกเสียงคำบาลี สันสกฤต

เมรุ	อ่านว่า	เมน
เมรุมาศ	"	เม - รุ - มาศ

อ่านออกเสียงคำสมาส

พุทธศาสนา	อ่านว่า	พุทธ - ทะ - สาด - สะ - หนา
อุตสาหกรรม	"	อุต - สา - ทะ - กำ

๒) อ่านตามความนิยม คือ การอ่านที่ไม่ได้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ เน้นความไพเราะ และความนิยมทั่วไป เช่น

อุดมคติ	อ่านว่า	อุ - ตม - คะ - ตี หรือ อุ - ตม - มะ - คะ - ตี
โบราณคดี	"	โบ - ราน - คะ - ตี หรือ โบ - ราน - นะ - คะ - ตี
ดีเรก	"	ดี - เทรก
ผลไม้	"	ผน - ละ - ไม้

๓) การอ่านตัวย่อ ควรอ่านคำเต็มของคำที่ถูกย่อไว้ เช่น

กท. ได้งบบำ จาก กค. ปรับปรุงกองทัพ ๑๐ ล้าน อ่านว่า
กระทรวงกลาโหมได้งบประมาณจากกระทรวงการคลัง ปรับปรุงกองทัพ ๑๐ ล้าน

๔) การอ่านตัวเลขและเครื่องหมายต่างๆ มีหลักการที่ต่างกัน เช่น

- การอ่านจำนวนเลขตั้งแต่ ๒ หลักขึ้นไป ถ้าเลขตำแหน่งท้ายเป็น ๑ ให้ออกเสียงว่า "เอ็ด"

๑๑	อ่านว่า	สิบ - เอ็ด
๒๕๐๑	"	สอง - พัน - ห้า - ร้อย - เอ็ด

- การอ่านตัวเลขที่มีจุดทศนิยม ตัวเลขหน้าจุดทศนิยมอ่านแบบจำนวนเต็ม ตัวเลขหลังจุดทศนิยมให้อ่านแบบเรียงตัว เช่น

๑.๒๓๔	อ่านว่า	หนึ่ง - จุด - สอง - สาม - สี่
๕๙.๐๑๒	"	ห้า - สิบ - เก้า - จุด - สิบ - หนึ่ง - สอง

สำรวจค้นหา

Explore

แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม โดยมีสมาชิกจำนวนเท่าๆ กัน หรือเฉลี่ยตามความเหมาะสม จากนั้นให้สมาชิกลงมติเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม เพื่อทำหน้าที่กำหนดทิศทางการสืบค้นและจัดบันทึกสาระสำคัญ ครูทำสลากจำนวน 3 ใบ โดยเขียนหมายเลข 1, 2 และ 3 พร้อมระบุข้อความในแต่ละหมายเลข ประธานกลุ่มออกมาจับสลากดังนี้

หมายเลข 1 แนวทางการอ่านออกเสียง ร้อยแก้ว

หมายเลข 2 ปัญหาที่พบในการอ่านออกเสียง ร้อยแก้ว

หมายเลข 3 วิธีการอ่านออกเสียง ร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย และบทพรรณนา

อธิบายความรู้

Explain

ประธานกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่มที่จับสลากได้ หมายเลข 1 ออกมาอธิบายความรู้เกี่ยวกับแนวทางการอ่านออกเสียงร้อยแก้วให้เพื่อนๆ ฟัง หน้าชั้นเรียน พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล

(แนวตอบ การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ผู้อ่านจะต้องศึกษาเกี่ยวกับอักขรวิธีในการอ่านคำควบกล้ำ อักษรนำ คำสมาส คำบาลี สันสกฤต รู้ว่าคำใด นิยมอ่านอย่างไร เข้าใจความหมายของอักษรย่อ วิธีการอ่านตัวเลข ซึ่งความรู้ ความเข้าใจเหล่านี้สามารถค้นคว้าได้จากพจนานุกรม หนังสืออ่านอย่างไร เขียนอย่างไร ซึ่งจัดพิมพ์โดยราชบัณฑิตยสถานหรือสังเกตจากบุคคลต้นแบบ เช่น ผู้ประกาศข่าว ผู้ดำเนินรายการ เป็นต้น)

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว → NT → O-NET

คำในข้อใดอ่านออกเสียงได้เพียงรูปแบบเดียว

- สมาชิกภาพ
- สมานฉันท์
- สรรเสริญ
- สังคายนา

วิเคราะห์คำตอบ จากตัวเลือกที่กำหนดให้ ข้อ 2. อ่านได้ 2 รูปแบบ คือ สะ-มา-นะ-ฉัน และ สะ-หฺมาน-นะ-ฉัน ข้อ 3. อ่านได้ 2 รูปแบบ คือ สัน-เสิน และ สัน-ระ-เสิน ข้อ 4. อ่านได้ 2 รูปแบบ คือ สัง-คา-ยะ-นา และ สัง-คาย-ยะ-นา ส่วนคำว่า สมาชิกภาพ อ่านว่า สะ-มา-ชิก-กะ-พาบ ได้เพียงรูปแบบเดียวเท่านั้น ดังนั้นจึงตอบข้อ 1.

นักเรียนควรรู้

1 อ่านออกเสียงคำบาลี สันสกฤต การใช้ตัวอักษรไทยเขียนคำบาลี สันสกฤต จะปรากฏเครื่องหมายนิคหิต (◌̣) และพิณทุ (◌̣̣) กำกับ ซึ่งเครื่องหมายทั้งสองมีวิธีการอ่านที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คำภาษาบาลีที่มีเครื่องหมายนิคหิตกำกับให้อ่านเหมือนมี ง เป็นตัวสะกด เช่น สรณฺ อ่านว่า สะ-ระ-นัง แต่ถ้าเป็นคำภาษาสันสกฤตให้อ่านเหมือนมี ม เป็นตัวสะกด เช่น พุทฺธฺ อ่านว่า พุด-ทม ส่วนคำที่มีเครื่องหมายพิณทุอยู่ข้างใต้ให้อ่านโดยใช้พยัญชนะตัวนั้นเป็นตัวสะกด เช่น จิตฺตฺ อ่านว่า จิต-ตะ แต่ถ้ามีพยัญชนะต่อไปนี้ ร ล ว ตามหลังพยัญชนะที่มีเครื่องหมายพิณทุกำกับให้อ่านออกเสียงพยัญชนะที่มีเครื่องหมายพิณทุกำกับเป็นตัวสะกดของพยางค์แรก และเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ที่สองโดยเติมเสียงสระ -ะ เช่น จตุวา อ่านว่า จิต-ตะ-วา, ชิตฺวา อ่านว่า ชิต-ตะ-วา

2 การอ่านตัวย่อ โดยทั่วไปจะใช้อักษรย่อเมื่อเคยกล่าวถึงคำเต็มของคำย่อไปแล้ว ซึ่งคำย่อมักเป็นคำที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคย

อธิบายความรู้

Explain

1. ประธานกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่มที่จับสลากได้หมายเลข 2 และ 3 ออกมาอธิบายความรู้เกี่ยวกับปัญหาที่พบในการอ่านออกเสียง ร้อยแก้ว และวิธีการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว ที่เป็นบทบรรยายและบทพรรณนาให้เพื่อนๆ หน้าชั้นเรียน พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล
2. ครูสุ่มเรียกชื่อนักเรียนอธิบายความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับจากการค้นคว้า และการฟังบรรยายของเพื่อนๆ ผ่านข้อคำถามของครู

• ปัญหาที่พบเป็นประจำเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงในภาษาไทย ได้แก่อะไรบ้าง
(แนวตอบ การอ่านคำในภาษาไทยผิดเพี้ยนเนื่องจากผู้อ่านไม่มีความรู้เกี่ยวกับอักขรวิธีการอ่าน ไม่ใส่ใจ ละเลย หรือขาดการฝึกฝนซึ่งปัญหาที่พบเป็นประจำ ได้แก่ การออกเสียงวรรณยุกต์ผิด อ่านตุ๋นคำ อ่านตกหล่น อ่านคำเกิน เว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง ทำให้เสียความ อ่านโดยใช้เสียงในระดับเดียวกันตลอดทั้งเรื่อง เป็นต้น)

• การอ่านออกเสียงร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายแตกต่างจากการอ่านที่เป็นบทพรรณนาอย่างไร
(แนวตอบ การอ่านออกเสียงร้อยแก้วที่เป็นบทพรรณนา ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการเลือกใช้น้ำเสียง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพ และอารมณ์ความรู้สึกคล้ายตาม ในขณะที่การอ่านออกเสียงร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายจะไม่เน้นเรื่องการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกมากนัก)

1 การอ่านตัวเลขบอกเวลา

๒๓.๐๐	อ่านว่า	ยี่ - สิบ - สาม - นา - ลิ - กา
๑๒.๓๕	"	สิบ - สอง - นา - ลิ - กา - สาม - สิบ - ห้า - นา - ที
๖ : ๓๐ : ๔๕	"	หก - นา - ลิ - กา - สาม - สิบ - นา - ที - สี่ - สิบ - ห้า - วิ - นา - ที

• การอ่านบ้านเลขที่ บ้านเลขที่มีตัวเลข ๒ หลักให้อ่านแบบจำนวนเต็ม ถ้ามี ๓ หลักขึ้นไปให้อ่านเรียงตัวหรือจำนวนเต็มก็ได้ แต่ตัวเลขหลังเครื่องหมาย / ให้อ่านเรียงตัว

บ้านเลขที่ ๕๖/๓๔๒	อ่านว่า	บ้าน - เลก - ที - ห้า - สิบ - หก - ทับ - สาม - เก้า - สอง
บ้านเลขที่ ๖๕๓/๒๑	"	บ้าน - เลก - ที - หก - ห้า - สาม - ทับ - สอง - หนึ่ง หรือ บ้าน - เลก - ที - หก - ร้อย - ห้า - สิบ - สาม - ทับ - สอง - หนึ่ง

• การอ่านเครื่องหมายไปยาลน้อย ให้อ่านเต็มคำที่ย่อไว้

กรุงเทพฯ	อ่านว่า	กรุง - เทบ - มะ - หา - นะ - คอน
โปรดเกล้าฯ	"	โปรด - เก้า - โปรด - กระ - หม่อม
ทูลเกล้าฯ	"	ทูล - เก้า - ทูล - กระ - หม่อม
ลั่นเกล้าฯ	"	ลั่น - เก้า - ลั่น - กระ - หม่อม

• การอ่านเครื่องหมายไปยาลใหญ่ ข้อความที่เขียนเครื่องหมาย ฯลฯ ไว้ท้ายข้อความให้อ่านว่า ละ หรือ และอื่นๆ เครื่องหมายไปยาลใหญ่ ที่อยู่ตรงกลางข้อความ ให้อ่านว่า ละถึง เช่น

สิ่งของที่ซื้อขายกันในห้างสรรพสินค้ามีเสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้า เครื่องสำอาง ฯลฯ
อ่านว่า สิ่ง - ของ - ที...เครื่อง - สำ - อาง - ละ
สิ่ง - ของ - ที...เครื่อง - สำ - อาง - และ - อื่น - อื่น
พฤษภาคม ๔๔ ตัว มี ก ฯลฯ ฮ
อ่านว่า พะ - ยัน - สะ - นะ - ไท - สี่ - สิบ - สี่ - ตัว - มี - กอ - ละ - ถึง - ฮอ

นักเรียนควรรู้

1 การอ่านตัวเลข นอกจากที่ปรากฏในหนังสือเรียนแล้ว ยังมีวิธีการอ่านตัวเลขที่ควรทราบไว้ คือ การอ่านตัวเลข ร.ศ. และ พ.ศ. ซึ่งอ่านได้ถึง 4 แบบ ดังนี้

ร.ศ. 112 (พ.ศ. 2436)

อ่านว่า รัต-ตะ-นะ-โก-สิน-สก-ร้อย-สิบ-สอง-ตรงกับ-พูด-ทะ-ลัก-กะ-หุลาด-สอง-พัน-สี่-ร้อย-สาม-สิบ-หก หรือ

อ่านว่า รอ-สอ-ร้อย-สิบ-สอง-ตรง-กับ-พอ-สอ-สอง-สี่-สาม-หก หรือ

อ่านว่า รัต-ตะ-นะ-โก-สิน-สก-ร้อย-สิบ-สอง-วง-เล็บ-เปิด-พูด-ทะ-ลัก-กะ-หุลาด-สอง-พัน-สี่-ร้อย-สาม-สิบ-หก-วง-เล็บ-ปิด หรือ

อ่านว่า รอ-สอ-ร้อย-สิบ-สอง-วง-เล็บ-เปิด-พอ-สอ-สอง-สี่-สาม-หก-วง-เล็บ-ปิด

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว ⇒ NT ⇒ O-NET

ประโยคในข้อใดต่อไปนี้อ่านออกเสียงไม่ยากแตกต่างจากข้ออื่น

1. เธอเห็นลูกแมวตัวสีดำๆ วิ่งมาทางนี้บ้างหรือไม่
2. เด็กตัวเล็กๆ เมื่อตะกี้ เป็นหลานชายของฉันเอง
3. ในวันหนึ่งๆ ป้าแกต้องอาบน้ำห้องต่างน้ำหาบของไปขายทุกวัน
4. ทุกๆ วัน แถวนี่จะเต็มไปด้วยรถขนานาชนิดที่ทำให้การจราจรคับคั่ง

วิเคราะห์คำตอบ การอ่านเครื่องหมายไม่ยาก (ๆ) ที่ใช้วางหลังคำหรือข้อความที่ต้องการให้อ่านออกเสียงช้า ซึ่งอาจช้าคำเดียวหรือมากกว่าหนึ่งคำก็ได้ แล้วแต่ความหมาย การอ่านไม่ยากจึงสามารถอ่านได้หลายแบบ เช่น อ่านช้าๆ ของดีๆ อ่านว่า ของ-ดี-ดี อ่านช้ากลุ่มคำ เช่น วันละคนๆ อ่านว่า วัน-ละ-คน-วัน-ละ-คน อ่านช้าประโยค เช่น โอเลี้ยงมาแล้วครับๆ อ่านว่า โอ-เลี้ยง-มา-แล้ว-ครับ-โอ-เลี้ยง-มา-แล้ว-ครับ จากตัวเลือกที่กำหนด ข้อ 1. อ่านว่า สี-ดำ-ดำ ข้อ 2. อ่านว่า ตัว-เล็ก-เล็ก ข้อ 4. อ่านว่า ทุก-ทุก-วัน ส่วนข้อ 3. อ่านว่า ใน-วัน-หนึ่ง-วัน-หนึ่ง ดังนั้นจึงตอบข้อ 3.

๕) **อ่านนามเฉพาะ (วิสามานยนาม)** เช่น สถานที่ ถนน ตำบล ชื่อบุคคล ชื่อสกุล ต้องอ่านตามความต้องการของผู้เป็นเจ้าของ เช่น

จตุรพักตรพิมาน	อ่านว่า	จะ - ตู - ระ - พัก - พิ - มาน	(อำเภอในจังหวัดร้อยเอ็ด)
บ้านแพรง	"	บ้าน - แพรก	(อำเภอในจังหวัดลพบุรี)
กันตวจรมวล	"	กัน - ตวด - ระ - มวน	(อำเภอในจังหวัดสุรินทร์)
จิตรลดาโรฐาน	"	จิต - ละ - ดา - ระ - โห - ถาน	
ราชบัณฑิตยสถาน	"	ราด - ชะ - บัน - ดิต - ตะ - ยะ - สะ - ถาน	

การออกเสียงให้มีระดับเสียงถูกต้องตามสำเนียงของเจ้าของภาษา ไม่เพี้ยนเสียงวรรณยุกต์ ไม่อ่านตุ๋นคำ ตกหล่น หรือคำเกิน จะช่วยให้มีความไพเราะและสื่อความหมายได้ถูกต้อง

๒.๒ การฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

งานเขียนร้อยแก้วที่จะนำมาฝึกอ่านมีหลายประเภท ในที่นี้จะยกตัวอย่างแบบฝึกการอ่าน บทบรรยายและพรรณนา ดังต่อไปนี้

๑) **การอ่านบทบรรยาย** บทบรรยายเป็นงานเขียนที่มีลักษณะอธิบายหรือบรรยายเหตุการณ์เป็นขั้นตอนว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร

การฝึกอ่านบทบรรยาย ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงวรรณกรรมร้อยแก้ว ประเภทเรื่องสั้น เรื่องมอม งานประพันธ์ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช โดยสังเกตการใช้ถ้อยคำ สำนวน ฝึกออกเสียง การเว้นวรรค จังหวะการหายใจ พยายามศึกษา และทำความเข้าใจว่าเนื้อหากล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน อะไร เมื่อไร จับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ และฝึกใส่ลีลาอารมณ์ให้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง โดยให้นักเรียนฝึกอ่านและเว้นวรรคตามเครื่องหมายวรรคตอนที่กำหนด ดังนี้

- / เว้นวรรคน้อย เมื่อจบข้อความหนึ่งๆ เพื่อหยุดพักหายใจ
- // เมื่ออ่านจบข้อความหลัก ซึ่งเครื่องหมาย // จะเว้นวรรคยาวกว่า / เล็กน้อย
- ชิดใต้คำ แสดงว่าเป็นเสียงหนัก
- ⌒ เขียนบนคำ แสดงว่าอ่านแบบทอดจังหวะ
- ^ แสดงว่าเป็นข้อความที่เน้นเสียงสูง
- ∨ แสดงว่าเป็นข้อความที่เน้นเสียงต่ำ

อธิบายความรู้ Explain

นักเรียนใช้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ เครื่องหมายที่ใช้สำหรับการอ่านออกเสียง ทำแบบวัดฯ ภาษาไทย ม.2 ตอนที่ 1 หน้าที่ 1 กิจกรรมตามตัวชี้วัด กิจกรรมที่ 1.2

ใบงาน แบบวัดฯ แบบฝึกฯ

ภาษาไทย ม.2 กิจกรรมที่ 1.2

เรื่อง เครื่องหมายที่ใช้ในการอ่านออกเสียง

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว **NT** **O-NET**

- บุคคลใดปฏิบัติได้ถูกต้องและเหมาะสมเมื่ออ่านออกเสียงข้อความที่เป็นชื่อ-นามสกุลของผู้อื่น
1. ธิดาพรอ่านตามที่เคยได้ยินมา
 2. กนกอรอ่านตามความเข้าใจของตนเอง
 3. วันดีอ่านตามที่บัญญัติไว้ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
 4. กรรวิอ่านด้วยความระมัดระวัง เมื่อไม่แน่ใจจึงสอบถามผู้รู้ หรือผู้เป็นเจ้าของชื่อ-นามสกุลนั้น

วิเคราะห์คำตอบ การอ่านออกเสียงชื่อ-นามสกุลของผู้อื่น และหมายรวมถึงชื่อสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งคำเหล่านี้เป็นคำวิสามานยนาม หรือนามที่เป็นชื่อเฉพาะ เมื่อจะต้องอ่านออกเสียง ผู้อ่านจะต้องอ่านด้วยความระมัดระวัง หากไม่แน่ใจควรสอบถามผู้รู้ หรือเจ้าของชื่อ ไม่ควรอ่านตามที่ได้ยินมา หรือตามความเข้าใจของตนเอง แม้จะอ่านถูกต้องตามพจนานุกรม แต่ที่เหมาะสมควรอ่านตามความต้องการของผู้เป็นเจ้าของชื่อ ดังนั้นจึงตอบข้อ 4.

เกร็ดแค้นครุ

การอ่านออกเสียงที่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้นจากปัจจัยต่างๆ เช่น สายตา น้ำเสียง และอารมณ์ในการอ่าน ซึ่งการอ่านออกเสียงให้ผู้อื่นฟัง หรือการประกอบอาชีพที่จะต้องใช้ทักษะการอ่านออกเสียง เช่น ผู้ประกาศข่าว ผู้ดำเนินรายการ บัณฑิตเรื่อง สายตา เสียงและอารมณ์อย่างเดียวยังไม่เพียงพอ แต่จะต้องประกอบด้วยบุคลิกภาพหรือการแสดงท่าทางในขณะที่อ่าน

ครูควรจัดเตรียมแบบฝึกประเภทข่าวในพระราชสำนัก ความยาวไม่เกิน 10 บรรทัด มาให้นักเรียนฝึกอ่าน และรวมถึงฝึกการวางบุคลิกภาพให้เหมาะสม หรืออาจให้นักเรียนเขียนสคริปขึ้นเองเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการโทรทัศน์ ฝึกการใช้ น้ำเสียง และการแสดงท่าทางให้เหมาะสมในขณะที่พูด สุ่มเรียกนักเรียนเพื่อให้ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ซึ่งการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวจะทำให้ นักเรียนได้ฝึกการใช้ สายตา น้ำเสียง อารมณ์ และการวางบุคลิกภาพ สามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนเองต่อไป

อธิบายความรู้

Explain

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเรื่อง มอม หรือ ร่วมกันยกตัวอย่างเรื่องสั้นที่นักเรียนอ่านแล้วประทับใจ สลับกันเล่าเรื่องย่อให้เพื่อนๆ ร่วมชั้นเรียนฟัง
2. นักเรียนร่วมกันฝึกปฏิบัติอ่านออกเสียง บทบรรยายในเรื่อง มอม จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 10 โดยครูคอยชี้แนะและสังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียนแต่ละคน
3. นักเรียนใช้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง ทำแบบวัดฯ ภาษาไทย ม.2 ตอนที่ 1 หน่วยที่ 1 กิจกรรมตามตัวชีวิต กิจกรรมที่ 1.3

ใบงาน แบบวัดฯ แบบฝึกฯ

ภาษาไทย ม.2 กิจกรรมที่ 1.3

เรื่อง หลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

กิจกรรมที่ ๑.๑. ให้นักเรียนยกหน้าที่ของเครื่องหมายวรรคตอนในการอ่านหรือพิมพ์ (๓.๑๑.๑-๑.๑๑.๒)

กิจกรรมที่ ๑.๑. ให้นักเรียนสรุปหลักการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว (๓.๑๑.๑-๑.๑๑.๒)

คำอ่านบทบรรยาย

คำอ่านบทร้อยแก้ว

ทวอมีนา แบบฝึกอ่านออกเสียงบทบรรยาย

มอม

มอมมันโตวันโตคืนกลายเป็นหนุ่มใหญ่/แม่หายไ้จากโลกของมัน/ซึ่งเดี๋ยวนี้เหลือแต่นาย//มอมไม่ได้อ่านหนังสือ/แต่นายเป็นชีวิตของมอม//เข้าขึ้นนายหายไ้จากบ้าน/มันก็รู้สึกวิชีวิตมันว่างเปล่า/แต่มอมรู้ว่าตกบ่ยกก็ต้องกลับ//ฉะนั้นตามปกติ/มันก็ไม่เดือดร้อนเท่าไรนัก//มอมใช้เวลาที่นายไม่อยู่ทำอะไรกับบ้าง/เล่นกับหนูบ้าง/บางทีหนูก็ตึงตึงหางมัน/เล่นกับมันเล่นๆ/แต่มอมมันก็ทนได้/เพราะกลิ่นของนายติดอยู่ที่ตัวของหนู/เหมือนกับคนๆ เดียวกัน/ซึ่งแต่ว่าหนูตัวเล็กกว่า//บางทีมอมมันก็ออกไปเที่ยวนอกบ้าน/เดินไปก็ดมกลิ่นอะไรต่ออะไรไป/กลิ่นคนแปลกๆ ที่ติดอยู่ตามทางเดิน/กลิ่นหนูที่ออกหากินตามถังขยะ/ในเวลากลางวัน/กลิ่นหมาบ้านใกล้เรือนเคียง/และหมากลางถนน/ทั้งตัวผู้ตัวเมีย//เมื่อมอมตัวยังเล็กอยู่/มันไม่ค่อยกล้าออกจากบ้าน/เพราะหมาอื่นๆ มันรุมกันเห่า/มันรุมกันกัด/แต่เดี๋ยวนี้มอมโตกว่าหมาอื่น/พอออกนอกบ้านถึงหมาอื่นจะเห่า/แต่ก็วิ่งหนีมอมทุกตัวไป//ในบรรดาหมาตัวผู้ในละแวกบ้าน/มอมมันเคยแสดงฝีมือให้ปรากฏมาแล้ว//ไอ้ตัวไหนที่เคยเป็นเจ้าฝูง/เป็นหัวโจก/มอมมันก็เคยปราบมาแล้ว//ตามธรรมเนียมหมานั้น//ถ้าจะออกจากบ้านไปไหน/จะต้องถ่ายปัสสาวะรายทางไว้/สำหรับดมกลิ่นของตนเองกลับบ้านได้ถูกที่/ที่จะถ่ายรดนั้น/ก็ต้องเป็นที่สังเกตได้ง่าย/สูงเพียงระดับขมูก/ไม่ต้องก้มลงดมให้เสียเวลา//เป็นต้นว่า/เสาไฟฟ้าหรือต้นไม้ข้างทาง/ออกจากบ้านเดินไป/ก็ต้องยกขาถ่ายรดเอาไว้เป็นสำคัญ/แต่ถ้ามีหมาตัวอื่นมาถ่ายทับเสีย/กลิ่นนั้นก็เพี้ยนไป/อาจถึงกลับบ้านไม่ถูก/หรืออย่างน้อยก็ต้องลำบากทุลักทุเล//การถ่ายปัสสาวะรดที่ตัวอื่นทำไว้แล้ว/จึงเป็นอันตรัยกรรมของสุนัข/อภัยให้กันไม่ได้/แล้วถ้าทำกันต่อหน้าก็เป็นการท้าทายกันโดยตรง/เป็นการทำลายเกียรติของหมาตัวผู้ด้วยกัน/แสดงว่าหมดความเกรงใจนับถือกัน/ต้องต่อสู้จนแพ้กันไปข้างหนึ่ง//มอมมันเคยถูกท้าทายด้วยวิธีนี้มามาก/แต่มันก็สู้จนเอาชนะได้ทุกตัว/บางทีมันกลับบ้านเป็นผลยับไปตามหน้าและข้างขา/นายผู้หญิงต้องคอยล้างแผลใส่ยาให้/หลังจากนั้นมันก็จะถูกขังไปสองสามวัน/แล้วมันก็จะแอบหนีไปเที่ยวนอกบ้านได้อีก//

(มอม: ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช)

จากแบบฝึกอ่าน เรื่อง มอม บทประพันธ์ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เป็นบทบรรยายที่ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักกับตัวละครเอกและตัวละครรองของเรื่อง ดังนั้น การอ่านบทบรรยายจากเรื่อง มอม ผู้อ่านจึงควรออกเสียงให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องโดยตลอด

เกร็ดแฉะครุ

ครูอาจเสริมสร้างทักษะความชำนาญเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทบรรยายให้แก่ นักเรียนด้วยการเตรียมแบบฝึก โดยอาจตัดตอนได้จากหนังสือเรื่อง ถกเขมร ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช หรือจากหนังสือเรื่องอื่นๆ ที่มีบทบรรยายที่โดดเด่น มาให้นักเรียนฝึกอ่านร่วมกัน ควรสังเกตทักษะและพฤติกรรมขณะอ่าน เพื่อแนะนำ ให้แก้ไขเป็นรายบุคคล

นักเรียนควรรู้

1 มอม เป็นเรื่องสั้นที่แต่งโดย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช เนื้อหาสาระเป็นเรื่องราวของสุนัขพันธุ์ผสมที่มีความรักและซื่อสัตย์ต่อนายอย่างที่สุด ซึ่งเรื่องมอมได้นำมาใช้เป็นบทเรียนในหนังสือวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ข้อสอบเน้น การคิด

แนว => NT => O-NET

การใช้เสียงและการสร้างอารมณ์ในการอ่านมีความสัมพันธ์กันอย่างไร หากนักเรียนต้องการให้การอ่านออกเสียงในแต่ละครั้งสามารถใช้น้ำเสียงได้ตรงกับอารมณ์ของเรื่อง จะมีแนวทางปฏิบัติตนอย่างไร จงแสดงความคิดเห็น

แนวตอบ การอ่านออกเสียงให้เกิดประสิทธิภาพ อารมณ์ของผู้อ่านจะต้องมีความสอดคล้องกับเรื่อง เมื่อมีอารมณ์สอดคล้องดังกล่าวนั้นจะทำให้ผู้อ่านเปล่งเสียงออกมาสัมพันธ์กับอารมณ์ของเรื่อง ไม่อ่านเนือยๆ ไร้อารมณ์ เช่น ถ้าอ่านเรื่องเศร้า ก็จะต้องใช้น้ำเสียงเบาลงกว่าปกติ ทำเสียงเครือให้เหมาะสมกับบทอ่าน ซึ่งผู้อ่านแต่ละคนควรเตรียมตัวพิจารณาเนื้อความที่จะอ่านมาล่วงหน้า จัดแบ่งวรรคตอน ฝึกออกเสียงให้ถูกต้อง ออกแบบน้ำเสียงให้เหมาะสมกับอารมณ์ของบทอ่าน

๒) การอ่านบทพรรณนา บทพรรณนาเป็นงานเขียนที่สอดแทรกอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้ง ประทับใจ และคล้อยตาม โดยผู้เขียนเลือกใช้ถ้อยคำที่ไพเราะ สร้างจินตภาพ

ตัวอย่าง

แบบฝึกอ่านออกเสียงบทพรรณนา

ขณะพระองค์เสด็จมาใกล้เบญจคีรีนคร/คือราชคฤห์//เป็นเวลาจวนสิ้นทิวาวาร//แดดในยามเย็นกำลังอ่อนลงสู่มัยใกล้วิกาล/ทอแสงแผ่ซ่านไปยังสาส์นอักษร//และลี้ว/เห็นเป็นทาง/สว่างไปทั่วประเทศ/สุดสายตา//ดูประหนึ่งมีหัตถ์ทิพย์มาปกแผ่อ่านวยสวัสดิ์//เบื้องบนมีกลุ่มเมฆเป็นคลื่นซ้อนซับซ้อนกัน/เป็นทิวแถว/ต้องแสงแดดจับเป็นสีระยับ/ระยับแวว/ประหนึ่งเอาพรายทองมาโปรยปรายเลื่อนลอย/ลิวๆ เรียๆ ไรๆ/ลงจรดขอบฟ้า/ชวานาและโคกก็เมื่อลี้วด้วยตราครุฑทำงาน//ต่างพากันเดินคุ่มๆ เดินกลับเคหสถาน/เห็นไรๆ/เงาหมู่ไม้อันโดดเดี่ยวอยู่ก่อเดียวก็ยียาว/ออกมาทุกทีๆ//มีขอบปริมณฑลเป็นรัศมีแห่งสิริรุ่ง//อันกำแพงเชิงเนินป้อมปราการที่ล้อมกรุง/รวมทั้งทวารรับทางเข้านครเล่า/มองดูในขณะนั้น เห็นรูปเค้าได้ชัดเจนแจ่มแจ้ง/ตั้งว่านิรมิตไว้//มีสมุทพุ่มไม้/ดอกออกดอก/โอบอ้อมล้อมแน่นเป็นขนัด//ถัดไปเป็นทิวเขาสูงตระหง่าน/มีสีในเวลาตะวันยอแสง/ปานจะฉายเอาไว้//เพื่อจะแข่งกับแสงสีมณีวิเศษ/มีบุษราคบรณพรวรรณ/แลกล่องแก้วโกเมน/แม้รวมกันให้พ่ายแพ้จะนั้น//พระตภาคเจ้าทอพระเนตรภูมิประเทศดั่งนี้/พลากรอพระบาทยุคลหยุดเสด็จพระดำเนิน/มีพระหฤทัยเปี่ยมด้วยโสมนัสอันรื่นรมย์/ในภูมิภาพที่ทรงจำมาได้แต่กาลก่อน/เช่น/ยอดเขากาฬกฎ/ไวบูลยบรรพต/อิสสิลิลิ/และคิขมกฏ//ซึ่งสูงตระหง่านกว่ายอดอื่น/ยิ่งกว่านี้/ทรงทอดทัศนาเห็นเขาเวภาระ/อันมีกระแสน้ำร้อน/ก็ทรงระลึกถึงคุณหาได้ต้นสัตตบรรณ/อันอยู่เชิงเขานั้นว่า/เมื่อพระองค์ยังเสด็จสัญจรรวดเร็วแต่โดยเดียว/แสวงหาพระอภิสมโพธิญาณ/ได้เคยประทับสำราญพระอิริยาบถอยู่ในที่นั้นเป็นครั้งแรก/ก่อนที่จะเสด็จออกจากสังสารวัฏ/เข้าสู่แดนศิวโมกขปรินิพพาน//

(กามนิต: เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป)

จากแบบฝึกอ่านเรื่อง กามนิต ผลงานของเสฐียรโกเศศและนาคะประทีป เป็นบทพรรณนาให้เห็นบรรยากาศอันสดชื่น สวยงามในยามเย็นของกรุงราชคฤห์ ซึ่งผู้อ่านจะต้องออกเสียงอักขระให้ถูกต้องชัดเจน และอ่านโดยใช้น้ำเสียงให้เข้ากับเนื้อเรื่อง

นอกจากนี้ยังมีคำที่ต้องระมัดระวังการอ่านให้ถูกต้องและเข้าใจความหมายด้วย เช่น

Table with 2 columns: word and meaning. Includes terms like เบญจคีรีนคร, ราชคฤห์, ปริมณฑล and their meanings.

อธิบายความรู้ Explain

- 1. นักเรียนร่วมกันฝึกปฏิบัติอ่านออกเสียงบทพรรณนาในเรื่อง กามนิต จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 11 โดยครูคอยชี้แนะและสังเกตการมีส่วนร่วมของนักเรียนแต่ละคน
2. นักเรียนร่วมกันฝึกอ่านบทพรรณนา ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้จัดเตรียม

ขยายความเข้าใจ Expand

จากความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องหมายที่ใช้สำหรับการอ่านออกเสียง และแนวทางการอ่านออกเสียงร้อยแก้วและบทร้อยกรอง นักเรียนทำแบบวัดฯ ภาษาไทย ม.2 ตอนที่ 1 หน่วยที่ 1 กิจกรรมตามตัวชี้วัด กิจกรรมที่ 1.4

Interactive buttons for 'In-classroom', 'Self-paced', and 'Self-directed' learning modes, and a '1.4' activity indicator.

Screenshot of a Thai language textbook page showing a reading passage and a table of words.

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว NT O-NET

ข้อใดแบ่งวรรคตอนในการอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง

- 1. ในการดูตาสำคัญ / ที่สุด / ในการฟังหูสำคัญ / ที่สุด
2. ในการดูตาสำคัญที่สุด / ในการฟังหูสำคัญที่สุด
3. ในการดู / ตาสำคัญที่สุด / ในการฟัง / หูสำคัญที่สุด
4. ในการดูตา / สำคัญที่สุด / ในการฟังหู / สำคัญที่สุด

วิเคราะห์คำตอบ การอ่านออกเสียง การแบ่งวรรคตอนในการอ่านให้ถูกต้องมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากผู้อ่านแบ่งวรรคตอนในการอ่านผิด จะส่งผลให้ผู้อ่านไม่เข้าใจเนื้อหาสาระ เพราะตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อน การแบ่งวรรคตอนที่ถูกต้อง นอกจากจะยึดจากช่วงจังหวะหยุดพักหายใจของผู้อ่านแล้ว ต้องยึดเนื้อหาเป็นสำคัญ ไม่ควรแบ่งวรรคตอนแล้วทำให้เสียความ ดังนั้นจึงตอบข้อ 3.

เกร็ดแค้นครู

แบบฝึกอ่านบทพรรณนาบทนี้เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน เพื่อให้ครูนำไปให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านออกเสียงร้อยแก้วร่วมกันในกระบวนการขั้นอธิบายความรู้ “...เสียงร่ำไห้สะอึกสะอื้นของแม่เฒ่า ดังผสานเสียงรินไหลของสายน้ำมูล เข้าวันนั้นแม้ค่อยๆ แผ่วเบาลงด้วยความอดโรย แต่ก็ทำให้บรรยากาศแห่งความเวทนาสงสารปกคลุมไปทั่วทั้งคુંงั่ว ช่วงที่ไหลผ่านบ้านตากกลาง หมู่บ้านคนเลี้ยงช้างแห่งอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ ไม่ไกลกัน ลูกชายของหล่อนซึ่งอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรมทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ต่างอะไรกับนักสู้ผู้ปราศัยในการศึกยึดเยื้อนจนถึงสองวันสองคืน กำลังลงมือมัดข้าวและร่าง “แม่คำแป้น” ที่ไร้วิญญาณ อยู่อย่างอดโรย เนิบนาบปลายมดที่ตกลงไปบนหน่นเนื้อแน่นและเหนียวแต่ละครั้ง ไม่ต่างจากคมมีดที่กรีดลึกลงในจิตวิญญาณลูกชายคนเลี้ยงช้าง...” (แม่คำแป้น โศกนาฏกรรมริมฝั่งมูล: ชีรภาพโลหิตกุล)

กระตุ้นความสนใจ Engage

ครูกระตุ้นความสนใจเพื่อนำเข้าสู่หัวข้อการเรียนการสอน ด้วยการเปิดคลิปเสียงการเทศน์พระราชนิพนธ์ให้นักเรียนฟัง จากนั้นตั้งคำถามว่า

- เมื่อได้ฟังบทเทศน์พระราชนิพนธ์จบลงแล้ว นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร (แนวตอบ นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ)

- จากบทเทศน์พระราชนิพนธ์ที่ได้ฟัง นักเรียนคิดว่าผู้เทศน์มีลักษณะอย่างไร ที่ทำให้บทเทศน์มีความไพเราะ

(แนวตอบ ผู้เทศน์ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองแต่ละประเภทเป็นอย่างดี เพื่อแบ่งวรรคตอนในการอ่านได้ถูกต้อง นอกจากนี้ต้องเป็นผู้มีจิตใจละเอียดอ่อน มีความสามารถในการตีความเนื้อหาสาระ เพราะหากผู้เทศน์มีความเข้าใจในเนื้อหาสาระ รู้ว่ากล่าวถึงอะไร เพื่ออะไร ก็จะสามารถออกแบบการใช้น้ำเสียงให้เข้ากับเนื้อความได้โดยง่าย ก่อให้เกิดความไพเราะ เหมาะสม เป็นท่วงทำนองที่น่าฟัง)

- เพราะเหตุใดการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วกับการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองจึงมีท่วงทำนองในการอ่านแตกต่างกัน (แนวตอบ เพราะบทร้อยกรองมีการบังคับจำนวนคำ จำนวนวรรค และเสียงวรรณยุกต์หรือที่เรียกว่าฉันทลักษณ์ ซึ่งฉันทลักษณ์เป็นสิ่งกำหนดท่วงทำนองในการอ่าน ในขณะที่บทร้อยแก้วมีลักษณะเป็นความเรียงที่สละสลวย ไม่มีข้อกำหนดจำนวนคำ จำนวนวรรค จึงไม่มีท่วงทำนองขณะอ่าน แต่ถึงอย่างไรการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วผู้อ่านก็ต้องแบ่งวรรคตอนในการอ่านให้เหมาะสม เกิดเป็นช่วงจังหวะ และสื่อความได้ชัดเจน)

นักเรียนควรรู้

- ฉันทลักษณ์ของร้อยกรอง กวีที่ดีจะเลือกใช้ฉันทลักษณ์ที่มีความเหมาะสม โดยมีลีลาและเสียงสอดคล้องกับเนื้อหาและอารมณ์ของเรื่อง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเข้าถึงอารมณ์ของเรื่อง และได้รับสุนทรียทางด้านเสียงอย่างลึกซึ้ง
- ถูกต้องตามทำนองและลีลา การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองให้ถูกต้องตามทำนองและลักษณะคำประพันธ์ เป็นส่วนสำคัญในการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง เพราะจังหวะและท่วงทำนองของฉันทลักษณ์ที่แตกต่างกันจะให้อารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน

คุณ IT

นักเรียนสามารถเข้าไปสืบค้นเพิ่มเติมเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองไทยได้จากเว็บไซต์ <http://kanchanapisek.or.th/kp6/Book17/chapter2/chap2.htm>

จรด	อ่านว่า	จะ - หรด	หมายถึง	เข้าไปขีด
ตถาคด	"	ตะ - ถา - คด	"	พระพุทธเจ้า
ทวารบด	"	ทะ - วา - ระ - บด	"	ทางเข้าออก
กาฬภูฏ	"	กา - ละ - ภูด	"	ยอดสีดำ
ไวบูลยบรรพต	"	ไว - บุน - ยะ - บัน - พด	"	ภูเขาที่สมบูรณ์
พระยาวกาล	"	พระ - เยา - วะ - กาน	"	เวลายที่ยังยาวอยู่
อิฏฐารมณ	"	อิต - ถา - รณ	"	อารมณ์ สิ่งที่น่าปรารถนา
ผงม	"	ผะ - หงม	"	ประคบบประหม่อม

๓ การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

ร้อยกรอง เป็นบทประพันธ์ที่แต่งตามลักษณะข้อบังคับของฉันทลักษณ์ เช่น บังคับจำนวนคำ สัมผัส เสียงหนัก เบา เป็นต้น ร้อยกรองแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ ๖ ประเภท คือ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย และลิลิต

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง คือ การอ่านบทร้อยกรองแต่ละประเภทให้ไพเราะตามลีลา อารมณ์ ทำนองฉันทลักษณ์ของร้อยกรองประเภทนั้นๆ โดยผู้อ่านต้องฝึกฝนทักษะการอ่าน ฟังการใช้น้ำเสียง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ จินตนาการตามเนื้อเรื่อง

๓.๑ หลักการฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองให้ถูกต้อง ๒ เพราะ ควรคำนึงถึงหลักการอ่าน ดังนี้

- ฝึกอ่านให้ถูกต้องตามทำนองและลีลาของลักษณะคำประพันธ์
- ฝึกอ่านออกเสียงอักขระ คำควบกล้ำ ให้ถูกต้องชัดเจน
- ฝึกอ่านเอื้อเสียงสัมผัส เพื่อให้เกิดความไพเราะ เช่น
 - “ข้าขอเคารพอภิวันท์” คำว่า อภิวันท์ ต้องอ่านว่า อบ - พิ - วัน เพื่อเอื้อเสียงให้สัมผัสกับคำว่า เคารพ
 - “มิใช่จักสิมคุณกรุณา” คำว่า กรุณา ต้องอ่านว่า กะ - รุน - นา เพื่อเอื้อเสียงให้สัมผัสกับคำว่า คุณ
- ฝึกอ่านให้เต็มเสียงและต่อเนื่อง ไม่ขาดเป็นท้วงๆ ฝึกสอดแทรกอารมณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

๑๒

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว NT O-NET

เพราะเหตุใดการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองจึงต้องมีการใส่ท่วงทำนองขณะอ่าน

แนวตอบ ตั้งแต่สมัยโบราณคนไทยเป็นคนเจ้าบท เจ้ากลอน ถ้อยคำ สำนวนที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันจึงมักมีเสียงสัมผัสคล้องจอง ภาษาไทยเป็นภาษาดนตรี มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เมื่อนำมาร้อยเรียงต่อกันจึงทำให้เกิดเป็นบทร้อยกรอง ซึ่งการอ่านบทร้อยกรอง ถ้าอ่านในใจจะได้ประโยชน์เฉพาะตัวผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็ท่วงทำนองที่ไพเราะ หรือความซาบซึ้งในเนื้อหาสาระ ดังนั้น การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองเป็นทำนองจึงได้เกิดขึ้น และหากอ่านโดยใช้กระแสเสียงเพียงเสียงเดียว ก็จะทำให้ผู้ฟังไม่ได้รับอรรถรสจากการฟังเท่าที่ควร ทั้งยังไม่สามารถจินตนาการเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังได้อย่างเต็มที่ การใส่ท่วงทำนองขณะอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง จึงเท่ากับเป็นการเพิ่มอรรถรสในการฟัง ทำให้ไม่น่าเบื่อ และส่งเสริมจินตนาการ

๕. ฟังอ่านเว้นวรรคตอนให้เหมาะกับเนื้อหา บางครั้งต้องอ่านรอบคำ หรือผ่อนเสียงตามเนื้อหา เช่น “แขกเต้าจับเต้าร้างร้อง” ต้องอ่านว่า แขกเต้า-จับเต้าร้าง-ร้อง หมายถึง นกแขกเต้าจับต้นเต้าร้างส่งเสียงร้อง ถ้าหากอ่านเว้นวรรคตอนผิดความหมายจะผิดไปจากเดิม

๖. ฟังอ่านจากครูผู้สอนที่มีทักษะในการอ่านที่ถูกต้อง หรือฟังอ่านจากอุปกรณ์บันทึกเสียง จะช่วยให้เข้าใจศิลปะการออกเสียง เช่น การเอื้อนเสียง การหลบเสียง การครั้นเสียง การกระแทกเสียง การทอดเสียง เพื่อนำทักษะดังกล่าวมาปฏิบัติด้วยตนเอง

- การเอื้อนเสียง หมายถึง การลากเสียงให้เข้าจังหวะและไว้ทางเสียงเพื่อความไพเราะ
- การหลบเสียง หมายถึง การปรับระดับเสียงที่สูงเกินไปหรือต่ำเกินไปให้พอดีกับระดับเสียงของตน
- การครั้นเสียง หมายถึง การทำเสียงสะท้อน ให้สะดุด ฟังแล้วรู้สึกเศร้าสร้อย
- การกระแทกเสียง หมายถึง การกระชากเสียงให้ดังกว่าปกติเพื่อแสดงอารมณ์ของบทอ่าน เช่น โกรธ ไม่พอใจ หรือต้องการเน้นเสียงให้เห็นถึงเนื้อความที่เป็นการแสดงความรวดเร็ว ว่องไว รุนแรง
- การทอดเสียง หมายถึง การผ่อนเสียงคล้ายจังหวะให้ช้าลง

๓.๒ แบบฝึกการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

ร้อยกรองแต่ละประเภทมีลักษณะท่วงทำนอง สีสาว และจังหวะในการอ่านต่างกัน ผู้อ่านต้องศึกษาให้เข้าใจเพื่อจะได้อ่านออกเสียงให้ถูกต้อง

สำหรับในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ นี้ เลือกมาให้ศึกษาเพียง ๔ ประเภท คือ กลอนบทละคร กลอนเพลงยาว กลอนนิทาน ๒) จะกัณฑ์ท้อโคลง ซึ่งมีลักษณะการอ่าน ดังนี้

๑) กลอนบทละคร มีหลักการอ่าน ดังนี้

๑. การอ่านคำน้อย ให้อ่านโดยใส่เสียงเอื้อนให้ยาวกว่าปกติ เช่น “เมื่อนั้น...”
๒. การอ่านคำมาก ให้อ่านรอบคำให้มีความกระชับตรงวรรคและระมัดระวังไม่ให้ผิด

ไปจากความหมาย เช่น

“มาจะกล่าวบทไป” ต้องอ่านรวมทั้งห้าพยางค์

“ท้าวสหสนัย/ตรัยตริงสา”

ผู้อ่านต้องอ่านคำว่า ท้าวสหสนัย ให้ติดต่อกันโดยใช้การเอื้อนเสียง

๓. การอ่านคำจำนวนปกติ เช่น

“รจนานารี/มีศักดิ์”

“เทพไท/อุปถัมภ์/นำซัก”

“นงลักษณ์/ดูเงาะ/เงาะจง”

๑๓

สำรวจค้นหา

Explore

แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ในจำนวนเท่าๆ กัน หรือเฉลี่ยตามความเหมาะสม ครูทำสลากจำนวน 4 ใบ พร้อมระบุข้อความในแต่ละหมายเลข จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากประเด็นสำหรับการสืบค้นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

หมายเลข 1 การอ่านออกเสียงกลอนบทละคร
หมายเลข 2 การอ่านออกเสียงกลอนเพลงยาว
หมายเลข 3 การอ่านออกเสียงกลอนนิทาน
หมายเลข 4 การอ่านออกเสียงกาพย์ท้อโคลง
สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มร่วมกันสืบค้นความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เข้าถึงได้ และมีความน่าเชื่อถือ สรุปข้อมูลที่เป็นประโยชน์ เหมาะสมที่จะนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยให้มีความครอบคลุม ดังนี้

- ฉันทลักษณ์บทร้อยกรอง (ที่จับสลากได้)
- แนวทางหรือกลวิธีการฝึกฝน

อธิบายความรู้

Explain

1. สมาชิกกลุ่มที่จับสลากได้หมายเลข 1 ร่วมกันอธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกลอนบทละคร
2. ครูสุ่มเรียกชื่อนักเรียนอธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกลอนบทละคร โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยาย เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม

- กลอนบทละครมีฉันทลักษณ์อย่างไร (แนวตอบ มีฉันทลักษณ์เช่นเดียวกับกลอนสุภาพ วรรคหนึ่งมีจำนวนคำ 6-9 คำ แต่นิยมใช้เพียง 6-7 คำ จึงจะเข้าจังหวะในการร้อง และรำของตัวละคร ทำให้มีความไพเราะ กลอนบทละครมักขึ้นต้นบทว่า “เมื่อนั้น” “บัดนั้น” “มาจะกล่าวบทไป” ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่ากลอนบทนั้นๆ กล่าวถึงตัวละครตัวใด)

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว → NT → O-NET

ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าผู้ที่อ่านทำนองเสนาะได้ดีควรมีคุณสมบัติที่โดดเด่นอย่างไร

แนวตอบ ผู้ที่จะอ่านทำนองเสนาะได้ดีจะต้องมีสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์ มีน้ำเสียงที่ดังกังวาน แจ่มใส มีความรอบรู้ แดกฉานในฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองแต่ละประเภทเป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม ความอดทนที่จะฝึกฝน เมื่อต้องอ่านบทร้อยกรองที่ตนเองยังไม่มีคามชำนาญหรือมีความชำนาญไม่เพียงพอ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวแสดงออก มีสมาธิจดจ่ออยู่กับสิ่งที่กำลังกระทำ มีความรอบคอบ ปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดี เช่น ในกรณีที่อ่านบทร้อยกรองแล้วพบว่าภายในวรรคหนึ่ง มีคำที่เกินหรือขาดไปจากที่แผนผังกำหนดไว้ ผู้อ่านจะต้องแก้ปัญหาโดยอ่านรอบคำหรือยืดเสียงให้ได้จังหวะครบถ้วน เป็นต้น

นักเรียนควรรู้

1) **ปฏิบัติด้วยตนเอง** การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองให้มีความไพเราะ ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองแต่ละประเภท เพื่อให้แบ่งวรรคตอนได้ถูกต้อง รวมถึงใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับบทอ่าน สิ่งสำคัญที่สุดผู้อ่านควรฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเริ่มฝึกจากบทร้อยกรองประเภทกลอนแปด เนื่องจากมีจำนวนคำที่พอดีกับการแบ่งจังหวะและการทอดเสียง ฟังอ่านไปที่ละวรรคๆ จนเกิดความชำนาญ จากนั้นจึงหาบทร้อยกรองที่ตนเองมีความประทับใจฝึกในลักษณะดังกล่าว เมื่อเกิดความชำนาญแล้ว จึงเริ่มฝึกจากบทร้อยกรองประเภทอื่นๆ โดยสังเกตจำนวนคำ ทำนอง แล้วฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ สำนวจข้อบกพร่องของตนเองจากการฝึกฝนในแต่ละครั้ง แก้ไขจนกระทั่งไม่พบข้อบกพร่อง

2) **กลอนบทละคร** การอ่านออกเสียงกลอนบทละครจะมีความไพเราะและสร้างอารมณ์ความรู้สึกให้แก่ผู้ฟังได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการใช้ท่วงทำนองและความรู้ลักษณะอ่าน โดยมีหลักอยู่ว่าต้องมีความเหมาะสมกับบรรยากาศของเรื่อง ที่ผู้แต่งกำหนดไว้

อธิบายความรู้

Explain

1. นักเรียนยืนในลักษณะวงกลมเพื่อร่วมกันอธิบายความรู้แบบโต้ตอบรอบวงเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกลอนบทละคร โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยาย เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม

- กลอนบทละครเป็นบทร้อยกรองที่มีลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นอย่างไร

(แนวตอบ ในขั้นตอนของการประพันธ์ ผู้ประพันธ์จะต้องเลือกสรรถ้อยคำให้มีความสัมพันธ์กับทำนองและทำนองที่ใช้บรรเลง ส่วนในขั้นตอนของการขับร้อง ผู้ขับร้องจะต้องใช้น้ำเสียงให้มีความเหมาะสมตามบทบาทของตัวละคร เพื่อส่งเสริมการรำหรือตีบทของตัวละคร แต่ละตัวภายในเรื่อง ให้มีความสมจริง)

- หากจำนวนคำภายในวรรคมีค่าเกินไปจากที่กำหนดไว้ จะมีวิธีการแก้ไขปัญหาขณะอ่านอย่างไร

(แนวตอบ อ่านรวบคำ โดยออกเสียงเบาในพยางค์ที่เกินมา แล้วจึงออกเสียงให้ชัดเจนเมื่อถึงพยางค์ที่กำหนดตรงกับฉันทลักษณ์)

2. นักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกลอนบทละคร จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 14 โดยครูคอยสังเกตการแบ่งวรรคตอน ท่วงทำนอง การใช้น้ำเสียงให้คำแนะนำเมื่อการอ่านสิ้นสุดลง หรืออาจให้นักเรียนร่วมกันอ่านกลอนบทละครเรื่องอิเหนาซึ่งยกตัวอย่างไว้ในเกร็ดแฉะครู

อาจแบ่งจังหวะการอ่าน เช่น

อ่านแบบ ๒/๓/๒ “ประทาน/ให้ล้างเท้า/เทวา”

อ่านแบบ ๓/๒/๓ “จนผมโกรธ/ไล่เกลี้ยง/ถึงเพียงหู”

อ่านแบบ ๒/๒/๓ “ดูเงา/ในน้ำ/แล้วร้องไห้”

๔. อ่านเน้นคำที่ต้องการให้โดดเด่น เช่น

“เป็นชายดูคู่มามี้นชาย มิตายก็จะได้เห็นหน้า”

๕. อ่านแสดงอารมณ์ให้สมกับบทบาทของตัวละคร เช่น อารมณ์โกรธต้องกระแทกเสียง บทเศร้าต้องทอดเสียง บทโศกต้องทำเสียงออกอ่อน เป็นต้น

ทิวสน

แบบฝึกอ่านออกเสียงกลอนบทละคร

• มาจะกล่าวบทไป	ถึงนทก/น้ำใจ/กล้าหาญ
ตั้งแต่/พระสมย/ภวญาณ	ประทาน/ให้ล้างเท้า/เทวา
อยู่บันได/ไทรลาส/เป็นนิจ	สุราฤทธิ์/ตบหัว/แล้วลูบหน้า
บ้างให้ตัก/น้ำล้าง/บาทา	บ้างถอน/เส้นเกศา/วุ่นไป
จนผมโกรธ/ไล่เกลี้ยง/ถึงเพียงหู	ดูเงา/ในน้ำ/แล้วร้องไห้
ฮึดฮัด/ขัดคั้น/แน่นใจ	ตาแดง/ตั้งแสง/ไฟฟ้า
เป็นชาย/ดูคู่มามี้นชาย	มิตาย/ก็จะได้/เห็นหน้า
คิดแล้ว/ก็รีบ/เดินมา	เฝ้าพระ/อิศรา/ธิบัติ

๑ ๘ คำ ๑ เสมอ

(รามเกียรติ์ ตอน นารายณ์ปราบหนทก: พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช)

กลอนบทละครบทนี้ แสดงอารมณ์โกรธแค้นของหนทกเมื่อถูกเทวคารังแก วรรคที่ว่า “เป็นชายดูคู่มามี้นชาย มิตายก็จะได้เห็นหน้า” จะต้องอ่านกระแทกเสียงเพื่อแสดงอารมณ์โกรธ ส่วนเนื้อความตอนที่หนทกมาขอพรจากพระอิศวร ผู้อ่านต้องครั้นเสียง ทำเสียงสะดุด และทอดเสียงในตอนท้าย เพื่อแสดงอารมณ์ความรู้สึกเศร้าใจ เสียใจ และน้อยใจของหนทก

๒) กลอนเพลงยาว มีหลักการอ่าน ดังนี้

๑. ผู้อ่านต้องพิจารณาจำนวนคำที่อ่านว่าวรรคใดควรอ่านลงจังหวะ ๒/๒/๓, ๓/๒/๓ หรือ ๓/๓/๓ และรู้จักรวบคำ เช่น

เกร็ดแฉะครู

บทร้อยกรองนี้สำหรับครูใช้เป็นตัวอย่างให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมข้อ 2.

กระบวนการขั้นอธิบายความรู้

เมื่อนั้น

ค้อนให้ไม่แลดูสสารา

แล้วว่าอนิจจาความรัก

ตั้งแต่จะเชี่ยวชาญเป็นเกลียวไป

สตรีใดในพิภพจบนแดน

ด้วยไฟรักให้เกินพักตรา

ไฉว์าน้ำเสียคายตัวนัก

จะออกชื่อลือชัวไปทั่วทิศ

โถมยงองค์ระเด่นจินตะหรา

กัลยาคังคั้นแน่นใจ

ฟังประจักษ์ดังสายน้ำไหล

ที่ไหลเลยจะไหลคืนมา

ไม่มีใครได้แค่นเหมือนอกข้า

จะมีแต่เวทนาเป็นเนืองนิตย์

เพราะเชื่อดลนหลงรักจึงซ้าจิต

เมื่อพลังผิดแล้วจะโทษใคร

ไอ้แต่นี้สืบไปภายหน้า

เขาจะค่อนนินทาทุกสิ่งอัน

จะอายุขาวดาหาเป็นแม่นมั่น

นางรำพันว่าพลงทางโคกกา

๑14 คำๆ โอด

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว NT O-NET

ให้นักเรียนประเมินว่าจากบทร้อยกรองที่กำหนดให้ ตัวละครกำลังอยู่ในอารมณ์ความรู้สึกใด และควรใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับอารมณ์ของเรื่องอย่างไร

เมื่อมิ่งพอใจทรลักษณ์

ขอให้วันดีอัปรีดิ์

มาตรแมนจะออกต่อยุทธ์

ขององค์พระรามสีกร

ไม่รักสุริยวงศ์ยักษิ

อย่ามีสิ่งซึ่งสถาวร

ให้ตายด้วยอาวุธแสงศร

พ่ายแพ้ฤทธิ์รอนทุกวันไป

(รามเกียรติ์: รัชกาลที่ 1)

แนวตอบ ตัวละครกำลังอยู่ในอารมณ์เกรี้ยวกราด โกรธแค้น จนกระทั่งสาปแช่งให้บุคคลผู้นั้นไม่มีความมั่นคงในชีวิต หากแม้ต้องไปต่อสู้อีกขอให้พบกับความพ่ายแพ้ การใช้น้ำเสียงจึงต้องแสดงให้เห็นอารมณ์ของความโกรธแค้น ด้วยอาการกระแทกเสียง กระซกเสียงให้ดังกว่าปกติ เน้นเสียงให้รวดเร็ว เพื่อถ่ายทอดอารมณ์โกรธของตัวละคร ซึ่งก็วางไว้ได้อย่างเหมาะสม ครบถ้วน

อ่านลงจังหวะ ๓/๓/๓

อ่านลงจังหวะ ๓/๓/๓

อ่านลงจังหวะ ๓/๒/๓

อ่านลงจังหวะ ๓/๒/๓

๒. ผู้อ่านต้องพิจารณาบทอ่านว่าสื่ออารมณ์ใด ควรอ่านใสอารมณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหา เช่น บทที่คัดมาให้ฝึกอ่าน เป็นจดหมายลาต้องอ่านทอดเสียงเศร้า

๓. ผู้อ่านควรอ่านโดยเน้นคำสำคัญเพื่อแสดงอารมณ์ เช่น

“มาครั้งนี้/วิบาก/จากพระบาท ใจจะขาด/คิดหมาย/ไม่วายหวัง”
คำว่า ใจจะขาด ต้องครั้นเสียงเหมือนกำลังสะอื้นให้

๔. ผู้อ่านต้องทอดเสียงในวรรคสุดท้ายเพื่อให้รู้ว่าจะจบความ

ตัวอย่าง

แบบฝึกอ่านออกเสียงกลอนเพลงยาว

เพลงยาวถวายโอวาท

จึ่งเขียนความ/ตามใจ/อาลัยลาญ	ควรมีควร/จวนจะพราก/จากสถาน
ด้วยขอบคุณ/ทูลกระหม่อม/ถนอมรัก	ขอประทาน/โหษา/อย่ารศึ//
เสด็จมา/ปราศรัย/ถึงในกุฎี	เหมือนผัดพักตร์/ผิวหน้า/เป็นราศี
ทั้งการุญ/สุนทรา/การวะ	ตั้งวารี/รดซาบ/อาบละออง//
ขอพึ่งบุญ/มุสิก/ฝ่าละออง	ถวายพระ/วรวงศ์/จ้านงสนอง
ด้วยเดี๋ยวนี้/มิได้รอง/ละอองบาท	พระหน่อสอง/สุริยวงศ์/ทรงศักดิ์//
ต่อถึงพระ/วสาอื่น/จักคืนมา	จะนิราศ/แรมไป/ไพร่พุกษา
อย่ารู้โรค/โศกเศร้า/เหมือนเขาอื่น	พระยศยืน/ยอดมนุษย์/สุดสรรเสริญ
มธุรส/ชดช้อย/ให้พลอยเพลิน	จะต้องเหิน/ห่างเห/ทุกเวลา//
ไหนจะคิด/พิศวง/ถึงองค์ใหญ่	ทั้งอาลัย/องค์น้อย/ละห้อยหา
มิเจียมตัว/กลัวพระราช/อาชญา	จะใส่บา/แบกวาง/ข้างละองค์//
พาเที่ยวชม/ยมนา/มหาสมุทร	เมืองมนุษย์/นกไม้/ไพเราะหง
ต่ออรอนรอง/อ่อนอับ/พยับลง	จึ่งจะส่ง/เสด็จให้/เข้าในวัง//

(เพลงยาวถวายโอวาท: สุนทรภู่)

อธิบายความรู้

Explain

1. สมาชิกกลุ่มที่จับสลากได้หมายเลข 2 ร่วมกันอธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกลอนเพลงยาว
2. นักเรียนยืนในลักษณะวงกลมเพื่อร่วมกันอธิบายความรู้แบบโต้ตอบรอบวงเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกลอนเพลงยาว โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยาย เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม

- กลอนเพลงยาวมีฉันทลักษณ์อย่างไร
(แนวตอบ มีลักษณะเช่นเดียวกับกลอนสุภาพ แตกต่างที่กลอนเพลงยาวขึ้นต้นบทด้วยวรรครับ คำสุดท้ายของกลอนเพลงยาวมักลงด้วยคำว่า “เอ๋ย” ผู้ประพันธ์สามารถประพันธ์ให้ยาวเท่าใดก็ได้ โดยไม่จำกัดจำนวนบท)
- นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างวรรณคดีที่ประพันธ์ด้วยกลอนเพลงยาว
(แนวตอบ กลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว กลอนเพลงยาวรบพม่าที่ท่าดินแดง กลอนเพลงยาวถวายโอวาท เป็นต้น)

3. นักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกลอนเพลงยาว จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 15 โดยครูคอยสังเกตการแบ่งวรรคตอน ท่วงทำนอง การใช้น้ำเสียงให้คำแนะนำเมื่อการอ่านสิ้นสุดลง

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว **NT** → **O-NET**

ในการอ่านทำนองเสนาะบทร้อยกรองเมื่อถึงวรรคจบควรปฏิบัติอย่างไร

1. อ่านโดยใช้เสียงหลบ
2. อ่านโดยใช้น้ำเสียงสั้นและห้วน
3. อ่านโดยการทอดเสียงให้ยาวออกไปช้าๆ
4. อ่านโดยการกระแทกเสียงเพื่อให้ผู้ฟังทราบว่าได้จบแล้ว

วิเคราะห์คำตอบ การอ่านออกเสียงทำนองเสนาะบทร้อยกรองให้มีความไพเราะ และถูกต้องตามความนิยม เมื่ออ่านมาถึงวรรคที่เป็นวรรคจบ ผู้อ่านควรใช้วิธีการอ่าน โดยการทอดเสียงให้ยาวออกไปช้าๆ ไม่ควรใช้น้ำเสียงที่สั้น ห้วน ส่วนการใช้น้ำเสียงหลบจะใช้น้ำเสียงระดับเสียงที่สูงหรือต่ำเกินไปให้เข้ากับเสียงของผู้อ่าน ในขณะที่การกระแทกเสียงจะใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ความรู้สึกโกรธของตัวละคร ดังนั้นจึงตอบข้อ 3.

นักเรียนควรรู้

1. กลอนเพลงยาว แต่เดิมนั้นคนมักจะเข้าใจกันว่า กลอนเพลงยาวจะต้องมีเนื้อความในเชิงเกี่ยวพาราสี ซึ่งที่จริงแล้วกลอนเพลงยาวมีเนื้อหาที่หลากหลาย เช่น กลอนเพลงยาวสรรเสริญบุคคล กลอนเพลงยาวที่เกี่ยวกับการศึกษาสงคราม กลอนเพลงยาวที่แต่งเป็นทำนองจดหมายเหตุบันทึกเรื่องราว เป็นต้น กลอนเพลงยาวนิยมประพันธ์มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายและสืบต่อเนื่องมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น และเฟื่องฟูมากในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

2. เพลงยาวถวายโอวาท เป็นผลงานของสุนทรภู่ ซึ่งสันนิษฐานกันว่า แต่งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ขณะที่สุนทรภู่บวชอยู่ ณ วัดราชบูรณะ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากุณฑลทิพยวดี ได้ทรงมอบพระราชโอรส 2 พระองค์ให้เป็นศิษย์ของสุนทรภู่ คือ เจ้าฟ้ากลางและเจ้าฟ้าปิ๋ว ไม่นานสุนทรภู่ได้ถูกอภิรณัมขับไล่ออกจากวัดราชบูรณะ จึงได้แต่งเพลงยาวบทนี้ทูลลาและถวายโอวาทเจ้าฟ้าซึ่งเป็นศิษย์ทั้งสองพระองค์

อธิบายความรู้

Explain

1. สมาชิกกลุ่มที่จับสลากได้หมายเลข 3 ร่วมกันอธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกลอนนิทาน
2. นักเรียนยืนในลักษณะวงกลมเพื่อร่วมกันอธิบายความรู้แบบโต้ตอบรอบวงเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกลอนนิทาน โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยาย เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม

- นักเรียนคิดว่า เพราะเหตุใดกลอนนิทานซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับกลอนสุภาพ จึงมีชื่อเรียกเฉพาะว่ากลอนนิทาน

(แนวตอบ จากความหมายของนิทานที่กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจากจินตนาการของผู้แต่ง มีทั้งเรื่องผจญภัย ความรัก ความโศกเศร้า วิรบุรุษ ตลกขบขัน เหนือธรรมชาติ ตัวละครมีลักษณะหลากหลาย ทั้งมนุษย์ อมนุษย์ ผู้วิเศษ สัตว์ต่างๆ ที่มีอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด มีจิตใจเช่นเดียวกับมนุษย์ จึงเรียกบทกลอนที่ถ่ายทอดเรื่องราวในลักษณะเช่นนี้ว่า

“กลอนนิทาน”)

3. นักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกลอนนิทาน จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 16-17 โดยครูคอยสังเกตการแบ่งวรรคตอน ท่วงทำนอง การใช้น้ำเสียง ให้คำแนะนำเมื่อการอ่านสิ้นสุดลง

๓) กลอนนิทาน มีหลักการอ่าน ดังนี้

๑. การอ่านทำนองเสนาะกลอนนิทานเหมือนการอ่านกลอนสุภาพทั่วไป แบ่งจังหวะการอ่านเป็น ๓/๒/๓, ๒/๓/๓, ๒/๓/๓ หรือ ๓/๓/๓ ก็ได้ แต่ส่วนมากมักเป็น ๓/๒/๓ เช่น
ฝ่ายผีเสื้อ/เหลือโกรธ/โลดทะเล้ง เสียงโผงผิง/แผ่นโผน/ตะโกนผัว
เหตุโฉน/ไปนั่ง/กำบังตัว เชิญทูนหัว/เยี่ยมหน้า/มาทาน้อง
 ๒. ทำนองในการอ่านกลอนนิทาน โดยทั่วไปนิยมอ่านเสียงสูง ๒ วรรค เสียงต่ำ ๒ วรรค จากตัวอย่างข้างต้น เสียงสูงคือคำทำวรรคต้นและวรรครับ เสียงต่ำคือคำทำวรรครองและวรรคส่ง
 ๓. อ่านคำให้สัมพันธ์กันเพื่อความไพเราะ เช่น
“ข้าขอเคารพอภิวันท์ ระลึกมัน/พระคุณครู/ผู้อารี”
ต้องอ่าน ข้าขอเคารพ - อบ - พิ - วัน (อภิวันท์) เพื่อให้คล้องจองกับ เคารพ
 ๔. อ่านให้ได้อารมณ์ตามเนื้อเรื่อง ปรับน้ำเสียงให้สอดคล้องกับอารมณ์ของตัวละคร เช่น บทนางยักษ์เมื่อออกต้อนรับพระอภัยมณี ควรอ่านเสียงอ่อนหวาน แต่เมื่อพระฤๅษีแห่งเกาะแก้วพิสดารมาตักเตือน นางยักษ์จึงเกิดอารมณ์โกรธ ใช้ถ้อยคำหยาบคายตอบโต้ ควรอ่านกระแทกเสียง เป็นต้น
- กลอนนิทานที่คัดเลือกมาให้ฝึกอ่าน เป็นตอนที่พระอภัยมณีเห็นนางผีเสื้อสมุทรโดยอาศัยนางเงือกและพ่อแม่เงือกช่วยพาหนี นางผีเสื้อสมุทรแค้นใจเมื่อจับพ่อแม่เงือกได้จึงกินเสียนางเงือกพาพระอภัยมณีหนีมาถึงเกาะแก้วพิสดาร พระฤๅษีแห่งเกาะแก้วพิสดารช่วยเสกคาถาไม่ให้นางผีเสื้อสมุทรเข้ามาใกล้ และสั่งสอนให้นางสงบใจกลับไปถ้ำของตน นางยักษ์กำลังโกรธจึงตอบโต้พระฤๅษีอย่างรุนแรง ให้ผู้อ่านสังเกตอารมณ์ของตัวละครในเรื่อง ซึ่งมีทั้งอารมณ์เสียใจ ออดอ้อน ตัดพ้อ ต่อว่า และโกรธเคือง แล้วฝึกอ่านตามทำนองและลีลาอารมณ์ ดังนี้

ตัวอย่าง

แบบฝึกอ่านออกเสียงกลอนนิทาน

สิ้นสมุทร/สุดแสน/สงสารแม่	ข้าเสียงแล/ดูหน้า/น้ำตาไหล
จึงกราบกราน/มารดา/แล้วว่าไป	จะเข้าใกล้/ทูนหัว/ลูกกลัwnัก
เมื่อวานนี้/ตีข้า/น้อยไปหรือ	ระบมมือ/เหมือนกระดุก/ลูกจะหัก
ซึ่งรักลูก/ลูกก็รู้/อยู่ว้ารัก	มิใช่จัก/ลืมคุณ/กรุณา
ถึงตัวไป/ใจลูก/ยังผูกคิด	พอลดปลิด/เรื่องธูระ/จะมาหา
อย่ากริ้วโกรธ/โปรดปราน/เถิดมารดา	ไปเสยา/อยู่ในถ้ำ/ให้สำราญ

* อ่านว่า กะ-รุน-นา เพื่อให้สัมพันธ์กับ คุณ

เกร็ดแฉะครุ

นอกจากกลอนนิทานเรื่องพระอภัยมณีแล้ว ครูควรคัดลอกกลอนนิทานจากเรื่องอื่นๆ มาให้นักเรียนร่วมกันฝึกอ่าน เช่น โคนบุตร สิ่งท่โกรภพ ลักษณะวงศ์ เป็นต้น หรืออาจใช้ตัวอย่างคำประพันธ์ต่อไปนี้ ซึ่งคัดมาจากเรื่องพระอภัยมณี โดยมีความโดดเด่นด้านการแสดงอารมณ์ความรู้สึก

ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร
แม่เกิดในใต้หล้าสุธาธาร
แม่เนื้อเย็นเป็นห้วงมทรณพ
แม่เป็นบัวตัวพี่เป็นภุมรา
เจ้าเป็นถ้ำอำไพขอให้พี่
จะติดตามทรมสงวนนวลละออง

ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน
ขอพบพานพิศวาสไม่คลาดคลา
พี่ขอพบศรีสวัสดิ์เป็นมัจฉา
เขมผกาโกสุมปทุมทอง
เป็นราชสีห์สิงสู่เป็นคู่สอง
เป็นคู่ครองพิศวาสทุกชาติไป

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว NT O-NET

ความรู้ในเรื่องใดสำคัญที่สุดที่จะทำให้การอ่านออกเสียงทำนองเสนาะกลอนนิทานมีความน่าสนใจ และผู้ฟังได้รับอรรถรสจากการฟัง

1. ความรู้เกี่ยวกับคำและสำนวน
2. ความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ
3. ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำเสียงให้เข้ากับอารมณ์ของบทอ่าน
4. ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ แหล่งที่มาของกลอนนิทานเรื่องนั้นๆ

วิเคราะห์คำตอบ

กลอนนิทาน คือ บทร้อยกรองที่มีเนื้อหาสาระเป็นเรื่องเกี่ยวกับจินตนาการของผู้แต่ง มีตัวละครต่างๆ ที่แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ เช่นเดียวกับมนุษย์ ดังนั้น การอ่านออกเสียงกลอนนิทานให้มีความน่าสนใจ ผู้ฟังได้รับอรรถรสจากการฟัง เกิดจินตภาพที่ชัดเจน ผู้อ่านจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำเสียงประกอบการอ่าน เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครภายในเรื่องได้อย่างสมจริง ดังนั้นจึงตอบข้อ 3.

ฝ่ายโยคี/มียศ/พจนารถ	ให้โอวาท/นางยักษ์/ไม่หักหาญ
จงตัดบ่วง/ห่วงใย/อาลัยลาน	อย่าปองผลาญ/ลูกผิว/ของตัวเลย
ทั้งนี้เพราะ/เคราะห์กรรม/ทำให้วุ่น	จึงสิ้นบุญ/วาสนา/สีกาเอ๋ย
เห็นมิได้/ไปอยู่/เป็นคู่เชย	ด้วยสองเคย/ปลุกเลี้ยง/กันเพียงนั้น
อย่าครวญคิด/ติดตาม/ด้วยความโกรธ	จะเป็นโทษ/กับสีกา/เมื่ออาสัญ
จงยับยั้ง/ฟังคำ/รูปร่างัน	ไปสวรรค์/นฤพาน/สำราญใจ
นางผีเสื้อ/เหลือโอธ/พิโรธร้อง	มาตั้งช่อง/ศีลจะมี/อยู่ที่ไหน
ช่างเฉโก/โยคี/หนีเขาใช้	ไม่อยู่ใน/ศีลสัตย์/มาตตรอน
เขาวากัน/ผิวเมีย/กับแม่ลูก	ยื่นจุมูก/เข้ามาบ้าง/ช่วยสั่งสอน
แม่นคบคู่/กูไว้/มิให้อน	จะราญรอน/รบเร้า/เฝ้าต่อ 1

(พระอภัยมณี: สุนทรภู่)

กลอนนิทานเรื่องพระอภัยมณี เนื้อหาให้ความสนุกสนาน ตื่นเต้น ปรากฏอารมณ์ที่หลากหลายของตัวละคร แต่ละตอนให้ข้อคิด คติเตือนใจ การอ่านจึงต้องปรับน้ำเสียงให้สอดคล้องกับอารมณ์เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

๔) การอ่านกาพย์ห่อโคลง มีหลักการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านกาพย์ยานี ๑๑ วรรคหน้ามี ๕ คำ จะแบ่งจังหวะเป็น ๒/๓ วรรคหลังมี ๖ คำ จะแบ่งจังหวะเป็น ๓/๓ **2**
2. การอ่านโคลงสี่สุภาพ มี ๔ บาท หนึ่งบาทแบ่งเป็น ๒ วรรค วรรคหน้า ๕ คำ จะแบ่งจังหวะเป็น ๒/๓ หรือ ๓/๒ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อความที่ปรากฏในวรรค วรรคหลัง ๒ คำ คำท้ายบาทที่ ๒ ถ้าเป็นเสียงโทให้อ่านเสียงต่ำ ถ้าเป็นเสียงตรีให้อ่านเสียงสูง (เสียงค่าง) บาทที่ ๔ วรรคหลัง มี ๔ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๒/๒ ตอนท้ายบทต้องอ่านทอดเสียง

ตัวอย่าง แบบฝึกอ่านออกเสียงกาพย์ห่อโคลง*

๔๔	งูเขียววัดตุ๊กแก	ตุ๊กแกแก่คางแข็งขยัน
กั๋งงูยี่งพัน		อ้าปากง่วงล้างดับกิน
๑	งูเขียวแลเหลือมพ่น	พิษพลัน
ตุ๊กแกคางแข็งขยัน		คาบไว้
กั๋งงูเร้งพัน		ขนดเคียด
ปากอ้างูจึงได้		ลากล้างดับกิน

* อักษรวิธีติดตามการอ่านออกเสียงกาพย์ห่อโคลงของกระทรวงศึกษาธิการ

อธิบายความรู้

Explain

1. สมาชิกกลุ่มที่จับสลากได้หมายเลข 4 ร่วมกันอธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง
2. นักเรียนยื่นในลักษณะวงกลมเพื่อร่วมกันอธิบายความรู้แบบโต้ตอบรอบวงเกี่ยวกับการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยาย เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม

- กาพย์ห่อโคลงเป็นบทร้อยกรองที่มีความโดดเด่นอย่างไร

(แนวตอบ กาพย์ห่อโคลงเป็นบทร้อยกรองที่ใช้คำประพันธ์สองประเภทร่วมกันในการประพันธ์ คือ กาพย์ยานีแต่งร่วมกับโคลงสี่สุภาพ โดยมีเนื้อความประการเดียวกัน กาพย์ยานีที่นำมาแต่งต้องมีลักษณะบังคับพื้นฐานหรือฉันทลักษณ์ตามที่กำหนดไว้ ส่วนโคลงสี่สุภาพอนุโลมให้มีข้อยกเว้นบางประการ เช่น อาจไม่เคร่งครัดคำเอกในทุกตำแหน่ง นอกจากนี้ยังกำหนดให้คำขึ้นต้นแต่ละวรรคของกาพย์กับคำขึ้นต้นแต่ละบาทของโคลงเป็นคำเดียวกัน)

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว **NT** **O-NET**

ในการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ผู้อ่านควรออกแบบการใช้น้ำเสียงให้สอดคล้องกับส่วนใดของบทอ่าน

1. ให้สอดคล้องกับชื่อเรื่อง
2. ให้สอดคล้องกับลักษณะของคำประพันธ์
3. ให้สอดคล้องกับสาระและแนวคิดสำคัญของเรื่อง
4. ให้สอดคล้องกับความหมายและความรู้สึกภายในเรื่อง

วิเคราะห์คำตอบ การอ่านออกเสียงทำนองเสนาะ ผู้อ่านจะต้องให้ความสำคัญกับการใช้น้ำเสียงเพื่อให้ผู้ฟังได้รับบรรยากาศขณะฟังได้อย่างเต็มที่ซึ่งผู้อ่านควรออกแบบการใช้น้ำเสียงให้มีความสอดคล้องกับความหมายและอารมณ์ความรู้สึกของเรื่อง หรือของตัวละคร ดังนั้นจึงตอบข้อ 4.

นักเรียนควรรู้

1. พระอภัยมณี เป็นนิทานคำกลอนเรื่องยิ่งใหญ่ โดยถือกันว่าเป็นผลงานชิ้นเอกของสุนทรภู่ กวีเอกแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และได้รับการยกย่องว่าเป็นยอดของกลอนนิทาน มีความยาว 96 เล่มสมุดไทย ปรากฏลักษณะพิเศษซึ่งมีความแตกต่างจากกลอนนิทานเรื่องอื่นๆ ที่แต่งขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน คือ การผูกเรื่องที่เกิดขึ้นจากจินตนาการ มีตัวละครที่หลากหลาย ต่างชาติ ต่างภาษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ความเปิดกว้าง และความเป็นนักคิดของสุนทรภู่
2. โคลงสี่สุภาพ ที่แต่งร่วมกับกาพย์ยานี 11 นั้น ต้องพรรณนาความที่มีอยู่ในกาพย์ให้ครบถ้วน ผู้ประพันธ์มุ่งเน้นที่ใจความสำคัญ การสรรคำให้มีใจความที่ต้องการ และได้ลักษณะตรงตามกำหนดบังคับไว้ในฉันทลักษณ์ จึงมีความยากกว่าปกติ ด้วยเหตุนี้โคลงสี่สุภาพที่แต่งร่วมกับกาพย์ยานี 11 ในกาพย์ห่อโคลงจึงไม่เคร่งครัดตำแหน่งคำเอก

อธิบายความรู้

Explain

1. ครูสุ่มเรียกชื่อนักเรียนเพื่อตอบคำถาม

- การอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลงให้ความไพเราะ นักเรียนคิดว่าควรมีแนวทางการอ่านอย่างไร (แนวตอบ ผู้อ่านต้องศึกษาเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของกาพย์ยานี 11 และโคลงสี่สุภาพ เพื่อให้แบ่งวรรคตอนในการอ่านได้ถูกต้อง โดยกาพย์ยานี 11 วรรคที่มี 5 คำ จะแบ่งจังหวะการอ่าน 2/3 หรือ 3/2 ขึ้นอยู่กับเนื้อความเป็นสำคัญ วรรคที่มี 6 คำ จะแบ่งจังหวะ 3/3 ส่วนการอ่านโคลงสี่สุภาพ วรรคที่มี 5 คำ แบ่งจังหวะ 2/3 หรือ 3/2 ขึ้นอยู่กับเนื้อความเป็นสำคัญ วรรคที่มี 4 คำ แบ่งจังหวะ 2/2 วรรคที่มี 2 คำ ไม่ต้องแบ่งวรรคในการอ่าน นอกจากนี้ผู้อ่านยังต้องคำนึงว่า ความไพเราะของการอ่านออกเสียงโคลงสี่สุภาพอยู่ที่เสียง โดยเฉพาะคำท้ายบาทที่จะต้องควบคุมเสียงขึ้น ลง ให้ถึงเสียงวรรคณุกต์นั้น ๆ)

2. นักเรียนร่วมกันอ่านออกเสียงบทร้อยกรองประเภทกาพย์ห่อโคลง จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 17-18 โดยครูคอยสังเกตการแบ่งวรรคตอน ท่วงทำนอง การใช้น้ำเสียงให้คำแนะนำเมื่อการอ่านสิ้นสุดลง

๕๐	ดูหนูสู้รุ่ง	งูสอสู้งูสู้
	หนูงูสู้ดูอยู่	รูปงูหนูงู
๕๑	ดูงูสู้ดูอยู่	พรูปู
	หนูงูสู้รุ่ง	สูสู
	งูสู้หนูงูสู้	งูอยู่
	หนูงูสู้รุ่ง	รูปงูสู้
๕๒	หัวลิงหมากกลางลิง	ต้นกลางลิงแลหูลิง
	ลิงใต้กระไคลิง	ลิงไคคคว่าประสาลิง
๕๓	หัวลิงหมากเรียกไม้	لاغลิง
	لاغลิงหูลิงลิง	หลอกขู
	ลิงใต้กระไคลิง	ลิงหม
	ลิงไคคคว่าประสาผู้	ฉีกคว่าประสาลิง

(กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง: เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร)

กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงมีเนื้อหาเล่าเรื่องการเดินทางไปพระพุทธบาทและชมธรรมชาติที่พบเห็นระหว่างทาง การสรรคำของกวีทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้และเข้าใจธรรมชาติของสัตว์และพืชชนิดต่างๆ การอ่านให้ไพเราะจึงควรอ่านด้วยน้ำเสียงแจ่มใส ร่าเริง ด้วยจังหวะที่เร็วกว่าปกติ ผู้อ่านจึงจะได้รับรสไพเราะและจินตนาการภาพตามได้โดยง่าย

เกร็ดภาษา

การเล่นคำพ้องรูป - พ้องเสียงในคำประพันธ์

ในภาษาไทยคำคำหนึ่ง อาจมีหลายความหมาย ขึ้นอยู่กับบริบทที่ประกอบคำนั้นๆ ตัวอย่างเช่น คำว่า "ลิง" ในกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง มีการเล่นคำพ้องรูป - พ้องเสียงที่ไพเราะตอนหนึ่งว่า

“หัวลิงหมากกลางลิง	ต้นกลางลิงแลหูลิง
ลิงใต้กระไคลิง	ลิงไคคคว่าประสาลิง”

หัวลิง	หมายถึง	ไม้เถาชนิดหนึ่ง ผลขนาดเท่าส้มจีน
หมากกลางลิง	"	ปาล์มชนิดหนึ่ง
لاغลิง, กระไคลิง	"	ไม้เถาเนื้อแข็งชนิดหนึ่ง
หูลิง	"	ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง

เกร็ดแนะครู

ครูอาจคัดลอกบทร้อยกรองบทอื่นๆ จากกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง พระนิพนธ์ในเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรมาให้นักเรียนฝึกอ่านร่วมกัน เช่น

ธารไหลใสสะอาด	มัจฉาชาติดานานา
หวั่นหวั่นกินไคคลลา	ตามกันมาให้เห็นตัว
ธารไหลใสสะอาดน้ำ	รินมา
มัจฉาชาติดานานา	หวั่นหวั่น
จอกสาหวั่นกินไคคลลา	เขยหมู่
ตามคู่มากล้ายคล้าย	ผุดให้เห็นตัว...

เมื่อครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสร้างเสริมและกิจกรรมทำทนาย ควรสุ่มเรียกชื่อออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมจะทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการอ่านออกเสียงทั้งบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง สามารถนำไปปรับใช้สำหรับการอ่านออกเสียงของตนต่อไป

กิจกรรมสร้างเสริม

นักเรียนสังเกตวิธีการอ่านออกเสียงของผู้ประกาศข่าวในพระราชสำนัก เพื่อหาแนวทางการแบ่งวรรคตอน อัตราความเร็วในขณะที่ย่าน การใช้น้ำเสียง และการวางบุคลิกภาพ สรุปแนวทางที่ได้จากการสังเกตนำมาอภิปรายร่วมกันภายในชั้นเรียน

กิจกรรมทำทนาย

นักเรียนค้นหาคลิปเสียงการพากย์ละครวิทยุ หรือการเทศน์พระบาลี การพากย์โขนตอนต่างๆ ของกรมศิลปากร เพื่อหาแนวทางการแบ่งวรรคตอน การใช้น้ำเสียง สรุปแนวทางที่ได้จากการสังเกตนำมาอภิปรายร่วมกันภายในชั้นเรียน

การศึกษาจากการอ่านเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต ¹ ทักษะการอ่านไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เกิดจากการฝึกฝน ² ผู้ที่รักการอ่านและฝึกอ่านอยู่เสมอจะสามารถใช้ทักษะการอ่านเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาอาชีพให้เจริญก้าวหน้าได้

หากกล่าวถึงเฉพาะการอ่านออกเสียงผู้ที่ฝึกฝนทักษะในด้านนี้อย่างสม่ำเสมอจนเกิดความเชี่ยวชาญ จะเกิดประโยชน์ต่อตนเองอย่างมาก เพราะจะเป็นผู้ที่สามารถใช้เสียงเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเสริมสร้างให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี

ขยายความเข้าใจ

Expand

1. จากความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องหมายที่ใช้สำหรับการอ่านออกเสียง และแนวทางการอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง นักเรียนทำแบบวัดฯ ภาษาไทย ม.2 ตอนที่ 1 หน่วยที่ 1 กิจกรรมตามตัวชีวิต กิจกรรมที่ 1.1

ใบงาน
 แบบวัดฯ
 แบบฝึกฯ

ภาษาไทย ม.2 กิจกรรมที่ 1.1
เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

กิจกรรมตามตัวชีวิต

กิจกรรมที่ ๑.๑ ให้นักเรียนทำข้อหมาย / แต่งจังหวะการอ่านหรือท่อนแบบอาชยาน และอ่านให้ไพเราะถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ของคำประพันธ์ (๑๑ ม.๑ ม.๒๓)

เมื่อขึ้น	พร้อมทั้งทรงพิภพตามหา
ทราบสารเตือนแก่นันดูรา	จึงตรึงนกก้อยยี่ที่ท้องค
จะร้องโไปเฝ้า	อันถูกเราเขาไม่มีประสงค์
พระเชษฐารักศักดิ์สู่วิวค	จึงทรงยลถึงไกลไกลล้อมา
ซึ่งจะคอยท่าตามนครสวรรค์	อีกร้อยปีก็ไม่จากเมื่อหมั้นหมา
แจ้งเวียนจนงานการวิวท	จะขี้ ร้อยชอนหน้าอินค
แนบโคมระยงให้เ	ไม่ยลยี่ที่ระชนนคคค
ถึงไปประดาชาติหลักองค	จะแจ้งให้ระนทักกรงคพันดู

เมื่อขึ้น	พร้อมทั้ง / ทรงพิภพ / ตามหา
ทราบสาร / เมื่อขึ้น / นันดูรา	จึงตรึงนกก้อย / ที่ท้องค
จะร้อง / โไป / เฝ้า	อันถูกเราเขา / ไม่มีประสงค์
พระเชษฐา / รักศักดิ์ / สู่วิวค	จึงทรงยลถึง / ไกลไกลล้อมา
ซึ่งจะคอย / ท่าตาม / นครสวรรค์	อีกร้อยปี / ก็ไม่จาก / เมื่อหมั้นหมา
แจ้งเวียน / จนงาน / การวิวท	จะขี้ ร้อย / ชอนหน้า / อินค
แนบโคม / ระยง / ให้เ	ไม่ยลยี่ / ที่ระชนน / คคค
ถึงไป / ประดา / ชาติหลักองค	จะแจ้งให้ / ระนทักกรง / คพันดู

(การให้คะแนนขึ้นอยู่กับครูผู้สอน โดยสังเกตจากการอ่านตัว ร ๑ ความถี่ และการประสมวรรค)

2. นักเรียนคัดเลือกบทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายหรือบทพรรณนาที่ประทับใจ ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ A4 นำมาฝึกซ้อมอ่านออกเสียงโดยใช้แนวทางที่ได้ศึกษา บันทึกเสียงแล้วนำเสนอ
3. นักเรียนคัดเลือกบทร้อยกรองจากวรรณคดีเรื่องที่ประทับใจ ความยาวไม่เกิน 4 บท นำมาฝึกซ้อมอ่านออกเสียงทำนองเสนาะโดยใช้แนวทางที่ได้ศึกษา บันทึกเสียง แล้วนำเสนอ

บูรณาการเชื่อมโยงสาระ

การอ่านออกเสียงสามารถนำไปบูรณาการได้กับเรื่องการขับร้องเพลงไทยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาดนตรี-นาฏศิลป์ โดยให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าทักษะการอ่านออกเสียงมีความสัมพันธ์กับการขับร้องเพลงไทยอย่างไร จัดทำเป็นใบความรู้เฉพาะบุคคล ส่งครู

ผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมบูรณาการ จะทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านออกเสียงกับการขับร้องเพลงไทย รวมถึงเห็นความสำคัญของการออกเสียง เพราะการขับร้องเพลงไทยไม่ว่าจะเป็นการขับร้องเดี่ยวหรือขับร้องหมู่ มีพื้นฐานที่ต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับการอ่านออกเสียง คือ การใช้เสียง ผู้ขับร้องจะต้องฝึกออกเสียงให้เต็มเสียง รักษาระดับเสียงให้เป็นไปตามทำนองของเพลง ซึ่งทักษะเหล่านี้ล้วนได้มาจากการฝึกทักษะการอ่านออกเสียงจนเกิดความชำนาญ

นักเรียนควรรู้

¹ การอ่านเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต มนุษย์จะมีความฉลาดขึ้นได้นั้น ก็ด้วยรู้จักนำความรู้ ความคิด หรือประสบการณ์ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ซึ่งความรู้ ความคิด และประสบการณ์เหล่านั้นล้วนได้มาจากการแสวงหาความรู้ด้วยการอ่าน การอ่านจึงเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการแสวงหาความรู้อย่างไม่มีขอบเขต ไม่หยุดนิ่งตราบเท่าที่สังคมมนุษย์ยังมีการพัฒนาในด้านต่างๆ

² การฝึกฝน การฝึกฝนตนเองให้เป็นนักปราชญ์หรือผู้รอบรู้สามารถทำได้โดยยึดหลัก 4 ประการ ได้แก่ 1. สุตตะ คือ การฟัง ดู และอ่านเรื่องราวที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองจากสื่อต่างๆ 2. จิตตะ คือ การคิด พิจารณา ไตร่ตรองใคร่ครวญ โดยนำสิ่งที่ฟัง ดู และอ่านมาคิดพิจารณา 3. ปุจฉา คือ การสอบถามผู้รู้เพื่อแสวงหาคำตอบของสิ่งที่สงสัย ใคร่รู้ และ 4. ลิขิต คือ การเขียน เมื่อได้อ่าน ฟัง ดู หรือได้รับคำตอบที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ต่อตนเองแล้ว ควรที่จะจดบันทึกความรู้เหล่านั้นไว้มิให้สูญหาย เพื่อนำไปใช้หรือเผยแพร่แก่ผู้อื่นต่อไปในอนาคต

ขยายความเข้าใจ

Expand

นักเรียนร่วมกันกำหนดเกณฑ์เพื่อใช้ประเมินการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว บทร้อยกรองของตนเอง รวมถึงเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน และใช้เป็นแนวทางปรับปรุง แก้ไขในครั้งต่อไป

(แนวตอบ เกณฑ์การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ควรครอบคลุม ดังต่อไปนี้

- อ่านได้ถูกต้องตามเกณฑ์การอ่านออกเสียงหรืออักขรวิธี
 - ออกเสียงพยัญชนะ ร ล และคำควบกล้ำชัดเจน
 - อ่านไม่เกินคำ ไม่ขาดคำ และไม่ตู่คำ
 - แบ่งวรรคตอน จังหวะในการอ่าน และลงน้ำหนักเสียงไปที่คำแต่ละคำได้อย่างเหมาะสม
 - วางนุคลิกภาพ ท่าทางสง่าผ่าเผย สบายตา ผู้ฟัง และการแต่งกายที่สะอาด เรียบร้อย
- เกณฑ์การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง ควรครอบคลุม ดังต่อไปนี้
- อ่านได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองแต่ละประเภท
 - ออกเสียงพยัญชนะ ร ล และคำควบกล้ำชัดเจน
 - แบ่งวรรคตอน ใช้น้ำเสียงได้ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับอารมณ์ของบทอ่าน
 - วางนุคลิกภาพ ท่าทางสง่าผ่าเผย สบายตา ผู้ฟัง และการแต่งกายที่สะอาด เรียบร้อย)

บอกเล่าเก้าสิบ

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) พลตรี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) พลตรี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เกิดเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๔ เป็นโอรสสุดท้องของพลโท พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าคำรบกับหม่อมแดง (บุญนาค) ปราโมช ณ อยุธยา หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์จบการศึกษาระดับมัธยมจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ก่อนจะไปศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษ จนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาปรัชญา การเมืองและเศรษฐศาสตร์ ที่ควีนส์คอลเลจ มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยม

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) พลตรี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ถือได้ว่าเป็นปูชนียบุคคลและเป็น

นักปราชญ์คนหนึ่งของประเทศไทย มีผลงานหลายด้านที่มีชื่อเสียงและโดดเด่น ได้แก่ ทางด้านการเมือง เคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ใน พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๑๙ ทางด้านงานเขียนท่านได้เริ่มต้นงานเขียนอย่างจริงจัง เมื่อก่อตั้งหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ใน พ.ศ. ๒๔๙๓ โดยท่านดำรงตำแหน่งเจ้าของ ผู้อำนวยการ และนักเขียนประจำ งานเขียนของท่านหลายเรื่องได้รับการตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ **๑** สยามรัฐ **๒** ประจำ ผลงานเขียนซึ่งได้รับความนิยมมาจนถึงปัจจุบันมีหลายเรื่อง เช่น **๑** สี่แผ่นดิน **๒** หลายชีวิต **๓** โครงการลูกในตู้ **๔** กาเหว่าที่บางเพลง และมอม ซึ่งเป็นเรื่องสั้นที่เคยได้รับเลือกให้เป็นบทเรียนในวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ถึงแก่อสัญกรรมอย่างสงบด้วยโรคชรา สิริอายุได้ ๘๔ ปี ๕ เดือน สำหรับเกียรติคุณที่ท่านได้รับ ใน พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับการยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์

พ.ศ. ๒๕๔๒ องค์การยูเนสโกได้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกใน ๔ สาขา ได้แก่ การศึกษา วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ และสื่อสารมวลชน

(เกร็ดชีวิตคึกฤทธิ์ ปราโมช: สยามรัฐ)

นักเรียนควรรู้

- ๑ สี่แผ่นดิน** เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่แต่งโดยหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้รับการยกย่องให้เป็นวรรณกรรมแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ด้วยความโดดเด่นทางด้านเนื้อหาและตัวละครที่หลากหลาย สี่แผ่นดินจึงได้ถูกนำมาถ่ายทอดในรูปแบบละครวิทยุ โดยคณะสโมสรเสียงใส รวมถึงละครโทรทัศน์ และละครเวที
- ๒ หลายชีวิต** เป็นรวมเรื่องสั้นผลงานของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เนื้อหาสาระเป็นเรื่องราวของบุคคลต่างเพศ ต่างวัย ต่างชาติตระกูล ต่างอาชีพ ต่างชนชั้น ทุกคนต่างเดินทางลงเรือโดยสารลำเดียวกัน เพื่อไปสู่ปลายทางเดียวกัน ด้วยจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน แต่เมื่อเรือโดยสารลำดังกล่าวถูกพายุฝนพัดจนล่ม ทุกชีวิตบนเรือลำนั้นก็จบชีวิตลงพร้อมกัน เป็นการแสดงให้เห็นแนวคิดหลักของเรื่อง คือ “ไม่ว่าจะยากดีมีจนอย่างไร ทุกคนต่างหนีความตายไม่พ้น” ด้วยเนื้อหาสาระที่เข้มข้นและให้แง่คิดแก่ชีวิตจึงได้ถูกนำมาถ่ายทอดในรูปแบบละครโทรทัศน์ถึงสองครั้ง ซึ่งครั้งหลังสุดออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย (Thai PBS)

กิจกรรมสร้างเสริม

นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับบุคคลซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ โดยเลือกศึกษาจำนวน 1 ท่าน นำเสนอเกี่ยวกับประวัติชีวิตส่วนตัว ผลงาน ระบุเหตุผลที่เลือกศึกษา นำส่งในรูปแบบใบงานเฉพาะบุคคล

กิจกรรมท้าทาย

นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับประวัตินักเขียนของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเลือกศึกษา 1 ท่าน จากประเทศใดก็ได้ นำเสนอเกี่ยวกับประวัติชีวิตส่วนตัว ผลงาน ระบุเหตุผลที่เลือกศึกษา พร้อมแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับประเด็น “นักเขียนที่ดี คือ นักเขียนที่ถ่ายทอดความเป็นจริงของชีวิตได้ใกล้เคียงที่สุด” นำส่งในรูปแบบใบงานเฉพาะบุคคล

คำถาม

ประจำหน่วยการเรียนรู้

๑. องค์ประกอบพื้นฐานในการอ่านออกเสียงมีอะไรบ้าง
๒. การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ผู้อ่านควรปฏิบัติอย่างไร
๓. การอ่านในใจและการอ่านออกเสียงมีความแตกต่างกันอย่างไร
๔. การอ่านออกเสียงโดยผู้อ่านเน้นคำที่สำคัญจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังอย่างไร
๕. นักเรียนควรมีมารยาทในการอ่านอย่างไรบ้าง

กิจกรรม

สร้างสรรค์พัฒนาการเรียนรู้

- กิจกรรมที่ ๑ ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนฝึกอ่านบทความตามความชื่นชอบหรือสนใจโดยให้ถูกต้องสอดคล้องกับหลักการอ่านออกเสียง จากนั้นสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
- กิจกรรมที่ ๒ ให้นักเรียนคัดเลือกบทร้อยกรองที่ถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครจากเรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ จำนวนไม่ต่ำกว่า ๒ บท นำมาอ่านออกเสียงหน้าชั้นเรียน โดยก่อนอ่านต้องระบುವบทร้อยกรองที่เลือกมีใจความสำคัญอย่างไร สื่อสารอารมณ์ใด มีสาเหตุมาจากอะไร และถ้าเป็นนักเรียนจะแก้ไขปัญหอย่างไร

๒๑

ตรวจสอบผล

Evaluate

1. ครูตรวจสอบแถบบันทึกเสียงการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกับที่นักเรียนร่วมกันกำหนดภายใต้คำแนะนำของครู
2. นักเรียนตอบคำถามประจำหน่วยการเรียนรู้

หลักฐานแสดงผลการเรียนรู้

1. แถบบันทึกเสียงการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยายหรือบทพรรณนา ซึ่งเลือกจากความประทับใจ
2. แถบบันทึกเสียงการอ่านออกเสียงบทร้อยกรองจากรรณคดีเรื่องที่น่าสนใจ
3. แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้

แนวตอบ

คำถามประจำหน่วยการเรียนรู้

1. องค์ประกอบพื้นฐานสำหรับการอ่านออกเสียง ได้แก่ ผู้อ่านจะต้องฝึกการใช้สายตา ใช้เสียง ฝึกอ่านให้คล่องถูกต้องตามอักขรวิธี ฝึกใช้วิธีระในการออกเสียง ฝึกการวางบุคลิกภาพ
2. การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ผู้อ่านควรอ่านให้ถูกต้องตามอักขรวิธีหรืออ่านตามความนิยม แบ่งวรรคตอนได้ถูกต้อง ใช้น้ำเสียง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ได้เหมาะสมกับบทอ่าน ส่วนการอ่านบทร้อยกรอง ผู้อ่านต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองแต่ละประเภท เพื่อให้แบ่งวรรคตอนการอ่านได้ถูกต้อง ออกเสียงคำควบกล้ำให้ชัดเจน ฝึกใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับอารมณ์ของบทอ่าน
3. การอ่านในใจเป็นการอ่านทำความเข้าใจสัญลักษณ์ที่มีผู้บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยใช้เพียงสายตากวาดข้อความ ส่วนการอ่านออกเสียงเป็นการเปล่งเสียงตามตัวอักษรและสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ
4. จะช่วยให้ผู้ฟังทราบว่าคุณค่าเป็นข้อความสำคัญ และสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้
5. มารยาทในการอ่านที่ควรปฏิบัติ คือ ไม่สร้างความรำคาญให้แก่ผู้อื่นไม่ว่าจะด้วยการกระทำใดๆ ไม่ละเมียดลิ้นด้วยการอ่านบันทึกของผู้อื่น ไม่ฉีก ลบ ขูด ขำ ทำลายหนังสือสาธารณะ รวมถึงควรปฏิบัติตามกฎกติกา มารยาทในการใช้ห้องสมุดของแต่ละสถานที่อย่างเคร่งครัด เป็นต้น

เป้าหมายการเรียนรู้

1. สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถเขียนแผนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียน หรือเรื่องที่เลือกอ่านจากความสนใจได้
3. อ่านเรื่องที่กำหนดหรือเรื่องที่เลือกจากความสนใจ เพื่อวิเคราะห์ จำแนกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น การชวนเชื่อ การโน้มน้าว ความสมเหตุสมผลของเรื่อง โดยแสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล และนำคุณค่าหรือแนวคิดที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สมรรถนะของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

กระตุ้นความสนใจ Engage

Engage

ครูนำเข้าสู่หน่วยการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็น “การอ่านช่วยพัฒนาชีวิตได้อย่างไร”

(แนวตอบ นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้)

เกร็ดแฉะครู

การเรียนการสอนในหน่วยการเรียนรู้ การอ่านในชีวิตประจำวัน เป้าหมายสำคัญคือ นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญ สรุปความ อธิบายรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน เขียนผังความคิด สรุปความรู้ที่ได้จากการอ่าน รวมถึงสามารถแยกแยะ ระบุข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น การชวนเชื่อ โน้มน้าว ความสมเหตุสมผลของเรื่องที่อ่าน โดยแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจัยในเชิงโต้แย้ง หรือเห็นด้วยอย่างมีเหตุผล นำไปสู่การตัดสินใจประเมินค่า เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

การจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ครูควรให้นักเรียนได้ค้นคว้าองค์ความรู้ร่วมกัน จากนั้นใช้วิธีการตั้งคำถาม เพื่อให้นักเรียนได้เห็นแนวทางปฏิบัติของการอ่านแต่ละประเภท โดยประมวลจากคำตอบที่ถูกต้องของคำถามแต่ละข้อ สุดท้ายจึงให้นำทฤษฎีที่ได้เรียนรู้มาใช้ปฏิบัติจริง โดยกำหนดหรือให้เลือกอ่านงานเขียนจากความสนใจ โดยใช้การอ่านทั้ง 3 ประเภทประกอบกัน

การเรียนการสอนในลักษณะนี้จะช่วยฝึกทักษะที่จำเป็นให้แก่ นักเรียน เช่น ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

หน่วยที่

๒

การอ่านในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑ ม.๒/๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๗

- จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน
- เขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนต่างๆ ที่อ่าน
- อภิปรายแสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
- ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผล
- อ่านหนังสือ บทความ อย่างหลากหลายและประเมินคุณค่า

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น วรรณคดีในบทเรียน
- การอ่านตามความสนใจ เช่น หนังสืออ่านนอกเวลา

การอ่านเป็นทักษะที่ทำให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ข่าวสารเหล่านี้ล้วนเป็นประโยชน์และมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนทุกเพศทุกวัย ดังนั้น การรับข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้รับสารต้องฝึกทักษะการอ่านในระดับต่างๆ คือ การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อการวิเคราะห์ และการอ่านเพื่อประเมินค่า เพื่อนำความรู้และความคิดที่มีคุณค่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

๑ การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

๑.๑ ความหมาย

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งผู้เขียนต้องการสื่อ โดยย่อหน้าหนึ่งๆ จะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว นอกจากนั้นเป็นพลความหรือส่วนประกอบ การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเป็นทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานก่อนที่จะพัฒนาไปสู่การอ่านในระดับอื่นๆ

๑.๒ ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญมีความสำคัญ ดังนี้

- ๑) เป็นพื้นฐานของการอ่าน สามารถนำไปต่อยอดเป็นการวิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ เพราะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หรือใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม
- ๒) เป็นการรับทราบข้อมูลในระยะเวลาสั้น การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านคร่าวๆ เพื่อค้นหาใจความสำคัญที่สุด ผู้อ่านจึงใช้เวลาในการอ่านสั้นและรับสารได้ตรงประเด็น
- ๓) เป็นการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวัน การอ่านจับใจความสำคัญทำให้ทราบความคิดและความรู้ที่ผู้เขียนถ่ายทอด เมื่อนำสารที่ได้มาวิเคราะห์และประเมินค่า ก็สามารถเลือกสรรสิ่งที่เป็นประโยชน์มาใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑.๓ หลักการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญมีหลักการ ดังนี้

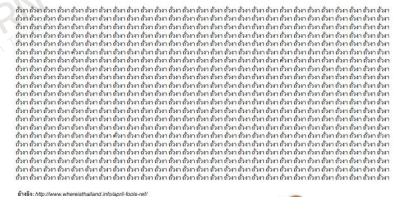
- ๑) อ่าน ผู้อ่านควรทำความเข้าใจเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อสรุปให้ได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หรือใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม
- ๒) พิจารณา ผู้อ่านควรพิจารณาข้อความในแต่ละย่อหน้า เพื่อค้นหาใจความสำคัญหลักซึ่งจะมีลักษณะเป็นประโยค โดยอาจปรากฏตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนท้ายย่อหน้า นอกจากนี้ควรพิจารณาใจความรองที่เป็นรายละเอียดสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- ๓) เรียบเรียง ผู้อ่านควรเรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องที่รวบรวมได้ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ให้เนื้อหาสอดคล้องกัน โดยเลือกใช้สันธานหรือคำเชื่อมที่เหมาะสม

๒๓

กระตุ้นความสนใจ Engage

ครูนำเข้าสู่หัวข้อการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนชมภาพที่ดาวน์โหลดจาก <http://www.whereisthailand.info/2012/04/april-fools/> จากนั้นตั้งคำถามกระตุ้นทักษะการคิด

คนไทยกับการอ่าน

- นักเรียนคิดว่า ภาพดังกล่าวสะท้อนให้เห็นลักษณะการอ่านหนังสือของคนไทยอย่างไร (แนวตอบ นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ครูควรเฉลยคำตอบที่ถูกต้องหลังสิ้นสุดการเรียนการสอนในหน่วยนี้)
- นักเรียนคิดว่า บุคคลที่มีความรู้หรือมีแนวทางที่ถูกต้องสำหรับการจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน มีข้อได้เปรียบกว่าบุคคลที่ไม่มีแนวทางสำหรับการจับใจความสำคัญอย่างไร (แนวตอบ ในชีวิตรประจำวัน มนุษย์รับสารจากช่องทางการสื่อสารต่างๆ อย่างหลากหลาย เช่น การอ่าน การฟัง การดู หากไม่มีแนวทางสำหรับจับใจความสำคัญสารที่ได้รับจะไม่เกิดประโยชน์ใด เป็นเพียงเรื่องเรื่องหนึ่งๆที่ได้ยิน แต่ไม่สามารถจับสาระสำคัญที่อาจเป็นประโยชน์ต่อตนเองได้ ดังนั้น ผู้ที่มีแนวทางสำหรับจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้อ่าน ได้ฟัง หรือได้ดู จึงมีข้อได้เปรียบประการสำคัญ คือ สามารถคัดกรองเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองได้ภายใต้ข้อจำกัดของเวลาและจำนวนสารที่ได้รับ)

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว → NT → O-NET

การอ่านจับใจความสำคัญมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร จงแสดงความคิดเห็น

แนวตอบ การอ่านจับใจความสำคัญเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการอ่านสามารถนำไปต่อยอดเป็นการอ่านวิเคราะห์ วิจรณ์ และนำไปสู่การตัดสินใจ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ การอ่านจับใจความสำคัญจะทำให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หรือเป็นเรื่องของใคร ทำอะไร กับใคร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร ด้วยเหตุผลใด นอกจากนี้การอ่านจับใจความสำคัญยังจะทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ข้อจำกัดของเวลา และจำนวนสารที่ได้รับในแต่ละวัน

นักเรียนควรรู้

- ๑) การอ่าน เป็นทักษะการรับสารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ โดยเฉพาะปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร วิทยาการ เทคโนโลยีและความรู้ต่างๆ มีให้ค้นคว้าอย่างหลากหลาย การอ่านนับเป็นกุญแจสำคัญที่ไขประตูนำมนุษย์ไปสู่ความรู้แจ้ง เห็นจริง นอกจากนี้การอ่านยังสร้างความเพลิดเพลิน ช่วยกล่อมเกลาคใจของมนุษย์ให้หลุดพ้นจากความเศร้าหมองทั้งปวง ดังคำกล่าวของฟรานซิส เบคอน ที่กล่าวไว้ว่า "การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์"
- ๒) ใจความสำคัญ เกิดจากการนำประโยคหลักของแต่ละย่อหน้าในเรื่องมาเขียนเรียงร้อยเข้าด้วยกัน ใจความสำคัญของเรื่องจึงมีมากกว่า 1 ประโยค ขึ้นอยู่กับความยาวของเรื่อง ดังนั้นการจับใจความสำคัญของเรื่องที่มีหลายย่อหน้า ให้พิจารณาจากประโยคสำคัญของแต่ละย่อหน้า จากนั้นให้นำประโยคสำคัญเหล่านั้นมาจัดระเบียบให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์จึงจะได้ใจความที่สมบูรณ์

สำรวจค้นหา

Explore

แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ครูทำสลากจำนวน 2 ใบ เขียนหมายเลข 1 และ 2 พร้อมระบุข้อความในแต่ละหมายเลข จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากประเด็นสำหรับการสืบค้นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

- หมายเลข 1 การอ่านจับใจความสำคัญ
- หมายเลข 2 การเขียนผังความคิด

อธิบายความรู้

Explain

- นักเรียนกลุ่มที่จับสลากได้หมายเลข 1 ส่งตัวแทน 2 คน ออกมาอธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญที่ได้จากการสืบค้นร่วมกับเพื่อน พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล
- นักเรียนยืนในลักษณะวงกลมเพื่อร่วมกันอธิบายความรู้แบบโต้ตอบรอบวงเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยายเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม

- การอ่านจับใจความสำคัญมีลักษณะสำคัญที่โดดเด่นอย่างไร

(แนวตอบ การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านเพื่อค้นหาสาระสำคัญของเรื่องที่ได้อ่าน ได้ฟัง หรือ ได้ดู)

- นักเรียนมีแนวทางการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญอย่างไร

(แนวตอบ มีแนวทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้)

- พิจารณาชื่อเรื่องของบทอ่านก่อน เพราะเนื้อหาในแต่ละส่วน หรือแต่ละย่อหน้าย่อมเชื่อมโยงสู่ชื่อเรื่องทั้งสิ้น
- จับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า
- นำใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าที่สรุปได้มาร้อยเรียงต่อกัน

๔) ทบทวน ผู้อ่านควรทบทวนเนื้อหาที่เรียบเรียงขึ้นใหม่ว่ามีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ รวมถึงพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของภาษา

๑.๔ ตัวอย่างการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

ตัวอย่าง

บทความสำหรับการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

พระอรหันต์อยู่ในบ้าน

สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตารามที่คนไทยให้ความเคารพเลื่อมใสอย่างยิ่ง ครั้งหนึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าได้รับนิมนต์ไปแสดงธรรม ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ในพระบรมมหาราชวัง เรื่อง “พระอรหันต์อยู่ในบ้าน” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี ทรงเรียบเรียงขึ้นไว้ พระอรหันต์จะอยู่ในถ้ำ ในป่า ในเขา ในที่เงียบสงัด หรือที่วัดวาอารามเท่านั้น เจ้าประคุณสมเด็จพระเจ้าได้ขยายความว่าจิตพระอรหันต์เป็นผู้บริสุทธิ์ เป็นนีนานาบุญอันยอดเยี่ยม หากใครได้ทำบุญกับพระอรหันต์แล้วไซ้ ก็ถือได้ว่าเป็นลาภอันประเสริฐที่สุด บุญที่ได้ทำจะส่งผลในชาติปัจจุบันทันที ไม่ต้องรอไปถึงชาติหน้า ทุกๆ คนมุ่งแต่แสวงหาพระอรหันต์ที่อยู่นอกบ้าน จึงไม่เคยมองเห็นพระอรหันต์ที่อยู่ในบ้านเลย เหมือนใกล้เกลือกินด่าง

น้ำใจของพ่อแม่ที่มีให้ลูก มีแต่ความบริสุทธิ์ ไม่คิดหวังสิ่งตอบแทน เช่นเดียวกับน้ำใจของพระอรหันต์ที่มีให้ต่อมนุษย์ มีความบริสุทธิ์เช่นเดียวกัน พ่อแม่จึงเปรียบเหมือนพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่เลี้ยงดูเรามาตั้งแต่อยู่ในท้องของท่าน ไม่เคยปรักปรำ มีแต่ความสุขใจ แม้ลูกเกิดมาพิการพิการหูหนวก ตาบอด ท่านก็ยังรัก ยังสงสาร เพราะท่านคิดเสมอว่าลูกคือสายเลือด ขณะที่เราเป็นเด็กไร้เดียงสา ซุกซน เคยหยิก ข่วน ทูตตี พ่อ แม่ ต่างๆ นานา ท่านไม่เคยโกรธเคือง กลับยิ้มร่าชอบออกชอบใจ เมื่อเราเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ รู้สึกผิดชอบชั่วดีแล้วก็ตาม แต่บางครั้งด้วยความโกรธ ความหลง เราพลั้งเผลอกระทำผิดต่อท่าน ท่านก็ให้อภัยในการกระทำของเราเสมอ เพราะท่านกลัวว่าเราจะมิบาปติดตัว จึงยอมที่จะเจ็บ ยอมทุกข์เสียเอง น้ำใจของพ่อแม่ที่มีต่อลูก เช่นนี้ เปรียบเท่ากับน้ำใจของพระอรหันต์โดยแท้ พ่อแม่จึงเป็นพระอรหันต์ในบ้านของเราจริงๆ ทำไมพวกท่านจึงไม่คิดที่จะทำบุญกับพระอรหันต์ที่อยู่ในบ้านของท่านเล่า?

ในยามที่พ่อแม่ยังมีชีวิตอยู่ เราควรที่จะเลี้ยงดู จัดหาอาหาร เสื้อผ้า พาท่านไปทำบุญทำทาน เพื่อให้ท่านมีความสุข และที่สำคัญต้องเลี้ยงดูจิตใจท่านด้วย ไม่ปล่อยให้ท่านอยู่อย่างเดียวดาย

๒๔

เกร็ดแฉะครุ

ครูควรชี้แนะเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนว่า การพิจารณาชื่อเรื่องของงานเขียนที่ได้อ่านมีความเกี่ยวข้องกับแนวทางการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เพราะชื่อเรื่องเป็นใจความสำคัญที่สุดของงานเขียนเรื่องหนึ่งๆ กล่าวคือ เนื้อหาในทุกๆ ส่วนของเรื่องย่อมเชื่อมโยงสู่ชื่อเรื่องทั้งสิ้น ดังนั้น การอ่านจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจึงต้องพิจารณาชื่อเรื่องก่อน ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญต่างๆ ที่ปรากฏภายในเรื่อง

นักเรียนควรรู้

1) ใกล้เกลือกินด่าง เป็นสำนวน สุภาษิต หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่าที่อยู่ใกล้ตัวหรือหาง่าย กลับไม่ใส่ใจ แต่กลับไปหาสิ่งที่ไม่มีความค่าที่อยู่ไกลตัวหรือหายากกว่ามาใช้

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว NT → O-NET

นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้วระบุใจความสำคัญของเรื่อง “ครอบครัวคนไทยรับประทานอาหารพร้อมกัน วางสำรับกับข้าวไว้กลางวง มารยาทในการรับประทานอาหารจึงเป็นเรื่องหนึ่งที่สำคัญของบรรพบุรุษ เช่น ไม่มูมมาม ไม่เคี้ยว หรือซดเสียงดัง ไม่พูดเมื่ออาหารเต็มปาก รู้จักใช้ช้อนกลาง แม้ในบางท้องถิ่นที่รับประทานข้าวเหนียวหนึ่ง ลูกหลานได้รับการสั่งสอนให้หยิบข้าวพอดำ และเปิบข้าวอย่างเรียบร้อย”

(สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ ฉบับเสริมการเรียนรู้ เล่ม 2, 2548 หน้า 67)

แนวตอบ ใจความสำคัญของข้อความข้างต้นปรากฏอยู่ในส่วนต้นของข้อความ คือ มารยาทในการรับประทานอาหาร เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่จะต้องอบรมให้แก่เด็ก

ต้องคอยเอาใจใส่ปรนนิบัติดูแลท่านอย่างใกล้ชิด แต่คนส่วนมากมักจะทำบุญให้พ่อแม่ ในยามที่ท่านตายจากเราไปแล้ว จึงเป็นการพลาดที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิต เราควรที่จะทำบุญให้กับพ่อแม่ ในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นผู้กตัญญูกตเวที การทำบุญแบบนี้จะได้านิสงส์ทันตาเห็นในชาติปัจจุบัน บุญที่ให้ผลในชาติปัจจุบัน คือ บุญที่ทำกับพระอรหันต์ผู้ประเสริฐ

พระอรหันต์ที่อยู่นอกบ้าน พวกเราๆ ท่านๆ ไม่อาจจะล่วงรู้ได้ว่า องค์ใดจริง หรือไม่จริง แต่ที่อยู่ใกล้ตัวที่สุดและเป็นของจริงแท้แน่นอน บุชาได้อย่างแน่นอน คือ พ่อแม่ของเรา ไม่มีผู้ใดที่มีความกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่ แล้วต้องพบกับความวิบัติ ไม่เคยมี มีแต่จะทำมาหากินอะไรก็เจริญรุ่งเรือง แคล้วคลาดปลอดภัยจากอันตรายทั้งหลายทั้งปวง

(ปรับจากพระอรหันต์อยู่ในบ้าน: กองบรรณาธิการวารสาร ราชรถ ฉบับเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗)

จากบทความเรื่อง “พระอรหันต์อยู่ในบ้าน” ① สรุปใจความสำคัญได้ ดังนี้

๑) **จับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า**

ย่อหน้าที่ ๑ ทุกๆ คน มุ่งแต่เสาะแสวงหาที่จะทำบุญกับพระอรหันต์ที่อยู่นอกบ้าน จึงไม่เคยมองเห็นพระอรหันต์ที่อยู่ในบ้าน

ย่อหน้าที่ ๒ น้ำใจของพ่อ แม่ มีความบริสุทธิ์เทียบได้กับน้ำใจของพระอรหันต์

ย่อหน้าที่ ๓ ในฐานะที่น้ำใจของพ่อ แม่ เทียบเท่ากับน้ำใจของพระอรหันต์ เราจึงควรทำบุญกับพ่อแม่ในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ เพราะได้บุญทันตาเห็น

ย่อหน้าที่ ๔ ไม่มีผู้ใดที่กตัญญูต่อพ่อ แม่ แล้วจะได้พบกับความวิบัติ

๒) **เขียนเรียบเรียงใหม่**

ทุกๆ คน มุ่งแต่เสาะแสวงหาที่จะทำบุญกับพระอรหันต์ที่อยู่นอกบ้าน จนทำให้มองไม่เห็นพระอรหันต์ที่สถิตอยู่ในบ้าน ซึ่งคือ พ่อ แม่ การเล็งดูโดยไม่หวังผลตอบแทน การให้อภัยในความผิดพลาด เหล่านี้ คือ น้ำใจของพ่อ แม่ ซึ่งบริสุทธิ์เทียบเท่ากับน้ำใจของพระอรหันต์ ความกตัญญูกตเวทีที่บุตรพึงมีต่อพ่อ แม่ ในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ จึงเป็นการทำบุญที่ได้ผลเทียบเท่าการทำบุญกับพระอรหันต์ ซึ่งไม่มีผู้ใดที่กตัญญูต่อพ่อ แม่ แล้วจะได้พบกับความวิบัติ

๑.๕ **การเขียนผังความคิด** ②

ผังความคิด หรือ Mind Map คือ การสรุปความรู้ ความคิดโดยใช้ภาพ สี เส้น และการเชื่อมโยง แทนการจดบันทึกในรูปแบบความเรียง ผู้เขียนผังความคิดสามารถแตกประเด็นความคิดได้หลากหลาย ไม่จำกัด แต่ทั้งหมดต้องสัมพันธ์กัน โดยเริ่มจากประเด็นหลัก เชื่อมโยงไปสู่ประเด็นรอง แยกแขนงไปสู่ประเด็นย่อย

อธิบายความรู้

Explain

- นักเรียนกลุ่มที่จับสลากได้หมายเลข 2 ส่งตัวแทน 2 คน ออกมาอธิบายความรู้เกี่ยวกับการเขียนผังความคิดที่ได้จากการสืบค้นร่วมกับเพื่อน พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล
- นักเรียนยืนในลักษณะวงกลมเพื่อร่วมกันอธิบายความรู้แบบโต้ตอบรอบวงเกี่ยวกับการเขียนผังความคิด โดยใช้ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยายเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม
 - การเขียนผังความคิดมีขั้นตอนอย่างไรบ้าง (แนวตอบ 1. เขียนประเด็นหลักไว้ตรงกลางหน้ากระดาษ 2. เขียนประเด็นรองไว้รอบๆ และโยงเส้นจากประเด็นหลัก 3. เขียนประเด็นย่อยโยงเส้นมาจากประเด็นรอง โดยอาจมีการเพิ่มเติมภาพที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นนั้นๆ ลงไป โดยวางไว้บนเส้นเชื่อมหรือระบายสีให้สวยงาม)
 - หากต้องเขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียนจะต้องเริ่มจากสิ่งใด (แนวตอบ จะต้องเริ่มจากการอ่าน ฟัง หรือ ดูเรื่องนั้นๆ ให้เกิดความเข้าใจที่ถ่องแท้เสียก่อน โดยใช้แนวทางการจับใจความสำคัญ พยายามจับใจความ หรือสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ เมื่อมีข้อมูลเบื้องต้นที่เพียงพอ ก็จะสามารถถ่ายทอดเป็นผังความคิดที่มีความครอบคลุมเรื่องที่อ่าน)
 - การอ่านจับใจความสำคัญมีความสัมพันธ์กับการเขียนผังความคิดอย่างไร (แนวตอบ การเขียนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในบทเรียน หรือเรื่องที่อ่าน ผู้เขียนจะต้องทราบสาระสำคัญของเรื่องเป็นอย่างดี ดังนั้น การอ่านจับใจความสำคัญ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเขียนผังความคิดที่ดี)

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว → NT → O-NET

การเขียนผังความคิดมีความสัมพันธ์อย่างไรกับทักษะการคิด และการทำงานร่วมกัน จงแสดงความคิดเห็น

แนวตอบ การเขียนผังความคิดจะช่วยพัฒนาทักษะการคิดของมนุษย์ ให้เป็นระบบหรือการคิดแบบเชื่อมโยง โดยเริ่มคิดจากประเด็นหลักไปสู่ประเด็นรอง จากนั้นจึงค่อยๆ แยกประเด็นย่อยโดยมีหลักการว่า จะต้องมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงมาจากประเด็นหลักของเรื่อง นอกจากนี้การเขียนผังความคิดยังมีความสัมพันธ์กับการทำงานร่วมกันของมนุษย์ ในกรณีที่ใช้ผังความคิดเพื่อรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มที่มีต่อประเด็นหนึ่งๆ ทำให้เกิดการยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันเป็นปัจจัยพื้นฐานของการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบัน

นักเรียนควรรู้

- ย่อหน้า หมายถึง ข้อความตอนหนึ่งๆ ซึ่งมีความสำคัญเพียงเรื่องเดียว และมีส่วนที่ขยายใจความสำคัญดังกล่าวให้ได้ความชัดเจนและสมบูรณ์ ย่อหน้าหนึ่งๆ จะมีความยาวเท่าใดก็ได้ แล้วแต่รายละเอียดของงานเขียนแต่ละเรื่อง สิ่งสำคัญที่สุด คือ แต่ละย่อหน้าต้องมีใจความสำคัญเพียงเรื่องเดียว
- Mind Map** เป็นวิธีการฝึกกระบวนการการทำงานของสมอง 2 ทาง กล่าวคือ การฝึกเขียน Mind Map เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และข้อมูลต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในสมองลงสู่กระดาษ โดยใช้เส้น สี และภาพ เป็นตัวช่วยในการถ่ายทอดแทนการจดบันทึก ในขณะที่เดียวกัน Mind Map ยังช่วยให้ข้อมูล ความรู้ต่างๆ จากตำรา หนังสือ คำบรรยายต่างๆ เข้าสู่สมองได้โดยง่าย ด้วยวิธีการจดจำเป็นภาพ การทำงานของสมองจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อข้อมูลที่เข้าสู่สมองมีลักษณะเป็นภาพองค์รวม

ขยายความเข้าใจ

Expand

- 1. นักเรียนใช้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญทำแบบวัดฯ ภาษาไทย ม.2 ตอนที่ 1 หน่วยที่ 2 กิจกรรมตามตัวชี้วัดกิจกรรมที่ 2.1

ใบงาน แบบวัดฯ แบบฝึกฯ

ภาษาไทย ม.2 กิจกรรมที่ 2.1 เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

กิจกรรมตามตัวชี้วัด

กิจกรรมที่ ๒.๑. ให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์ที่กำหนดให้แล้วตอบคำถาม (๓๐-๓๕ นาที)

บทประพันธ์ที่นักเรียนจะอ่าน	สาระสำคัญของเรื่อง
๑. นงนารถ	๒. พระราชนิพนธ์
๓. ขุนอมพ	๔. สมเด็จพระศรีนครินทร์
๕. สมเด็จพระศรีนครินทร์	๖. พระราชนิพนธ์

คำถามประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๒-๑๐

๒. บทประพันธ์นี้กล่าวถึงเรื่องอะไร? ...

๓. เหตุใดตัวละครในเรื่องนี้จึง...?

๔. พระองค์หรือใครในบทประพันธ์...?

๕. เพราะเหตุใดในบทประพันธ์นี้จึง...?

๑๐. เรื่องราวที่กล่าวถึงในเรื่องนี้...?

- 2. นักเรียนคัดสรรงานเขียนประเภทให้ความรู้ นำมาอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง นำเสนอในรูปแบบใบงานเฉพาะบุคคล

เกร็ดแฉะครุ

ครูควรให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่นักเรียนเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งการอ่านจับใจความสำคัญที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

- จุดมุ่งหมายของเรื่อง
- การลำดับเหตุการณ์
- สิ่งสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ

มุม IT

นักเรียนสามารถสืบค้นความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเขียนแผนผังความคิดได้จากเว็บไซต์ http://www.1.si.mahidol.ac.th/km/sites/default/files/Mind_Map-ping30_4_55.pdf

- การเขียนผังความคิดมีขั้นตอน ดังนี้
๑. เขียนประเด็นหลักไว้ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษที่ไม่มีเส้นบรรทัดและวางในแนวนอน
 ๒. เขียนประเด็นรองไว้รอบๆ ประเด็นหลัก แล้วจึงลากเส้นเชื่อมโยง
 ๓. เขียนประเด็นย่อยที่สัมพันธ์กับประเด็นรองแตกออกไปเรื่อยๆ แล้วจึงลากเส้นเชื่อมโยง
 ๔. เขียนสัญลักษณ์สื่อความหมาย เป็นเครื่องหมายความคิดให้มากที่สุด
 ๕. ระบายสีเส้นประเด็นรองและประเด็นย่อยแต่ละด้านที่โยงออกไปให้เป็นสีเดียวกัน
- การใช้ผังความคิดมีประโยชน์ ดังนี้
๑. ช่วยให้เข้าใจและจดจำเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น เพราะจดจำผ่านภาพ ถ้อยคำ หรือข้อความสั้นๆ
 ๒. ช่วยให้การจัดการความคิดเป็นระบบ มองเห็นความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันของข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านหรือศึกษาค้นคว้า
 ๓. ช่วยให้เกิดจินตนาการในการสร้างสรรค์ผลงาน เพราะผังความคิดสามารถอธิบายขยายความคิดต่อไปได้อีกหลายประเด็น

ตัวอย่าง การเขียนผังความคิดสรุปความเข้าใจจากบทเรียน

เรื่องย่อ รามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนทก

นนทกทำหน้าที่ล้างเท้าให้แก่เทวดาที่ขึ้นเฝ้าพระอิศวร ซึ่งนนทกมักจะถูกเทวดากลับแก้งด้วยกรวยเพชรระฆะ ลูบศิระระฆะ ถอนผมอยู่เป็นประจำจนศิระระฆะล้าน ด้วยความคั่งแค้นนนทกจึงไปขอพรจากพระอิศวรให้ตนมีนิ้วเพชรที่สามารถขี้นหารใครๆ ได้ เมื่อได้รับพร นนทกจึงระบายความคั่งแค้นใส่เทวดาสร้างความปั่นป่วนไปทั่วสวรรค์ พระอินทร์จึงไปกราบทูลให้พระอิศวรทรงทราบ พระอิศวรจึงบัญชาให้พระนารายณ์ไปปราบนนทก

พระนารายณ์แปลงองค์เป็นนางอัปสรมายั่วชวนนนทก แล้วชวนออกร้ายร้ายจนถึงทำซึ่งตนเองด้วยเดชนิ้วเพชรศักดิ์สิทธิ์ชานนนทกจึงหักพับลง นางแปลงกลับกลายเป็นพระนารายณ์ นนทกจึงตัดพ้อว่า เพราะพระนารายณ์มีสิทธิ์ ทำให้ตนที่มีเพียงสองมือนี้สู้ไม่ได้ พระนารายณ์จึงให้นนนทกไปปฏิบัติในชาติใหม่ ให้มีสิบหน้า ยี่สิบมือ ส่วนพระองค์จะอวดารเป็นมนุษย์ตามไปปราบนนทกให้สำเร็จ นนทกจึงได้ปฏิบัติเป็นทศกัณฐ์ ไอรสท้าวลัสเตียนแห่งกรุงลงกา ส่วนพระนารายณ์อวดารเป็นพระราม ไอรสท้าวทรลแห่งเมืองโยธยา (อยุธยา)

จากการศึกษาเรื่องย่อรามเกียรติ์ ตอนนารายณ์ปราบนนทก สามารถเขียนผังความคิดสรุปความเข้าใจจากบทเรียนได้ ดังนี้

๒๖

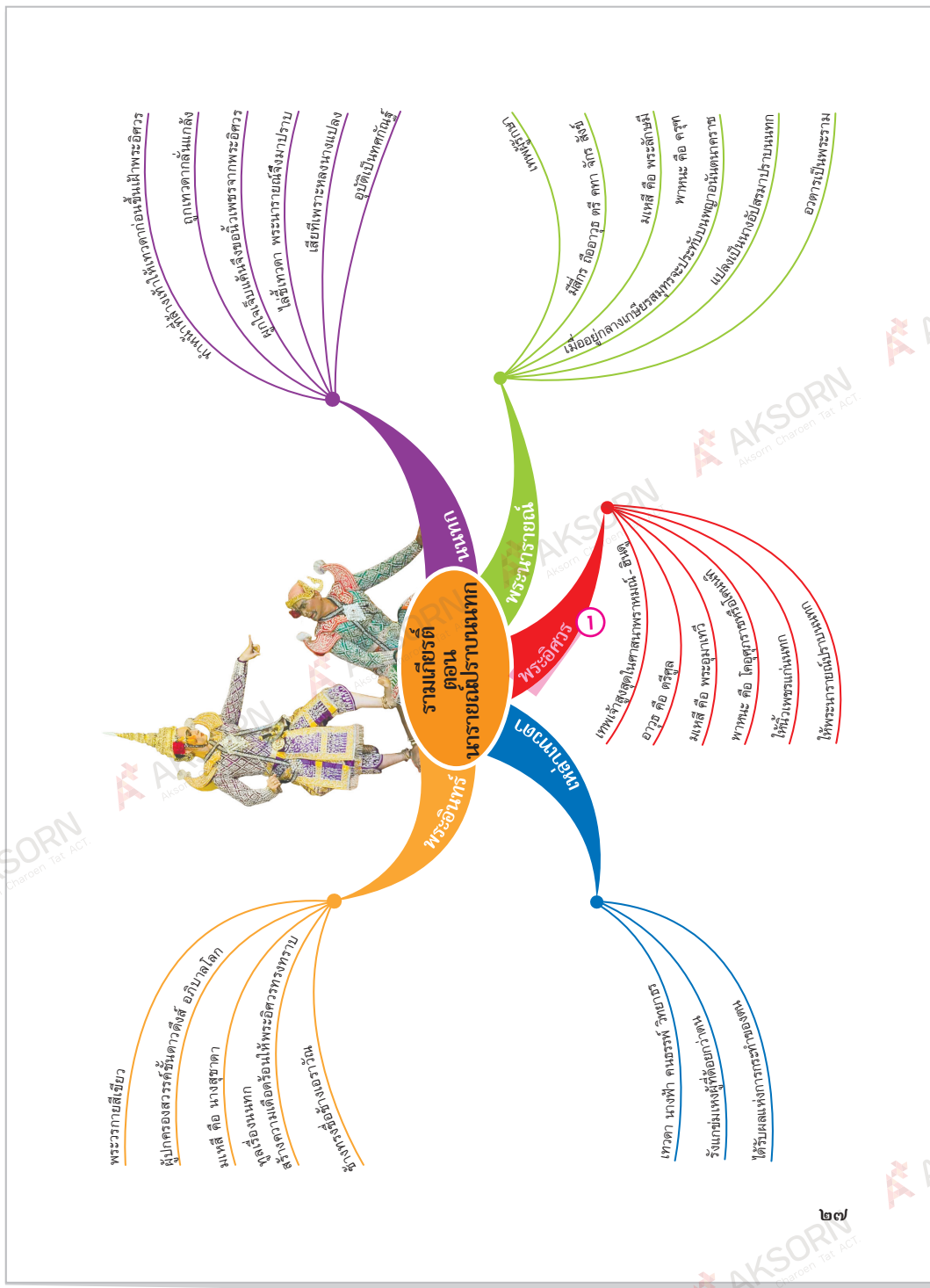
ข้อสอบเห็น การคิด

แนว NT O-NET

“ห้องฟ้ามีอยู่แบบห้องฟ้า ก้อนเมฆลอยอยู่แบบก้อนเมฆ พระอาทิตย์สาดแสงในแบบของพระอาทิตย์ นกร่องแบบที่มันร้อง ดอกไม้สวยงามเป็นธรรมชาติของดอกไม้ ลมพัดเพราะมันคือลม หอยทากเดินช้าอย่างที่ย่อยทากเป็น เหมือนธรรมชาติกำลังกระซิบบอกฉันว่ามันเพียงเป็นของมันอย่างนั้น มันไม่ร้องขอ ฉันจะมองเห็นมัน หรือไม่เห็นมัน มันไม่เรียกร้องให้ต้องชื่นชม ต้องแลกเปลี่ยน ต้องขอบคุณ เป็นของมันอย่างนั้น ไม่ได้ต้องการอะไร มันเพียงแต่เป็นไป ทุกอย่างเป็นธรรมชาติของมัน” ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

1. ธรรมชาติไม่เคยสนใจมนุษย์
2. ธรรมชาติไม่เคยเรียกร้องอะไรจากมนุษย์
3. ธรรมชาติไม่ต้องการคำชื่นชมจากมนุษย์
4. ทุกอย่างที่เป็นธรรมชาติ ล้วนมีความสวยงาม

วิเคราะห์คำตอบ จากข้อความข้างต้นได้กล่าวถึงความเป็นไปของธรรมชาติ ธรรมชาติทุกสิ่งล้วนเป็นไปตามแบบฉบับของมัน และด้วยความที่เป็นธรรมชาติมันจึงสวยงาม ดังนั้นจึงตอบข้อ 4.

๒๗

ขยายความเข้าใจ Expand

1. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับขั้นตอนการเขียนผังความคิด จากหนังสือเรียนภาษาไทย หน้า 26-27 จากนั้นใช้ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการศึกษาด้วยตนเอง ทำแบบวัดฯ ภาษาไทย ม.2 ตอนที่ 1 หน้าที่ 2 กิจกรรมตามตัววัดฯ กิจกรรมที่ 2.2

ใบงาน แบบวัดฯ แบบฝึกหัด
ภาษาไทย ม.2 กิจกรรมที่ 2.2
เรื่อง การเขียนผังความคิด

กิจกรรมที่ ๒.๒. ให้นักเรียนเขียนผังความคิดเรื่องตำนานรามเกียรติ์

๑. โกลสุภาภัสสิปกรมมา เรื่องรามเกียรติ์กับหนู
รามเกียรติ์คือเรื่องเล่าเกี่ยวกับพระอิศวร พระนารายณ์ และพระอินทร์ ซึ่งพระอิศวรและพระนารายณ์เป็นพี่น้องกัน พระอิศวรมีลูกชายชื่อราม และพระนารายณ์มีลูกชายชื่อลักษมณ์ พระอิศวรและพระนารายณ์ได้แต่งงานกันและมีลูกสาวชื่อสีทันดร พระอิศวรและพระนารายณ์ได้แต่งงานกันและมีลูกสาวชื่อสีทันดร พระอิศวรและพระนารายณ์ได้แต่งงานกันและมีลูกสาวชื่อสีทันดร

นักเรียนนำผังความคิดจากเรื่องที่ไม่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างใด
จากเรื่องรามเกียรติ์ รามเกียรติ์คือเรื่องเกี่ยวกับพระอิศวร พระนารายณ์ และพระอินทร์ ซึ่งพระอิศวรและพระนารายณ์เป็นพี่น้องกัน พระอิศวรมีลูกชายชื่อราม และพระนารายณ์มีลูกชายชื่อลักษมณ์ พระอิศวรและพระนารายณ์ได้แต่งงานกันและมีลูกสาวชื่อสีทันดร พระอิศวรและพระนารายณ์ได้แต่งงานกันและมีลูกสาวชื่อสีทันดร

2. นักเรียนเลือกอ่านบทความที่มีเนื้อหาสาระให้ความรู้ในด้านต่างๆ โดยเลือกจากความสนใจ แล้วสรุปข้อมูล ความรู้ที่ได้จากการอ่านในรูปแบบผังความคิด

กิจกรรมสร้างเสริม

นักเรียนอ่านบทความที่ปรากฏในนิตยสารหรือวารสารต่างๆ จากนั้นให้สรุปความรู้ ความเข้าใจของตนเองที่มีต่อเรื่องที่อ่าน นำเสนอในรูปแบบผังความคิด

เกิร์ตแનેครู

เมื่อครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสร้างเสริมและกิจกรรมท้าทาย ผลที่จะได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมจะทำให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เห็นความสำคัญของการเขียนผังความคิดที่ช่วยถ่ายทอดข้อมูลความรู้ ความเข้าใจจากสมองลงสู่กระดาษ ในขณะที่เด็กที่ข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจได้จากการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เข้าสู่สมอง

กิจกรรมท้าทาย

นักเรียนตั้งประเด็นที่สนใจและเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์ เช่น เรา...จะลดการใช้พลังงานได้อย่างไร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลักความคิดเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับประเด็นที่เลือก โดยหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำเสนอในรูปแบบผังความคิด

นักเรียนควรรู้

1. พระอิศวร หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า พระศิวะ ผู้ซึ่งเป็นเทพเจ้าสูงสุดในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู (พระพรหม พระวิษณุ (พระนารายณ์) พระศิวะ) ซึ่งบุคลิกของพระศิวะมีปรากฏหลายลักษณะ แต่จุดเด่นที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของพระองค์ คือ รูปพระจันทร์เสี้ยว ดวงตาที่ 3 บนหน้าผาก สร้อยประคัมรูปหวักะโลก และงูที่คล้องพระศอก

กระตุ้นความสนใจ Engage

ครูนำเข้าสู่หัวข้อการเรียนการสอนด้วยวิธีการตั้งคำถามกระตุ้นทักษะการคิด โดยใช้พื้นฐานหรือร่องรอยความรู้เดิมของตนเอง เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม

- เมื่อนักเรียนทราบสาระสำคัญของเรื่อง เพราะมีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ หากต้องการจะทราบองค์ประกอบและมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อยๆ ภายในเรื่องที่อ่าน นักเรียนจะต้องฝึกทักษะการอ่านในรูปแบบใด
(แนวตอบ ฝึกทักษะการอ่านเพื่อวิเคราะห์ เพราะการอ่านวิเคราะห์จะทำให้ผู้อ่านทราบข่าวสารที่รับมาด้วยวิธีการอ่าน ฟัง และดู มีองค์ประกอบใดบ้าง และองค์ประกอบเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร)

สำรวจค้นหา Explore

แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ครูทำสลากโดยเขียนหมายเลข 1, 2 และ 3 พร้อมระบุข้อความในแต่ละหมายเลข จากนั้นให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากประเด็นสำหรับการสืบค้นความรู้ร่วมกัน ดังนี้

- หมายเลข 1 การอ่านเพื่อวิเคราะห์
 - หมายเลข 2 การอ่านเพื่อวิจารณ์
 - หมายเลข 3 การอ่านเพื่อประเมินค่า
- โดยสามารถสืบค้นความรู้ได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เข้าถึงได้ และมีความน่าเชื่อถือ

๒ การอ่านเพื่อวิเคราะห์

๒.๑ ความหมาย

วิเคราะห์ หมายถึง แยกออกเป็นส่วนๆ เพื่อทำความเข้าใจและมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อยต่างๆ ดังนั้น การอ่านเพื่อวิเคราะห์ จึงหมายถึง การอ่านเพื่อแยกแยะเนื้อหาที่ผู้เขียนสื่อสารให้ได้ว่าข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือความรู้สึกของผู้เขียน

นอกจากนี้ ผู้อ่านจะต้องพิจารณาเนื้อหาทั้งด้านศิลปะการเขียนและเนื้อเรื่อง วิเคราะห์จนได้แก่นสำคัญและนำมาพิจารณาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง

๒.๒ ความสำคัญของการอ่านเพื่อวิเคราะห์

การอ่านเพื่อวิเคราะห์มีความสำคัญ ดังนี้

- ๑) ผู้อ่านทราบใจความสำคัญของเรื่อง การอ่านเพื่อวิเคราะห์จะทำให้ผู้อ่านทราบว่าเรื่องที่อ่านกล่าวถึงอะไร อย่างไรบ้าง และนำมาวิเคราะห์ให้ได้แก่นเรื่อง
- ๒) ผู้อ่านเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูล เป็นการพัฒนาทักษะการคิดเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ผู้อ่านจะทราบถึงที่มาที่ไป แรงบันดาลใจของผู้เขียน หรือสาเหตุของเรื่อง นำไปสู่การระบุได้ว่าเรื่องที่อ่านมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ ข้อมูลต่างๆ สัมพันธ์กันและส่งผลต่อเรื่องอย่างไร
- ๓) ผู้อ่านทราบข้อมูลในระดับสูง เนื่องจากการวิเคราะห์แยกแยะข้อมูลและพิจารณาความเป็นเหตุเป็นผลของเนื้อเรื่อง จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจแก่นเรื่องและสาเหตุของเรื่อง
- ๔) ผู้อ่านเกิดความประทับใจในสิ่งที่อ่าน เมื่อวิเคราะห์จนทราบสาเหตุและความเป็นไปของเรื่อง จะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ ซาบซึ้ง และมองเห็นคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

๒.๓ หลักการอ่านเพื่อวิเคราะห์

การอ่านเพื่อวิเคราะห์มีหลักการ ดังนี้

- ๑) พิจารณารูปแบบ ผู้อ่านควรพิจารณาว่าผู้เขียนเลือกใช้รูปแบบงานเขียนประเภทใดในการนำเสนอเนื้อหาสาระ
- ๒) จับใจความสำคัญ ผู้อ่านควรอ่านเรื่องโดยละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อจับใจความสำคัญ
- ๓) แยกพิจารณา โดยจำแนกเป็นประเด็น ดังนี้
 - ข้อเท็จจริง คือ การพิจารณาเนื้อหาในส่วนที่นำเสนอสิ่งที่เป็นความจริง มีข้อพิสูจน์หรือมีแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ เช่น การรายงานข่าวโดยนำเสนอว่าเกิดเหตุการณ์อะไร ใคร ทำอะไร เมื่อไร ที่ไหน และอย่างไร เป็นต้น
 - ข้อคิดเห็น คือ การพิจารณาเนื้อหาในส่วนที่เป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้เขียน ข้อความที่เป็นการสื่อสารความคิดเห็นของผู้เขียน อาจสังเกตได้จากคำหรือวลี เช่น *น่าจะคงจะ เชื่อว่า* เป็นต้น

เกร็ดแฉะครู

ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจว่า การอ่านทั้ง 3 ประเภท เป็นการอ่านที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน หากนักเรียนจะตัดสินใจเรื่องที่ยกมา ด้วยคำว่า “ชอบ” “ไม่ชอบ” “ดี” “ไม่ดี” นั้น เป็นเหตุผลที่ไม่เพียงพอ การจะตัดสินใจเรื่องที่ได้อ่านว่ามีคุณค่าเพียงใด และอย่างไร นักเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์คือ สามารถแยกแยะองค์ประกอบต่างๆ ภายในเรื่องที่อ่านได้ครบถ้วน จากนั้นจึงวิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องทั้งในเชิงสนับสนุนและโต้แย้ง โดยยกเหตุผลที่ชัดเจนประกอบ สุดท้ายแล้วจะมองเห็นช่องทางทำให้สามารถตัดสินใจหรือประเมินได้ว่าเรื่องนั้นๆ มีคุณค่าอย่างไร ด้วยเหตุผลที่เพียงพอ และปราศจากอคติหรือความลำเอียง อีกทั้งการแสดงเหตุผลที่เพียงพอจะทำให้การประเมินค่าในแต่ละครั้งมีความน่าเชื่อถือ

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว NT → O-NET

การวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในเรื่องที่อ่านมีความสำคัญอย่างไรต่อการรับสารของมนุษย์ จงแสดงความคิดเห็น

แนวตอบ ข้อเท็จจริงเป็นข้อมูลที่สามารพิสูจน์และตรวจสอบได้ ส่วนข้อคิดเห็นเป็นทัศนคติของผู้ส่งสารซึ่งไม่สามารถตัดสินถูกผิดให้ชัดเจนได้ ขึ้นอยู่กับมุมมองและการให้เหตุผลสนับสนุนความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ดังนั้น หากการอ่านหรือการรับสารในทุกๆ ครั้ง ขาดการคิด วิเคราะห์ จำแนก ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น อาจทำให้ผู้รับสารคล้อยตามเนื้อหาสาระของสิ่งที่ได้อ่าน ฟังและดู แล้วก่อให้เกิดการวิพากษ์ วิจารณ์หรือที่เรียกว่า “เข้าข้าง” โดยที่ไม่รู้ต้นลึกหนาบางหรือสาเหตุที่แท้จริง หลงเชื่อ แล้วทำให้ได้รับความเดือดร้อนทั้งแก่ตนเองและผู้อื่นได้ในภายหลัง

• ความรู้สึกของผู้เขียน คือ การพิจารณาอารมณ์ ความรู้สึกของผู้เขียนที่สื่อสารมาสู่ผู้อ่าน
เช่น รู้สึกสลดใจ รู้สึกสะเทือนใจ เป็นต้น

๔) **พิจารณาการเรียงลำดับเหตุการณ์** คือ การพิจารณาวิธีที่ผู้เขียนใช้ลำดับเหตุการณ์หรือเนื้อหาภายในเรื่อง เช่น จากเหตุไปหาผล ผลไปหาเหตุ ลำดับการเกิดก่อน - หลัง เป็นต้น

๕) **พิจารณาการใช้สำนวนภาษา** คือ การพิจารณาว่าผู้เขียนใช้ภาษาเหมาะสมกับประเภทของงานเขียน ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ สื่อความชัดเจนหรือไม่ เป็นต้น

๒.๔ ตัวอย่างการอ่านเพื่อวิเคราะห์

ตัวอย่าง

บทความสำหรับการอ่านเพื่อวิเคราะห์

ธุรกิจฮาลาล...ตลาดใหญ่ในอาเซียน

ฮาลาล (Halal) เป็นคำที่มาจากภาษาอาหรับ คือ กฎบัญญัติอนุมัติให้ชาวมุสลิมที่อยู่ในศาสนานิติภาวะกระทำได้อันได้แก่ การนึกคิด วาจา และการกระทำที่ศาสนาได้อนุมัติให้ เช่น การรับประทานเนื้อปศุสัตว์ที่ได้เชือดอย่างถูกต้อง การค้าขายโดยสุจริตวิธี การสมรสกับสตรีตามกฎหมายที่ได้ระบุไว้ เป็นต้น ในส่วน “อาหารฮาลาล” คือ อาหารที่ได้ผ่านการอนุมัติในการทำ ผสมปรุง ประกอบ หรือแปรสภาพตามศาสนบัญญัติตนเอง เป็นการรับประกันว่าชาวมุสลิมโดยทั่วไปสามารถบริโภคหรืออุปโภคสินค้าหรือบริการต่างๆ ได้โดยสนิทใจ เราสามารถสังเกตผลิตภัณฑ์ว่าเป็น “ฮาลาล” หรือไม่นั้น ได้จากการประทับตรา “ฮาลาล” ที่ข้างบรรจุภัณฑ์นั้นเป็นสำคัญ นอกจากอาหาร ผลิตภัณฑ์ซึ่งอนุมัติตามบัญญัติศาสนาอิสลามให้มุสลิมบริโภคหรือใช้ประโยชน์ได้ ผลิตภัณฑ์ฮาลาลยังครอบคลุมถึงสินค้าหลายชนิด เป็นต้นว่า ข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนงานบริการ เช่น ธนาคาร โรงพยาบาล และการโรงแรม เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้บริโภคสินค้าฮาลาลไม่ได้จำกัดเฉพาะชาวมุสลิมเท่านั้น ผู้บริโภคทั่วไปก็เริ่มกลุ่มลูกค้าผลิตภัณฑ์ฮาลาล เพราะปัจจุบันสินค้าหรือบริการที่ได้รับตรารับรองความเป็นฮาลาลหมายความว่า นั่นคือสินค้าที่เชื่อถือได้ด้านสุขอนามัยและมีประโยชน์ต่อร่างกาย

ปัจจุบัน ชาวมุสลิมทั่วโลกมีประมาณ ๒ พันล้านคน ทั้งในทวีปยุโรป อเมริกา แอฟริกา และเอเชีย โดยคาดว่าภายในปี ๒๐๓๐ จะมีจำนวนมุสลิมทั่วโลกเพิ่มขึ้นเป็น ๒.๒ พันล้านคน ซึ่งจากจำนวนประชากรชาวมุสลิมจำนวนมหาศาลนี้ ทำให้ตลาดสินค้าฮาลาลทั้งที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร กลายเป็นตลาดเนื้อหอมที่หลายประเทศจ้องยึดครองนั่นเอง

๒๙

อธิบายความรู้

Explain

1. นักเรียนกลุ่มที่จับสลากได้หมายเลข 1 ส่งตัวแทนออกมาอธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านเพื่อการวิเคราะห์ที่ได้จากการสืบค้นร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล
2. ครูสุ่มเรียกชื่อนักเรียนเพื่ออธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านเพื่อวิเคราะห์ โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยายเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม

• การอ่านเพื่อวิเคราะห์ คือ การอ่านเพื่อแยกแยะส่วนประกอบหรือองค์ประกอบภายในเรื่องว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร จากคำนิยามข้างต้น นักเรียนคิดว่าเราสามารถแยกแยะส่วนประกอบใดของเรื่องได้บ้าง

(แนวตอบ ในเรื่องหนึ่งๆ ที่ได้ อ่าน ได้ฟัง หรือดู ผู้รับสารจะสามารถแยกแยะส่วนประกอบของเรื่องได้ ดังนี้

- รูปแบบ เช่น ร้อยแก้ว ร้อยกรอง
- ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น
- ความสมเหตุสมผล หรือความน่าเชื่อถือของข้อมูลภายในเรื่อง
- กลวิธีการนำเสนอหรือการเรียงลำดับเหตุการณ์ภายในเรื่อง
- การใช้สำนวนภาษา

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว NT → O-NET

การวิเคราะห์ วิเคราะห์องค์ประกอบด้านภาษาในงานเขียนมีแนวทางอย่างไร และองค์ประกอบด้านภาษาส่งผลต่อการประเมินคุณค่างานเขียนอย่างไร

แนวตอบ ผู้วิเคราะห์ วิเคราะห์หรือผู้รับสารควรสังเกตความกลมกลืนระหว่างภาษากับเนื้อหาสาระที่ผู้ส่งสารนำเสนอ การใช้โวหารภาพพจน์ว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องมากน้อยเพียงใด พิจารณาความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ทางภาษาว่ามีความเหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์หรือไม่อย่างไร

หากงานเขียนเรื่องนั้นๆ ผู้เขียนหรือผู้ส่งสารสามารถใช้ภาษาได้สอดคล้องกลมกลืนกับเนื้อหาสาระที่นำเสนอ มีการใช้โวหารภาพพจน์เหมาะสมกับบริบทของเรื่อง ก็สามารถประเมินเบื้องต้นได้ว่างานเขียนเรื่องนั้นๆ มีคุณค่าทางด้านภาษา

นักเรียนควรรู้

1 การเรียงลำดับเหตุการณ์ สามารถเรียงลำดับได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับกลวิธีการเขียนของผู้เขียน ประเภทของเรื่อง ความเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เช่น

- เรียงลำดับตามเวลา
- เรียงลำดับตามความสำคัญ
- เรียงลำดับตามเหตุและผล
- เรียงลำดับตามหมวดหมู่ กลุ่ม จำพวก
- เรียงลำดับตามกระบวนการ
- เรียงลำดับตามขั้นตอน

อธิบายความรู้

Explain

- นักเรียนกลุ่มที่จับสลากได้หมายเลข 2 ส่งตัวแทนออกมาอธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านเพื่อวิจารณ์ที่ได้จากการสืบค้นร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล
- ครูสุ่มเรียกชื่อนักเรียนเพื่ออธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านเพื่อวิจารณ์ โดยใช้ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยายเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม
 - “วิจารณ์” มีความหมายว่าอย่างไร และผู้ที่จะทำหน้าที่วิจารณ์ได้ดีควรมีคุณสมบัติอย่างไร
(แนวตอบ การวิจารณ์ คือ การให้คำอธิบายว่าเรื่องนั้นหรือสิ่งนั้น ๆ มีความงดงาม โดดเด่น มีข้อดีหรือข้อบกพร่องอย่างไร ซึ่งผู้ที่จะทำหน้าที่วิจารณ์ได้ดี ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี มีจิตใจเป็นกลาง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น)
 - จากที่มักจะได้ยินคำว่า “การอ่านวิเคราะห์วิจารณ์” ควบคู่กันเสมอ นักเรียนคิดว่าคำทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
(แนวตอบ การอ่านวิเคราะห์วิจารณ์เป็นการอ่านที่ต่อยอดขึ้นมาจากการอ่านเอาเรื่องหรือการอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อให้การอ่านเกิดประโยชน์สูงสุด ควรที่จะต้องวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของแต่ละส่วน และเมื่อทราบว่าเป็นเรื่องนั้น ๆ มีองค์ประกอบใดบ้างจึงแสดงความคิดเห็นของตนเองที่มีต่อองค์ประกอบนั้น ๆ ทั้งในเชิงเห็นด้วยหรือโต้แย้ง ซึ่งเรียกขั้นตอนนี้ว่า การวิจารณ์ ดังนั้น การอ่านวิเคราะห์วิจารณ์จึงเป็นการอ่านที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ผู้อ่านต้องวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องให้ได้เสียก่อน จากนั้นจึงวิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็น ซึ่งการวิจารณ์ที่ดีจะนำไปสู่การตัดสินใจประเมินค่า)

โดยปัจจุบันผู้ส่งออกสินค้าอาหารฮาลาลรายใหญ่ที่สุดของโลก คือ ออสเตรเลีย ตามด้วยบราซิล อาร์เจนตินา แคนาดา อินเดีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา สำหรับประเทศอื่นในเอเชียที่เริ่มให้ความสนใจอย่างจริงจังในการเจาะตลาดสินค้าฮาลาลในเอเชียและตลาดโลกคือ มาเลเซีย ซึ่งตั้งเป้าเป็นศูนย์กลางฮาลาลระดับนานาชาติ ส่วนประเทศสิงคโปร์ก็ประกาศวิสัยทัศน์เป็นศูนย์กลางผลิตอาหารฮาลาลเช่นกัน ในขณะที่ประเทศไทยตั้งเป้าเป็นศูนย์กลางศาสตร์และการตรวจสอบอาหารฮาลาล

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าปัจจุบันการแข่งขันเพื่อจับตลาดฮาลาลของประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีความตื่นตัวมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การเปิดเสรีทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียนจึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการในธุรกิจฮาลาลที่จะส่งออกสินค้าโดยใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและการหาแหล่งวัตถุดิบใหม่ในอาเซียน นอกจากนี้ ผู้ที่สนใจและอยากจะทำธุรกิจร้านอาหารฮาลาล ก็คงเป็นทางเลือกที่น่าสนใจและลงทุน เพราะประเทศในอาเซียนที่นับถือศาสนาอิสลามก็นับว่าเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ไม่น้อยเลยทีเดียว หากผู้ประกอบการสามารถนำพาอาหารฮาลาลไทยไปบุกตลาดอาเซียนได้แล้ว ความหวังของการเป็น “ศูนย์กลางอาหารฮาลาลของโลกก็คงอยู่ไม่ไกล”

(ปรับจากธุรกิจฮาลาล...ตลาดใหญ่ในอาเซียน: กองบรรณาธิการจดหมายเหตุสมาคมอาเซียน - ประเทศไทย ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ เมษายน - มิถุนายน ๒๕๕๖)

จากบทความเรื่อง “ธุรกิจฮาลาล...ตลาดใหญ่ในอาเซียน” ของกองบรรณาธิการจดหมายเหตุสมาคมอาเซียน - ประเทศไทย สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

- ๑) รูปแบบ** ผู้เขียนนำเสนอเนื้อหาผ่านงานเขียนประเภทบทความแสดงความคิดเห็น โดยนำประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนมานำเสนอ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้อ่านมีความตื่นตัวและมองเห็นข้อดีของการเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนของประเทศไทย
- ๒) ใจความสำคัญ** ผู้เขียนกล่าวถึงธุรกิจฮาลาลที่กำลังเติบโตอย่างเต็มท่อนเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากรชาวมุสลิม หลายๆ ประเทศจึงพยายามครอบครองพื้นที่การตลาด โดยเฉพาะตลาดในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งประเทศไทยก็มีความพยายามที่จะเป็นศูนย์กลางอาหารฮาลาลเช่นกัน
- ๓) แยกพิจารณา** โดยจำแนกเป็นประเด็น ดังนี้
 - ข้อเท็จจริง การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรชาวมุสลิมทั่วโลก ส่งผลต่อความต้องการอาหารที่เพิ่มขึ้น โดยต้องเป็นอาหารที่ผ่านกระบวนการทำ ผสม ปปรุง ประกอบ แปรสภาพตามศาสนบัญญัติหรือเรียกว่าอาหารฮาลาล ความต้องการนี้ส่งผลให้ธุรกิจฮาลาลกำลังเติบโต หลายๆ ประเทศจึงต้องการได้ส่วนแบ่งทางการตลาดรวมทั้งประเทศไทย

๓๐

บุณณิม
เศรษฐกิจพอเพียง

ความพอเพียงไม่ได้ครอบคลุมเฉพาะด้านเศรษฐกิจ แต่ยังรวมถึงความพอเพียงด้านอื่นๆ เป็นต้นว่า ความคิด สังคม ทรัพยากร ในฐานะที่นักเรียนยังอยู่ในช่วงวัยของการแสวงหาความรู้ และการอ่านก็เป็นช่องทางหนึ่งที่จะใช้เพื่อประโยชน์ดังกล่าว นักเรียนจะนำแนวทางการอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์มาใช้พัฒนาตนเองให้มีความพอเพียงด้านความคิดอย่างไร จากนั้นให้ร่วมกันจัดป้ายนิเทศในหัวข้อ “การสร้างความรู้พอเพียงด้านความคิด”

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว → NT → O-NET

ข้อใดให้ความหมายของคำว่า “วิเคราะห์” ได้ถูกต้องที่สุด

- พิจารณาความหมายแฝงเร้นของเรื่อง
- พิจารณาเจตนาหรือแนวคิดสำคัญของเรื่อง
- พิจารณาย่อหน้าเพื่อจับสาระสำคัญของเรื่อง
- พิจารณาแยกแยะองค์ประกอบแต่ละส่วนภายในเรื่อง

วิเคราะห์คำตอบ ในการรับสาร นอกจากการทำความเข้าใจสารแล้ว ผู้รับสารจำเป็นต้องวิเคราะห์สารที่ได้รับมานั้น ว่ามีความถูกต้อง น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ความเป็นเหตุเป็นผลหรือไม่ ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมองเห็นได้ก็ต่อเมื่อผู้รับสารสามารถวิเคราะห์หรือแยกแยะองค์ประกอบแต่ละส่วนภายในเรื่องได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ดังนั้นจึงตอบข้อ 4.

- ข้อคิดเห็น ผู้เขียนได้แสดงข้อคิดเห็นสนับสนุนผู้ที่สนใจและต้องการจะประกอบธุรกิจร้านอาหารฮาลาล โดยมองว่าเป็นทางเลือกที่น่าสนใจ น่าลงทุน เพราะประเทศอาเซียนจำนวนมากมีประชากรนับถือศาสนาอิสลาม

- ความรู้สึกของผู้เขียน ผู้เขียนแสดงความรู้สึกดีต่อการเข้าร่วม เป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกอาเซียนของประเทศไทย และมีความหวังว่าประเทศไทยจะได้เป็นศูนย์กลางอาหารฮาลาลจากการเปิดเสรีทางด้านเศรษฐกิจ

๔) การเรียงลำดับเหตุการณ์ ผู้เขียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากเหตุไปหาผล กล่าวคือ เพราะจำนวนประชากรชาวมุสลิมที่เพิ่มมากขึ้น ผลจึงทำให้ความต้องการอาหารมีมากขึ้น ธุรกิจการผลิตอาหารฮาลาลจึงเป็นธุรกิจที่มีช่องทางการเติบโต

๕) การใช้สำนวนภาษา ผู้เขียนเลือกใช้ภาษาระดับกึ่งทางการสื่อสารกับผู้อ่าน สื่อความชัดเจน ตรงไปตรงมา

๓๑ การอ่านเพื่อประเมินค่า¹

๓.๑ ความหมาย

การอ่านเพื่อประเมินค่า คือ การใช้วิจารณ์ญาณ ความรู้ หรือประสบการณ์ของตนเอง ทำความเข้าใจเรื่องที่ทำอย่างมีเหตุผล แล้วตัดสินใจได้ว่าผู้เขียนนำเสนอเนื้อหาถูกต้อง น่าเชื่อถือหรือไม่ ประเมินคุณค่าของเรื่องทั้งในด้านศิลปะการใช้ถ้อยคำและด้านสังคม ระบุได้ว่าภาพรวมของเรื่องดีหรือไม่ อย่างไร นำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๓.๒ ความสำคัญของการอ่านเพื่อประเมินค่า

การอ่านเพื่อประเมินค่ามีความสำคัญ ดังนี้

๑) ทำให้เกิดวิจารณ์ญาณ การอ่านเพื่อประเมินคุณค่า เป็นการอ่านเพื่อตัดสินใจว่าเรื่องที่อ่านดีหรือบกพร่องอย่างไร ใช้วิจารณ์ญาณใคร่ครวญเกี่ยวกับงานเขียนอย่างมีเหตุผล ทำให้ผู้อ่านตัดสินใจว่างานเขียนนั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ มีคุณค่าเพียงใด สามารถนำไปใช้กับการอ่านงานเขียนประเภทอื่นๆ

๒) พัฒนาศักยภาพการอ่าน การประเมินคุณค่างานเขียนจะทำให้ผู้อ่านได้พัฒนาศักยภาพการอ่านของตน ใช้ทักษะการอ่านอย่างหลากหลาย เช่น การอ่านจับใจความ การอ่านวิเคราะห์ การอ่านตีความ เป็นต้น

๓) ได้ข้อคิดนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เมื่อผู้อ่านสามารถประเมินคุณค่างานเขียนได้ จะทำให้เกิดความเข้าใจและได้รับคุณค่าจากเรื่องที่อ่านนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

๓๑

อธิบายความรู้

Explain

1. นักเรียนกลุ่มที่จับสลากได้หมายเลข 3 ส่งตัวแทนออกมาอธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านเพื่อประเมินค่าที่ได้จากการสืบค้นร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม พร้อมระบุแหล่งที่มาของข้อมูล
2. ครูสุ่มเรียกชื่อนักเรียนอธิบายความรู้เกี่ยวกับการอ่านเพื่อประเมินค่า โดยใช้ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยายเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม

- การประเมินค่างานเขียนมีลักษณะสำคัญอย่างไร และมีความสัมพันธ์กับการอ่านเพื่อวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างไร

(แนวตอบ การประเมินคุณค่างานเขียนเป็นขั้นตอนที่ผู้รับสารต้องพิจารณาสารอย่างรอบคอบ เพื่อหาคุณค่าของสาร ซึ่งจะต้องตรึกตรองและพิจารณาโดยปราศจากอคติ ไม่ใช้อารมณ์หรือความรู้สึกส่วนตัวมาเกี่ยวข้องในการประเมินค่า รวมถึงไม่ให้ผู้อื่นมาชักจูงหรือนำมา ซึ่งการประเมินค่างานเขียนเป็นขั้นตอนที่ต่อยอดมาจากการอ่านวิเคราะห์ วิเคราะห์ เมื่อผู้รับสารได้วิเคราะห์ วิเคราะห์ ส่วนประกอบต่างๆ ของงานเขียนที่ได้อ่านอย่างครบถ้วน ลึกซึ้งแล้ว จะทำให้ตัดสินใจได้ว่างานเขียนที่ได้อ่านนั้นมีคุณค่าหรือไม่ อย่างไร ซึ่งการตัดสินใจเรื่องที่ได้ อ่าน ได้ฟัง และดูมีคุณค่าหรือไม่ อย่างไร เรียกว่า การประเมินค่า)

บูรณาการเชื่อมโยงสาระ

การวิเคราะห์ วิเคราะห์ และการประเมินค่าสามารถบูรณาการได้กับเรื่อง การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาทัศนศิลป์ โดยครูชี้แนะให้นักเรียนเห็นว่าการวิจารณ์และประเมินค่าผลงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานวรรณกรรม หรืองานศิลปะ ต่างมีความหมายต่อผู้ชมและผู้สร้างสรรค์ผลงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมุมมองของผู้สร้างสรรค์หากได้นำแนวคิด ข้อติชมจากผู้วิจารณ์มาปรับใช้กับแนวทางการสร้างผลงานของตนเอง ก่อให้เกิดเป็นผลงานที่มีคุณค่า ดังนั้น หลักการวิจารณ์และประเมินผลงานโดยมาตรฐานจึงอยู่ที่ผู้วิจารณ์ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิจารณ์เป็นอย่างดี เพื่อให้มีเหตุผลเพียงพอ น่าเชื่อถือสำหรับการแสดงความคิดเห็นของตนเอง ไม่มีอคติที่ต่อผลงานและผู้สร้างผลงาน ซึ่งผลงานแต่ละแขนงจะมีแนวทางการวิจารณ์ลึกลงไปในรายละเอียดแตกต่างกัน ครูมอบหมายชิ้นงานย่อยให้แก่ นักเรียนสืบค้นแนวทางสำหรับการวิจารณ์และประเมินงานทัศนศิลป์ รวมถึงกำหนดขึ้นจากความรู้ ความเข้าใจของตนเอง คัดเลือกผลงานทัศนศิลป์แขนงใดก็ได้ จำนวน 1 ชิ้น นำมาเขียนวิจารณ์และประเมินค่าตามแนวทางที่ได้สืบค้นและกำหนด นำเสนอเป็นใบงานเฉพาะบุคคล พร้อมแนบสำเนาผลงาน

นักเรียนควรรู้

- 1 ประเมินค่า เป็นหัวใจสำคัญของการรับสาร การตัดสินใจประเมินค่าสิ่งที่ได้รับรู้ด้วยวิธีการอ่าน การฟัง หรือการดู ผู้รับสารแต่ละคนย่อมมีสิทธิ์ที่จะประเมินค่าได้อย่างอิสระ สิ่งสำคัญสำหรับการประเมินค่าสาร คือ การให้เหตุผล ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันตามความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม หรือแม้กระทั่งการอบรมเลี้ยงดู เช่น คนอื่นชอบละครเรื่องนี้ในขณะที่นักเรียนมองว่าละครเรื่องนี้ไม่มีประโยชน์ ไร้แก่นสาร แต่ถ้าผู้รับสารแต่ละคนได้มีโอกาสพิจารณาการประเมินค่าหรือการให้เหตุผลของผู้อื่นก็จะทำให้เกิดมุมมองใหม่ และขยายโลกทัศน์ของตนเองให้กว้างขึ้นด้วย
- 2 ศักยภาพการอ่าน ของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อศักยภาพการอ่านของบุคคล ได้แก่ สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย สภาพร่างกาย และจิตใจไม่พร้อม และรวมถึงการขาดทักษะการอ่าน จับใจความสำคัญ การแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เป็นต้น

อธิบายความรู้

Explain

นักเรียนยืนในลักษณะวงกลมเพื่อร่วมกันอธิบายความรู้แบบโต้ตอบรอบวงเกี่ยวกับการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินค่า โดยใช้ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังบรรยาย เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับตอบคำถาม

- การวิเคราะห์หรือการจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่มีประโยชน์อย่างไร
(แนวตอบ สำหรับการรับสารเรื่องหนึ่งๆ ในชีวิตประจำวัน มีความจำเป็นอย่างมากที่ผู้รับสารจะต้องวิเคราะห์หาว่าเรื่องที่ได้อ่านข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับสารที่ให้ความรู้ จำเป็นที่ผู้อ่านจะต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เพราะแม้ว่าเรื่องที่ได้อ่านจะมีความน่าสนใจเพียงใด แต่ถ้าเนื้อหาที่นำเสนอผิดจากข้อเท็จจริงทำให้ผู้รับสารหลงเชื่อ อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ในภายหลัง ในขณะที่การวิเคราะห์หาข้อความใดของเรื่องเป็นข้อคิดเห็นหรือเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน จะทำให้ผู้รับสารขยายโลกทัศน์ของตนเอง มีมุมมองต่อสิ่งต่างๆ รอบตัวกว้างขวางขึ้น)
- การจะระบุว่าเรื่องที่อ่านมีความสมเหตุสมผล หรือมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ สามารถพิจารณาจากสิ่งใดได้บ้าง
(แนวตอบ สามารถพิจารณาเบื้องต้นได้จากผู้ส่งสารหรือผู้เขียนว่ามีความรู้ ความชำนาญเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ดีหรือไม่ อย่างไร พิจารณาจากสื่อว่ามีความน่าเชื่อถือหรือเป็นกลางมากน้อยเพียงใด การอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลในงานเขียน พิจารณาจากข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในเรื่องและรวมถึงการใช้สำนวนภาษา)

๓.๓ หลักการอ่านเพื่อประเมินค่า

การอ่านเพื่อประเมินค่าหลักการ ดังนี้

- ๑) **จับใจความสำคัญ** ผู้อ่านควรอ่านเรื่องอย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หรือใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม
- ๒) **วิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่อง** ผู้อ่านควรแยกแยะเนื้อหาว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และความรู้สึกของผู้เขียน
- ๓) **วิเคราะห์ท่วงทีการนำเสนอและการใช้ภาษา** ผู้อ่านควรอธิบายได้ว่าผู้เขียนใช้วิธีใด ภาษาเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาที่นำเสนอหรือไม่ อย่างไร
- ๔) **พิจารณาแนววิ หรือข้อคิด** ผู้อ่านควรตีความสาร คือ ทำความเข้าใจความหมายของคำ ทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย รวมถึงสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนได้แฝงความหมายไว้

๓.๔ ตัวอย่างการอ่านเพื่อประเมินค่า

กวีนิพนธ์สำหรับการอ่านเพื่อประเมินค่า

เจ้าสาวใบตอง	
เธอเจ้าสาวใบตองในร่องสวน	เคยชวนลมมาพ้อห่อข้าวขาว
จะออกทุ่งออกทางทุกครั้งครา	ต้องห่อข้าวห่อของแล้วท่องไป
จึงยามหิวแกะห่อก็ข้าวหอม	ถึงกลางแดดแผดดมก็หอมได้
ละคำเคยอ้มหอมถึงหัวใจ	หอมแต่น้อยคุ้มใหญ่หอมไม่จาง
รักเจ้าสาวใบตองในร่องสวน	เคยหวนวลนกกานะมาจำทำง
กระแสดมไหมยุคทั้งรุกบาง	จนเร็ดทิศแรมทางอยู่ร้างโรย
อยู่ร้างโรยโดยทางของยุคใหม่	อยู่เห็นบนหนาวกับสมัยซึ่งให้ไทย
อยู่รูดร้าวกับรักกระอักโอย	ดินและดินจ้านนโดยสถานเดียว
พบเจ้าสาวพลาสติกกระริกกระรี่	หว่างวิถีทางแยกปลอมแปลกเปลี่ยน
มากแต่ยืมยั่วใจให้ลดเลี้ยว	หลอกให้ลิ้มววลเขียวเคยเคียงครอง
ไอ้เจ้าสาวใบตองในร่องสวน	ยุคฉะนี้เขียวววลคงถ้วนหอมอง
ยินแต่เพลงพลาสติกกระริกร้อง	หรือสิ้นเพลงใบตองเสียแล้วเอย

(เจ้าสาวใบตอง ใน นักก้านกล้วย: ไพโรจน์ทร์ ชาวงาม)

๓๒

เกร็ดแฉะครุ

ครูควรเฉลยเกี่ยวกับภาพที่ใช้กระตุ้นความสนใจเพื่อนำเข้าสู่หัวข้อการเรียนการสอน คำว่า ถั่วงา เป็นคำที่นักเรียนมือสมัครเล่นใช้สำหรับการลิปซิงก์เพลง เมื่อผู้ฟังที่อยู่ไกลๆ เห็นปากขมุขมิบว่า ถั่วงาๆ ก็เข้าใจว่านักเรียนกำลังร้องเพลงนั้นๆ อยู่ ผู้ทำภาพประกอบจึงได้นำแนวคิดนี้มาใช้ทำ infographic เพื่ออธิบายลักษณะการอ่านของคนไทย คือ ไม่ใส่ใจกับการอ่าน เป็นการอ่านผ่านๆ จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้ หลงเชื่อโดยปราศจากการวิเคราะห์ ไตร่ตรอง และเกิดผลเสีย

นักเรียนควรรู้

- 1) **ความหมายโดยตรง** เป็นความหมายตรงตัวของคำคำหนึ่ง สามารถค้นหาความหมายได้จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
- 2) **ความหมายโดยนัย** เป็นความหมายแอบแฝงหรือเปรียบเทียบของคำคำหนึ่ง ซึ่งจะต้องใช้การวิเคราะห์ ตีความ เพื่อแปลความหมายของคำออกมา

ข้อสอบเห็น การคิด

แนว NT → O-NET

- “ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์ บำรุงรักษาไว้ให้เป็นผล
สงวนงามตามระบอบไม่ชอบกล จึงจะพ้นภัยพาลการนินทา”
ข้อใดคือข้อคิดที่ได้รับจากบทร้อยกรองข้างต้น
1. เป็นผู้หญิงต้องรู้จักรักษานวลสงวนตัว
 2. เป็นผู้หญิงต้องรู้จักเจียมเนื้อเจียมตัว
 3. เป็นผู้หญิงต้องงดเว้นการนินทาว່ร้าย
 4. เป็นผู้หญิงต้องแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ

วิเคราะห์คำตอบ พิจารณาจากข้อความที่ปรากฏในบทประพันธ์ ในวรรคที่สามหรือวรรครอง ปรากฏคำว่า สงวนงาม โดยมีความหมายว่า ให้ระวังรักษาตนทั้งกาย วาจา ใจให้มีความเหมาะสม งดงาม ซึ่งการประพฤติผิดหรือไม่ถูกต้องตามค่านิยมและมักได้รับการนินทาว່ร้ายมากที่สุด คือ การไม่รักษานวลสงวนตัว ซึ่งนักเรียนต้องวิเคราะห์ต่อไปว่า ตัวเลือกในข้อใดมีความสอดคล้องกับคำข้างต้นมากที่สุด ซึ่งคำตอบในข้อ 2, 3. และ 4. ไม่มีความสัมพันธ์กับคำว่า สงวนงาม ดังนั้นจึงตอบข้อ 1.

จากบทนิพนธ์ “เจ้าสาวใบตอง” ของไพโรจน์ ช่างงาม ก่อนที่จะประเมินค่าของผลงานได้นั้น ผู้อ่านจะต้องตีความสัญลักษณ์ที่ปรากฏคือ ใบตองและพลาสติก โดยตีความได้ว่า “ใบตอง” หมายถึงหญิงสาวในยุคที่ความเจริญยังไม่ได้เข้ามาแปรเปลี่ยนความคิด และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม กระทั่งวันหนึ่งที่มีความเจริญเข้ามา สังคมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งผู้เขียนเลือกใช้ “พลาสติก” เป็นสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมของหญิงสาวจากที่เคยเรียบร้อยเป็นกุลสตรีไทยก็กลับกลายเป็นผู้หญิงที่ยั่ววนผู้ชายดังที่ทิวใช้คำว่า ระริกระรี่และยิ้มยั่วใจ นอกจากนี้ยังตีความได้อีกว่าใบตอง หมายถึง ระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมของไทย การทิ้งพาธรรมชาติ ส่วนพลาสติก หมายถึง เศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่เข้ามาสร้างความต่างทางชนชั้นหรือทำให้ระบบพังพา การถ้อยที่ถ้อยอาศัยในสังคมเหือดหายไป เมื่อตีความจนเข้าใจเจตนาที่แท้จริงของผู้เขียนแล้ว จะสามารถประเมินคุณค่าได้ ดังนี้

๑) **จับใจความสำคัญ** ผู้เขียนเล่าถึงความแปรเปลี่ยนของวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย รวมถึงพฤติกรรมของหญิงสาวในยุคปัจจุบัน

๒) **วิเคราะห์องค์ประกอบของบทนิพนธ์** ผู้เขียนใช้ชื่อเรื่องเป็นสัญลักษณ์แฝงความหมาย ด้านฉันทลักษณ์ไม่เคร่งครัดจำนวนคำภายในวรรค แต่ผู้เขียนเลือกคำมาบรรจุได้เหมาะสม เกิดสัมผัสคล้องจองทั้งภายในวรรคและระหว่างวรรค ในด้านเนื้อหาแสดงความแปรเปลี่ยนตามยุคสมัย โดยผู้เขียนแสดงความคิดเห็นด้วยความรู้สึกประหวั่นพรั่นพรึงที่สิ่งเดิมที่เป็นอยู่กำลังจะสูญหาย

๓) **วิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอและการใช้ภาษา** ผู้เขียนเสนอเนื้อหาตามลำดับเหตุการณ์ก่อน - หลัง ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพของความเปลี่ยนแปลงที่เป็นจริงจากการตีความ ด้านการใช้ภาษากล่าวได้ว่า ผู้เขียนใช้ถ้อยคำง่าย แต่สื่อความและให้เสียงไพเราะ หรือเรียกว่า ได้ทั้งรสคำและรสความ

๔) **แนวคิดหรือข้อคิด** ผู้เขียนนำเสนอแนวคิดที่เป็นข้อเท็จจริงในสังคม ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมได้ง่าย ถ้อยคำที่ผู้อ่านจะต้องตีความเพื่อค้นหาแนวคิดคือ “เจ้าสาวใบตอง” โดยผู้เขียนเปรียบหญิงสาวที่มีความเป็นกุลสตรีไทยว่าเป็น “เจ้าสาวใบตอง” ซึ่งมีนัยประหวั่นพรั่นพรึงถึงความเป็นธรรมชาติ ความบริสุทธิ์ และความเป็นไทย ดังนั้น สิ่งที่ได้รับจากบทนิพนธ์บทนี้คือ อารมณ์ ความรู้สึกสะเทือนใจในความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่สิ่งเดิมนั้นอาจที่อยู่แล้ว

การอ่านเป็นทักษะการรับสารที่มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน ผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิต ส่วนมากเป็นผู้ที่รักการอ่าน สามารถวิเคราะห์สิ่งที่ได้รับการอ่านและประเมินค่าเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้น เขาควรใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้วยการอ่านหนังสือที่มีคุณค่าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาสติปัญญาและจรรโลงจิตใจของตนเอง

๓๓

ขยายความเข้าใจ

Expand

1. นักเรียนคัดสรรงานเขียนที่มีเนื้อหาในเชิงให้ความรู้ งานเขียนที่มีเนื้อหาในเชิงจรรโลงจิตใจหรืองานเขียนที่มีเนื้อหาในเชิงโน้มน้าวให้เชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง นำมาอ่านเชิงวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินคุณค่าของเรื่อง พร้อมระบุแนวทางการนำเสนอสำคัญหรือแนวคิดที่ได้รับจากเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นำเสนอในรูปแบบใบงานเฉพาะบุคคลและเตรียมความพร้อม เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน
2. นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง “วาริคุริยงค์” จากนั้นให้วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินคุณค่าของเรื่อง พร้อมระบุแนวทางการนำเสนอสำคัญหรือแนวคิดที่ได้รับจากเรื่องไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นำเสนอในรูปแบบใบงานเฉพาะบุคคล และเตรียมความพร้อม เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียน

กิจกรรมสร้างเสริม

นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง “ไหมแท้ที่แม่ทอ” วิเคราะห์ วิจาร์ณองค์ประกอบของงานเขียน โดยมุ่งเน้นไปที่วิธีการเขียน การใช้ภาษาและเนื้อหาสาระหรือแนวคิดที่นำเสนอ พร้อมระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในชั้นเรียน

กิจกรรมท้าทาย

นักเรียนอ่านบทร้อยกรอง “ม้าก้านกล้วย 1” วิเคราะห์ วิจาร์ณ องค์ประกอบของงานเขียน โดยมุ่งเน้นไปที่วิธีการเขียน การใช้ภาษาและเนื้อหาสาระหรือแนวคิดที่นำเสนอ พร้อมระบุแนวทางการนำข้อคิดที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในชั้นเรียน

เกร็ดแฉะครู

กิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติไม่ว่าจะด้วยการสอดแทรกไว้ในเกร็ดแฉะครู หรือปรากฏในรูปแบบกิจกรรมสร้างเสริมและกิจกรรมท้าทาย ล้วนเป็นการสร้างทักษะที่จำเป็นให้แก่ นักเรียน หากครูให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอย่างครบถ้วน สุดท้ายนักเรียนจะมีทักษะเพียงพอที่จะนำมาใช้ปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการขยายความเข้าใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งกิจกรรมในกระบวนการขยายความเข้าใจนักเรียนจะต้องใช้ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการให้เหตุผล ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการประเมิน และทักษะการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประกอบกันในการปฏิบัติกิจกรรม

เมื่อครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมสร้างเสริมและกิจกรรมท้าทายทางด้านซ้ายมือ ควรให้นักเรียนทุกคนนำความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ร่วมกันจัดปಾಯนิเทศประจำชั้นเรียน ในหัวข้อ “เรียนรู้ชีวิต แนวคิด ผ่านวรรณกรรม” ซึ่งการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าว จะทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ ข้อคิดที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

ตรวจสอบผล

Evaluate

1. ครูตรวจสอบใบงานการอ่านจับใจความสำคัญ โดยพิจารณาความถูกต้องของใจความสำคัญ
2. ครูใช้วิธีการสุ่มเรียกชื่อนักเรียนนำเสนอผลงานของตนเองหน้าชั้นเรียน หากมีเวลาควรให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสนำเสนอ
3. ครูตรวจสอบใบงาน โดยพิจารณาว่านักเรียนวิเคราะห์ วิจัยส่วนประกอบของเรื่องได้ครอบคลุมในประเด็น ต่อไปนี้หรือไม่
 - รูปแบบ
 - ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น
 - ความน่าเชื่อถือหรือความสมเหตุสมผลของเรื่อง นักเรียนต้องระบุได้ว่าพิจารณาหรือสังเกตจากสิ่งใด
 - กลวิธีการนำเสนอหรือการลำดับเรื่อง
 - การใช้สำนวนภาษา

นักเรียนจะต้องแสดงความคิดเห็นเชิงสนับสนุนหรือโต้แย้งเรื่องที่เลือกอ่าน และกำหนดให้อ่านอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยข้อมูลรอบด้าน จากนั้นจะต้องประเมินว่าเรื่องที่เลือกอ่านและบทร้อยกรองที่กำหนดให้อ่านมีคุณค่าอย่างไร แล้วจะนำแนวคิดที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

4. นักเรียนตอบคำถามประจำหน่วยการเรียนรู้

หลักฐานแสดงผลการเรียนรู้

1. ใบงานการอ่านจับใจความสำคัญ
2. ผังความคิดแสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทความประเภทที่เลือกอ่านจากความสนใจ
3. ใบงานเฉพาะบุคคล การอ่านวิเคราะห์ วิจัย และประเมินคุณค่างานเขียน
4. แบบวัดและบันทึกผลการเรียนรู้

คำถาม

ประจำหน่วยการเรียนรู้

๑. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อวิเคราะห์ และการอ่านเพื่อประเมินค่า มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันอย่างไร
๒. การอ่านหนังสือเรียนจะต้องใช้ทักษะการอ่านแบบใดจึงจะเหมาะสมที่สุด เพราะเหตุใด
๓. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อวิเคราะห์ และการอ่านเพื่อประเมินค่า มีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร
๔. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อวิเคราะห์ และการอ่านเพื่อประเมินค่า มีความแตกต่างกันอย่างไร
๕. นักเรียนคิดว่า การอ่านเพื่อประเมินค่าเป็นการอ่านในระดับสูงหรือไม่ เพราะเหตุใด

กิจกรรม

สร้างสรรค์พัฒนาการเรียนรู้

กิจกรรมที่	๑	ให้นักเรียนเลือกอ่านบทความ บันทึกเหตุการณ์ หรือเรื่องสั้น ๑ เรื่อง แล้วจับใจความสำคัญ วิเคราะห์เนื้อหา ประเมินค่าจากเรื่องที่ย่านลงในกระดาษ A4 พร้อมเขียนผังความคิดแสดงความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน นำมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน
กิจกรรมที่	๒	ให้นักเรียนเลือกอ่านบทร้อยกรองที่ตนชื่นชอบ สรุปความ แล้วประเมินค่าเรื่องที่ย่านทั้งในด้านวรรณศิลป์และด้านสังคมให้เพื่อนๆ ฟังหน้าชั้นเรียน

แนวตอบ คำถามประจำหน่วยการเรียนรู้

1. ในชีวิตประจำวันมนุษย์รับสารอย่างหลากหลาย การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านในลักษณะดังกล่าวจะทำให้การอ่านในแต่ละครั้งเกิดประสิทธิภาพ และประโยชน์สูงสุด สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ข้อคิดต่างๆ ที่ได้รับไปปรับใช้ต่อยอดได้ อีกทั้งไม่หลงเชื่อข้อความต่างๆ โดยปราศจากการคิดวิเคราะห์ที่ถี่ถ้วน
2. การอ่านหนังสือเรียน ผู้อ่านจะต้องใช้ทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญมากที่สุด เพื่อให้ได้สาระสำคัญที่ครบถ้วน
3. เป็นการอ่านที่พัฒนาสืบเนื่องจากขั้นตอนหนึ่งสู่ขั้นตอนหนึ่ง กล่าวคือ ผู้อ่านจะต้องจับใจความสำคัญเรื่องที่ย่านให้ได้เสียก่อนว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หรือใคร ทำอะไร กับใคร อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร และทำไม แล้วจึงจะวิเคราะห์ได้ว่าเรื่องที่ย่านมีองค์ประกอบใดบ้าง แสดงความคิดเห็นหรือวิจารณ์แต่ละองค์ประกอบ จากนั้นจึงจะสามารถตัดสินหรือประเมินค่าเรื่องที่ย่านได้
4. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อให้ทราบสาระสำคัญของเรื่องทั้งหมด การอ่านเพื่อวิเคราะห์เป็นการแยกแยะส่วนประกอบของเรื่อง การอ่านเพื่อประเมินค่าเป็นการตัดสินว่าเรื่องที่ย่านนั้นมีคุณค่าหรือไม่ อย่างไร โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์
5. เป็น เพราะจะต้องใช้ทักษะการอ่านที่หลากหลายก่อนที่จะประเมินค่าได้ ทั้งทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ทักษะการอ่านเพื่อวิเคราะห์ แล้วจึงจะประเมินค่าโดยใช้วิจารณ์อย่างละเอียด รอบคอบ ปราศจากอคติ มีความสมเหตุสมผล จึงจะทำให้การอ่านเพื่อประเมินค่ามีประสิทธิภาพ